

“Bank Respublika” ASC

31 dekabr 2023-cü il tarixinə

**Konsolidasiya Edilmiş Maliyyə Hesabatları
və Müstəqil Auditorun Hesabatı**

Mündəricat

Müstəqil Auditorun hesabatı

Konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları

Konsolidasiya edilmiş mənfəət və ya zərər və sair məcmu gəlir haqqında hesabat	1
Konsolidasiya edilmiş maliyyə vəziyyəti haqqında hesabat	2
Konsolidasiya edilmiş pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabat.....	3
Konsolidasiya edilmiş kapitalda dəyişikliklər haqqında hesabat	4

Konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları üzrə qeydlər

1 Giriş.....	5
2 Qrupun fəaliyyət mühiti	5
3 Mühüm uçotu siyasəti prinsipləri	9
4 Uçot siyasətinin tətbiqi zamanı əhəmiyyətli ehtimallar və mülahizələr	23
5 Yeni və ya yenidən işlənmiş standartların və onlara dair şərhlərin tətbiqi.....	25
6 Yeni uçot qaydaları	29
7 Xalis faiz gəlirləri.....	30
8 Faiz qazandıran aktivlər üzrə gözlənilən kredit zərərləri	30
9 Xarici valyuta mübadiləsi üzrə xalis gəlir	30
10 Haqq və komissiya gəlirləri.....	31
11 Haqq və komissiya xərcləri	31
12 Sair gəlir, xalis	31
13 Sığorta müqavilələri üzrə öhdəliklər	31
14 Sığorta aktivləri və öhdəlikləri üzrə qalıqlar	32
15 Sığorta gəlirləri və sığorta xidmətlərinin nəticələri	32
16 Əməliyyat xərcləri	33
17 Mənfəət vergisi	33
18 Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri.....	35
19 Banklara verilmiş kreditlər.....	36
20 Müştərilərə verilmiş kreditlər	37
21 İnvestisiya qiymətli kağızları	53
22 Törəmə maliyyə alətləri.....	55
23 Əsas vəsaitlər	56
24 Sair aktivlər	57
25 Kredit təşkilatları qarşısında öhdəliklər	58
26 Mülkiyyətə keçmiş girov	58
27 Müştərilərin cari hesabları və depozitləri	58
28 Subordinasiya borc öhdəlikləri.....	58
29 Sair borc öhdəlikləri	59
30 Buraxılmış istiqrazlar	61
31 Nizamnamə kapitalı	61
32 Sair öhdəliklər	62
33 Seqmentlər üzrə təhlil	62
34 Risklərin idarə edilməsi siyasəti.....	67
35 Kapital riskinin idarə edilməsi	88
36 Şerti öhdəliklər və təəhhüdlər	89
37 Nəzarət olunmayan iştirak payı	91
38 Əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar	92
39 Ədalətli dəyər haqqında açıqlamalar	93
40 Hesabat tarixindən sonra baş vermiş hadisələr.....	97

Müstəqil Auditorun Hesabatı

“Bank Respublika” ASC-nin Səhmdarlarına və İdarə Heyətinə:

Rəy

Bizim fikrimizcə, hazırkı konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları bütün əhəmiyyətli aspektlər baxımından “Bank Respublika” ASC-nin (“Bank”) və onun törəmə müəssisəsinin (birlikdə “Qrup”) 31 dekabr 2023-cü il tarixinə konsolidasiya edilmiş maliyyə vəziyyətini və həmin tarixdə başa çatan il üzrə konsolidasiya edilmiş maliyyə nəticələrini və konsolidasiya edilmiş pul vəsaitlərinin hərəkətini BMHS Mühasibat Uçotu Standartlarına uyğun olaraq düzgün əks etdirir.

Auditin predmeti

Qrupun konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları aşağıdakılardan ibarətdir:

- 31 dekabr 2023-cü il tarixində başa çatan il üzrə konsolidasiya edilmiş mənfəət və ya zərər və sair məcmu gəlir haqqında hesabat;
- 31 dekabr 2023-cü il tarixinə konsolidasiya edilmiş maliyyə vəziyyəti haqqında hesabat;
- həmin tarixdə başa çatan il üzrə konsolidasiya edilmiş pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabat;
- həmin tarixdə başa çatan il üzrə konsolidasiya edilmiş kapitalda dəyişikliklər haqqında hesabat; və
- mühüm uçot siyasəti prinsipləri və digər izahedici məlumatlar daxil olmaqla, konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları üzrə qeydlər.

Rəy üçün əsas

Biz auditə Beynəlxalq Audit Standartlarına uyğun aparmışıq. Bu standartlar üzrə bizim məsuliyyət rəyimizin “Maliyyə hesabatlarının auditinə görə auditorun məsuliyyəti” bölməsində əks etdirilir.

Biz hesab edirik ki, əldə etdiyimiz audit sübutları rəyimizi əsaslandırmaq üçün yetərli və münasibdir.

Müstəqillik

Biz Mühasiblər üçün Beynəlxalq Etika Standartları Şurasının dərc etdiyi Peşəkar Mühasiblərin Beynəlxalq Etika Məcəlləsinə (Beynəlxalq Müstəqillik Standartları ilə birlikdə) (MBESŞ Məcəlləsi) uyğun olaraq Qrupdan asılı olmadan müstəqil şəkildə fəaliyyət göstəririk. Biz MBESŞ Məcəlləsinə uyğun olaraq, etika ilə bağlı digər öhdəliklərimizi yerinə yetirmişik.

Audit yanaşmamız

İcmal

	<ul style="list-style-type: none">• Qrup üçün ümumi əhəmiyyətlik dərəcəsi: 2,489 min AZN. Bu məbləğ vergidən əvvəlki mənfəətin 5%-ni əks etdirir.• Biz audit yoxlamasını 1 ölkədə, 1 hesabat subyektinə apardıq.• Biz Bankın maliyyə hesabatlarını, eləcə də Qrupun konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarında törəmə müəssisənin əhəmiyyətli qalıqlarını və əməliyyatlarını yoxlamışıq.• BMHS 9 “Maliyyə alətləri” standartına uyğun olaraq, müştərilərə verilmiş kreditlər üzrə gözlənilən kredit zərərləri üçün ehtiyatın qiymətləndirilməsi.
---	---

Audit metodologiyamızın bir hissəsi kimi, biz əhəmiyyətlik dərəcəsini müəyyən etdik və konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarının əhəmiyyətli dərəcədə təhrif edilməsi riskini qiymətləndirdik. Xüsusilə, biz rəhbərliyin (məsələn, ehtimalların irəli sürülməsi və qeyri-müəyyən xarakterli gələcək hadisələrin nəzərdən keçirilməsini özündə ehtiva edən əhəmiyyətli uçot təxminləri) subyektiv mülahizələr tətbiq etdiyi sahələri təhlil etmişik. Bütün audit yoxlamalarımızda olduğu kimi, biz, həmçinin rəhbərlik tərəfindən daxili nəzarət sistemində sui-istifadə riskini nəzərdən keçirmiş, eləcə də, digər məsələlərlə yanaşı, fırıldaqçılıq hallarına görə əhəmiyyətli təhriflərə səbəb olan qeyri-obyektivlik əlamətlərinin olub-olmadığını təhlil etmişik.

Əhəmiyyətlik

Audit prosedurlarının həcmi əhəmiyyətlik dərəcəsindən asılıdır. Audit konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarında əhəmiyyətli təhriflərin olub-olmadığına dair kifayət qədər əminlik əldə etmək üçün nəzərdə tutulur. Təhriflər fırıldaqçılıq və ya səhv nəticəsində yarana bilər və fərdi və ya məcmu olaraq istifadəçilərin konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları əsasında qəbul edəcəyi iqtisadi qərarlara təsir göstərmək ehtimalı olduğu halda əhəmiyyətli hesab edilir.

Peşəkar mülahizəmizə əsasən biz kəmiyyət baxımından müəyyən əhəmiyyətlik dərəcəsini, həmçinin aşağıdakı cədvəldə göstəriləyi kimi, bütövlükdə konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları üzrə Qrup üçün ümumi əhəmiyyətliliyi müəyyən etmişik. Bu göstəricilər və keyfiyyət amilləri sayəsində biz auditin həcmi, habelə audit prosedurlarının məzmununu, müddətini və həcmi müəyyən etmiş və mümkün təhriflərin fərdi və ya məcmu olaraq bütövlükdə konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarına təsirini qiymətləndirmişik.

Qrupun maliyyə hesabatları üçün ümumi əhəmiyyətlik	2,489 min AZN
Əhəmiyyətlik dərəcəsinin müəyyən edilməsi	Vergidən əvvəlki mənfəətin 5%-i
Əhəmiyyətlik dərəcəsinin müəyyən edilməsində tətbiq olunan meyarın əsaslandırılması	Biz əsas meyar kimi "vergidən əvvəlki mənfəəti" seçmək qərarına gəlmişik. Bizim fikrimizcə bu, Qrupun fəaliyyət nəticələrinin qiymətləndirilməsi üçün istifadəçilər tərəfindən daha çox nəzərdən keçirilən və ümumi qəbul edilmiş meyardır. Biz bu sektorda fəaliyyət göstərən kommersiya təşkilatlarına tətbiq edilən kəmiyyət əhəmiyyətliliyi hədlərinə uyğun olaraq 5%-lik əmsal seçmişik.

Biz audit zamanı 249 min AZN-dən yuxarı məbləğdə aşkar edilmiş təhriflər, habelə fikrimizcə, keyfiyyət amillərinə görə hesabatda əks etdirməyimizə əsas verən bu məbləğdən aşağı olan təhriflər barədə korporativ idarəetməyə cavabdeh olan səlahiyyətli şəxslərə məlumat verəcəyimizi onlarla razılaşdırdıq.

Əsas audit məsələləri

Əsas audit məsələləri bizim peşəkar mülahizəmizə görə cari dövrün maliyyə hesabatlarının audit zamanı ortaya çıxan ən əhəmiyyətli məsələlərdir. Bu məsələlər bütövlükdə konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarının audit və hazırkı konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarına dair rəyimizin formalaşdırılması zamanı nəzərə alınmış və biz bu məsələlərə dair ayrı rəy bildirmirik.

Əsas audit məsələsi

BMHS 9 "Maliyyə alətləri" standartına uyğun olaraq, müştərilərə verilmiş kreditlər üzrə gözlənilən kredit zərərləri üçün ehtiyatın qiymətləndirilməsi

Gözlənilən kredit zərərlərinin (GKZ) qiymətləndirilməsi müvafiq metodologiya, modellər və ilkin məlumatlardan istifadə etməklə aparılan əhəmiyyətli hesablamadır.

Biz müştərilərə verilmiş kreditlər üzrə qalıqların əhəmiyyətini və GKZ ehtiyatının müəyyən edilməsində əhəmiyyətli mülahizələrin irəli sürülməsini tələb edən mürəkkəb maliyyə hesabatı standartını nəzərə alaraq, müştərilərə verilmiş kreditlərin dəyərsizləşməsinə əsas audit məsələsi kimi nəzərdən keçirmişik. Qrup müştərilərə verilmiş kreditlər üzrə qalıqların 99%-dən çox hissəsi üzrə dəyərsizləşməni müəyyən etmək üçün kollektiv yanaşma tətbiq edir.

GKZ ehtiyatının müəyyən edilməsində mülahizələrin tətbiq edildiyi əsas sahələr aşağıda göstərilir:

- BMHS 9-a uyğun olaraq, müştərilərə verilmiş kreditlərin mərhələlər üzrə təsnifatı;
- Əsas risk parametrlərini (defolt ehtimalı, defolt baş verəcəyi halda itirilməsi gözlənilən məbləğ və defolta məruz qalan dəyər) qiymətləndirmək üçün istifadə edilən əsas təxminlər və modelləşdirmə fərziyyələri.

Konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları üzrə Qeyd 3 "Mühüm uçot siyasəti prinsipləri", Qeyd 20 "Müştərilərə verilmiş kreditlər" və Qeyd 34 "Risklərin idarə edilməsi" kredit zərərləri üzrə ehtiyat haqqında ətraflı məlumat təqdim edir.

Əsas audit məsələsi ilə bağlı həyata keçirilmiş audit prosedurları

Biz Qrupda GKZ-nin hesablanması prosesi, həmçinin GKZ-nin hesablanması zamanı Qrupun tətbiq etdiyi əhəmiyyətli mülahizələr, belə mülahizələri təsdiqləyən məlumatların qənaətbəxşliyi, eləcə də bu mülahizələr ilə bağlı qeyri-müəyyənlik dərəcəsi barədə məlumat əldə etdik.

Biz Qrup tərəfindən hazırlanan GKZ üzrə ehtiyatların hesablanması metodologiyası və modellərinin BMHS 9-un tələblərinə uyğunluğunu qiymətləndirdik.

Kreditlər üzrə qalıqların 99%-dən çox hissəsi üzrə GKZ ehtiyatı kollektiv şəkildə müəyyən edildiyinə görə, bu yanaşmaya uyğun hesablanmış GKZ ehtiyatını aşağıdakı kimi təqdim edirik.

Kredit zərərləri üçün ehtiyatın hesablanması prosesi üzrə nəzarət mexanizmləri ilə bağlı biz kredit zərərlərinə dair məlumatları və onların hesablanması üzrə əsas nəzarət mexanizmlərinin strukturunu və istifadəsinin effektivliyini seçmə üsulu ilə qiymətləndirərək test etdik. Bu əsas nəzarət mexanizmlərinə kreditin təsdiqlənməsi və müştəri məlumatlarının kredit sistemində düzgün daxil edilməsi, o cümlədən kredit tarixçəsi məlumatlarında dəyişikliklərə icazə verilməsi, müştərilərdən daxil olan pul vəsaitlərinin müştərilərin müvafiq kredit hesablarına paylanması, gecikdirilmiş kreditlər üzrə vaxtı keçmiş günlərin hesablanması, habelə risk parametrləri və GKZ-nin avtomatlaşdırılmış şəkildə hesablanması daxildir.

Biz, həmçinin sistemləri qiymətləndirdik və GKZ üzrə təxminlərin müəyyən edilməsində Qrup tərəfindən istifadə edilən əsas məlumatları seçmə üsulu ilə test etdik.

Əsas audit məsələsi

Əsas audit məsələsi ilə bağlı həyata keçirilmiş audit prosedurları

Biz rəhbərlik tərəfindən hazırlanan və tətbiq edilən GKZ metodologiyasının uyğunluğunu qiymətləndirərək test etdik, o cümlədən:

- kredit portfelinin segmentasiyası üzrə Qrupun yanaşmasının uyğunluğu;
- statistik metodologiyanın uyğunluğu;
- seçmə üsulu ilə kreditlərin müxtəlif "mərhələlərə" aid edilməsinin düzgünlüyü və müəyyən edilmiş restrukturizasiya olunmuş dəyersizləşmiş kreditlərin tamlığı;
- risk parametrləri (PD, LGD və EAD), proqnoz məlumatları, müvafiq çəki əmsalları və GKZ üzrə hesablamalar;
- Defolt ehtimalı (PD) və defolt zamanı zərər (LGD) kimi risk parametrləri üzrə təxminlər və faktiki zərərlər arasındakı fərqlərin təhlili.

Audit prosesində GKZ-nin qiymətləndirilməsi üçün Qrupun tətbiq etdiyi hesablama mexanizmindən əldə olunan nəticələrin yoxlanılması məqsədilə IT riskləri üzrə ekspertlərin dəstəyindən istifadə olunmuşdur.

Biz müştərilərə verilmiş kreditlər üzrə GKZ ehtiyatına dair konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarındakı məlumat açıqlamalarının BMHS-ə uyğunluğunu qiymətləndirdik.

Qrup auditinin həcminin müəyyən edilməsi

Biz audit prosedurlarının həcmini bütövlükdə konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarına dair rəy bildirmək məqsədilə kifayət qədər işləri yerinə yetirmək üçün Qrupun strukturunu, uçot proseslərini və nəzarət mexanizmlərini, habelə Qrupun fəaliyyət göstərdiyi sektorun xüsusiyyətlərini nəzərə alaraq müəyyən etdik.

Bankın törəmə müəssisəsi qeyri-əhəmiyyətli komponent olduğuna görə Qrupun konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarına daxil edilən törəmə müəssisənin yalnız əhəmiyyətli qalıqları və əməliyyatları məhdud audit prosedurları ilə əhatə olunmuşdur.

Konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarına görə rəhbərliyin və korporativ idarəetməyə cavabdeh olan səlahiyyətli şəxslərin məsuliyyəti

Rəhbərlik konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarının BMHS Mühasibat Uçotu Standartlarına uyğun olaraq hazırlanması və düzgün təqdim edilməsi, eləcə də fırıldaqçılıq və yaxud səhv nəticəsində yaranmasından asılı olmayaraq, əhəmiyyətli təhriflər olmayan konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarının hazırlanması üçün rəhbərliyin zəruri hesab etdiyi daxili nəzarət sistemine görə məsuliyyət daşıyır.

Konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarının hazırlanması zamanı rəhbərlik Qrupu ləğv etmək və ya fəaliyyətini dayandırmaq niyyətində olmadığı yaxud bunu etməkdən başqa münasib alternativ olmadığı halda, Qrupun fasiləsiz fəaliyyət göstərmək qabiliyyətinin qiymətləndirilməsinə, müvafiq hallarda fəaliyyətin fasiləsizliyinə dair məlumatların açıqlanmasına və fəaliyyətin fasiləsizliyi prinsipinin istifadə edilməsinə görə məsuliyyət daşıyır.

Korporativ idarəetməyə cavabdeh olan səlahiyyətli şəxslər Qrupun maliyyə hesabatlarının hazırlanması prosesinə nəzərə görə məsuliyyət daşıyır.

Konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarının auditinə görə auditorun məsuliyyəti

Bizim məqsədimiz bütövlükdə konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarında fırıldaqçılıq və ya səhv nəticəsində əhəmiyyətli təhriflərin olub-olmadığına dair kifayət qədər əminlik əldə etmək və rəyimizin daxil olduğu auditor hesabatını təqdim etməkdir. Kifayət qədər əminlik əminliyin yüksək səviyyəsidir, lakin Beynəlxalq Audit Standartlarına uyğun olaraq auditin aparılması zamanı mövcud olan bütün əhəmiyyətli təhriflərin həmişə aşkar olunacağına zəmanət vermir. Təhriflər fırıldaqçılıq və ya səhv nəticəsində yaranı bilər və fərdi və ya məcmu olaraq istifadəçilərin konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları əsasında qəbul edəcəyi iqtisadi qərarlara təsir göstərmək ehtimalı olduğu halda əhəmiyyətli hesab edilir.

Beynəlxalq Audit Standartlarına uyğun aparılan auditin bir hissəsi olaraq, biz audit zamanı peşəkar mülahizə tətbiq edirik və peşəkar skeptisizm nümayiş etdiririk. Biz həmçinin:

- Konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarında fırıldaqçılıq və ya səhv nəticəsində əhəmiyyətli təhriflərin olması riskini müəyyən edir və qiymətləndirir, həmin risklərə qarşı audit prosedurlarını hazırlayır və həyata keçirir və rəyimizi əsaslandırmaq üçün yetərli və münasib audit sübutlarını əldə edirik. Fırıldaqçılıq nəticəsində yaranmış əhəmiyyətli təhriflərin aşkar edilməməsi riski səhvlər nəticəsində yaranmış əhəmiyyətli təhriflərin aşkar edilməməsi riskindən daha yüksəkdir, çünki fırıldaqçılığa gizli sövdələşmə, saxtakarlıq, məlumatların bilərəkdən göstərilməməsi, yanlış təqdimat və ya daxili nəzarət sistemində sui-istifadə halları daxil ola bilər.
- Qrupun daxili nəzarət sisteminin effektivliyinə dair rəy bildirmək üçün deyil, şəraitə uyğun audit prosedurlarını işləyib hazırlamaq üçün daxili nəzarət sistemi üzrə məlumat əldə edirik.
- Rəhbərlik tərəfindən istifadə edilən uçot siyasətinin uyğunluğunu, habelə uçot təxminləri və müvafiq açıqlamaların münasibliyini qiymətləndiririk.

- Fəaliyyətin fasiləsizliyi prinsipinin rəhbərlik tərəfindən istifadə edilməsinin uyğunluğuna və əldə edilən audit sübutları əsasında Qrupun fasiləsiz fəaliyyət göstərmək imkanını ciddi şübhə altına qoya bilən hadisə və şəraitlə bağlı əhəmiyyətli qeyri-müəyyənliyin mövcud olub-olmadığına dair qənaətə gəlirik. Əhəmiyyətli qeyri-müəyyənliyin mövcud olduğu qənaətinə gəldikdə, auditor rəyimizdə konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarındakı müvafiq məlumatların açıqlanmasına diqqət yetirməli və ya belə məlumatların açıqlanması yetərli olmadıqda, rəyimizdə dəyişiklik etməliyik. Nəticələrimiz auditor hesabatımızın tarixinədək əldə edilən audit sübutlarına əsaslanmalıdır. Lakin sonrakı hadisələr və şəraitlər Qrupun fasiləsiz fəaliyyətinin dayandırılmasına səbəb ola bilər.
- Məlumatların açıqlanması da daxil olmaqla, konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarının ümumi təqdimatını, strukturunu və məzmununu, habelə əsas əməliyyatların və hadisələrin konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarında düzgün təqdim edilib-edilmədiyini qiymətləndiririk.
- Konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarına dair rəy bildirmək üçün Qrupa daxil olan müəssisələrin maliyyə məlumatları və ya fəaliyyəti ilə bağlı yetərli müvafiq audit sübutu əldə edirik. Biz Qrupun auditinin idarə edilməsi, nəzarəti və həyata keçirilməsi üçün məsuliyyət daşıyıyıq. Biz auditor rəyimizə görə tam məsuliyyət daşıyıyıq.

Biz korporativ idarəetməyə cavabdeh olan səlahiyyətli şəxslərə digər məsələlərlə yanaşı, planlaşdırılan audit prosedurlarının həcmi və müddəti, habelə əhəmiyyətli audit nəticələri, o cümlədən audit zamanı daxili nəzarət sistemində aşkar etdiyimiz əhəmiyyətli çatışmazlıqlar barədə məlumat veririk.

Biz, həmçinin korporativ idarəetməyə cavabdeh olan səlahiyyətli şəxslərə müstəqillik ilə bağlı müvafiq etik normalara riayət etdiyimiz barədə bəyanat verir və müstəqilliyimizə təsir etməsi əsaslandırılmış şəkildə güman edilən bütün münasibətlər və digər məsələlər, habelə zəruri hallarda təhdidlərin aradan qaldırılması üçün görülən tədbirlər, o cümlədən ehtiyat tədbirləri barədə məlumat veririk.

Korporativ idarəetməyə cavabdeh olan səlahiyyətli şəxslərin nəzərinə çatdırılmış məsələlər arasında biz cari dövrün maliyyə hesabatlarının auditi üçün ən əhəmiyyətli və bu səbəbdən də əsas audit məsələlərini müəyyən edirik. Bu məsələnin ictimaiyyətə açıqlanmasına qanun və ya qaydalarla yol verilmədiyi və ya çox nadir hallarda, məsələ haqqında rəyimizdə açıqlamanın verilməsinin mənfi təsirlərinin onun ictimaiyyət üçün faydalarından çox olacağı əsaslandırılmış şəkildə güman edildiyi hallar istisna olmaqla, bu məsələni rəyimizdə təsvir edirik.

Audit nəticəsində dərc olunan hazırkı müstəqil auditor hesabatına görə məsul partnyor Aigule Axmetovadır.

PricewaterhouseCoopers Audit Azerbaijan LLC

Bakı, Azərbaycan Respublikası

1 may 2024-cü il

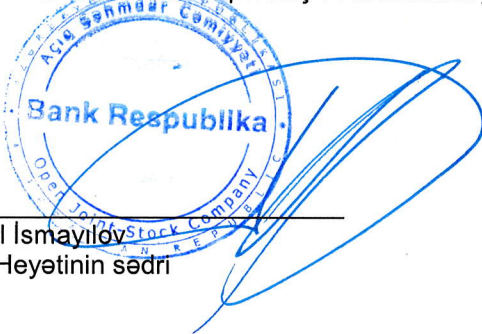
"Bank Respublika" ASC

Konsolidasiya edilmiş mənfəət və ya zərər və sair məcmu gəlir haqqında hesabat

(Başqa valyuta göstərilmədiyi təqdirdə, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

	Qeyd	2023	2022 (düzəliş edilmiş)
Effektiv faiz metodu ilə hesablanmış faiz gəlirləri	7	183,284	136,378
Faiz xərcləri	7	(63,991)	(44,506)
Faiz qazandıran aktivlər üzrə gözlənilən kredit zərərlerinden əvvəl xalis faiz gəlirləri		119,293	91,872
Amortizasiya olunmuş dəyərle uçota alınan aktivlər üçün kredit zərərləri üzrə ehtiyatın bərpası	8	954	2,084
Xalis faiz gəlirləri		120,247	93,956
Haqq və komissiya gəlirləri	10	29,634	23,435
Haqq və komissiya xərcləri	11	(22,812)	(17,906)
Xarici valyuta mübadiləsi üzrə xalis gəlir	9	11,138	16,081
Tөрəmə maliyyə alətləri üzrə gəlir çıxılmaqla zərər	22	(7,946)	(10,943)
Sair gəlir	12	1,572	889
Xalis qeyri-faiz gəlirləri		11,586	11,556
Bank fəaliyyəti üzrə əməliyyat gəlirləri		131,833	105,512
Qeyri-bank fəaliyyəti			
Sığorta müqavilələri üzrə gəlirlər	15	5,449	5,052
Sığorta müqavilələri üzrə xərclər	15	(4,735)	(4,118)
Saxlanılan təkrarsığorta müqavilələri üzrə xərclər		(438)	(381)
Saxlanılan təkrarsığorta müqavilələri üzrə gəlirlər		156	43
Buraxılan sığorta müqavilələri üzrə maliyyə xərcləri		(250)	(109)
Saxlanılan təkrarsığorta müqavilələri üzrə maliyyə gəlirləri		20	7
Sair gəlirlər və xərclər		184	(84)
Xalis sığorta nəticələri		386	410
Əməliyyat xərcləri	16	(82,445)	(71,695)
Mənfəət vergisindən əvvəlki mənfəət		49,774	34,227
Mənfəət vergisi xərci	17	(10,959)	(9,997)
İl üzrə mənfəət		38,815	24,230
Sair məcmu gəlir/(zərər)			
Mənfəət və ya zərəre yeniden təsnif edilməyəcək maddələr			
Binaların yeniden qiymətləndirilməsi		3,811	-
Binaların yeniden qiymətləndirilməsi üzrə mənfəət vergisi		(762)	-
İl üzrə sair məcmu gəlir/(zərər)		3,049	-
İl üzrə cəmi məcmu gəlir		41,864	24,230
Mənfəətin:			
- Qrupun səhmdarlarına aid olan hissəsi		38,771	24,142
- Nəzarət olunmayan iştirak payına aid olan hissəsi	37	44	88
İl üzrə mənfəət		38,815	24,230
Cəmi məcmu gəlirin:			
- Qrupun səhmdarlarına aid olan hissəsi		41,820	24,142
- Nəzarət olunmayan iştirak payına aid olan hissəsi	37	44	88
İl üzrə cəmi məcmu gəlir		41,864	24,230
Səhm üzrə əsas və azaldılmış gəlir (AZN)		1.284	0.805

5-97-ci səhifələrdə təqdim edilən konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları 30 aprel 2024-cü il tarixində rəhbərlik tərəfindən təsdiqlənmiş və imzalanmışdır:

Tariyel İsmayilov
İdarə Heyətinin sədri

Cavid Rzayev
Maliyyə departamentinin direktoru

"Bank Respublika" ASC**Konsolidasiya edilmiş maliyyə vəziyyəti haqqında hesabat**

(Başqa valyuta göstərilmədiyi təqdirdə, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

	Qeyd	31 dekabr 2023	31 dekabr 2022 (düzəliş edilmiş)	1 yanvar 2022
AKTİVLƏR				
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	18	593,360	309,036	287,502
Banklara verilmiş kreditlər	19	146,056	68,412	32,477
Müştərilərə verilmiş kreditlər	20	1,150,200	959,544	715,180
İnvestisiya qiymətli kağızları	21	63,843	51,176	37,895
Törəmə maliyyə aktivləri	22	3,825	2,945	1,961
Əsas vəsaitlər	23	48,098	43,749	43,154
Qeyri-maddi aktivlər	23	3,311	2,018	1,966
Mülkiyyətə keçmiş girov	26	2,963	4,244	4,763
Təxirə salınmış mənfəət vergisi aktivləri	17	1,023	1,546	2,052
Sair maliyyə aktivləri	24	16,354	14,887	8,119
Sair aktivlər	24	4,938	5,886	4,721
Təkrarsığorta müqavilələri üzrə aktivlər		270	258	285
Qudvil		467	467	467
		2,034,708	1,464,168	1,140,542
Cəmi aktivlər				
ÖHDƏLİKLƏR				
Kredit təşkilatları qarşısında öhdəliklər	25	5,009	7,870	1,180
Müştərilərin cari hesabları və depozitləri	27	1,472,969	999,725	822,850
Sair borc öhdəlikləri	29	322,819	245,913	174,524
İcarə öhdəlikləri	23	4,232	3,954	3,240
Törəmə maliyyə öhdəlikləri	22	2,943	2,102	1,157
Sair maliyyə öhdəlikləri	32	9,168	5,295	8,747
Sair öhdəliklər	32	13,154	16,450	6,814
Cari mənfəət vergisi öhdəliyi		2,880	8,132	984
Buraxılmış istiqrazlar	30	35,719	45,758	10,038
Subordinasiya borc öhdəlikləri	28	29,899	26,072	20,646
Sığorta müqavilələri üzrə öhdəliklər	13	2,559	3,419	3,382
Təxirə salınmış mənfəət vergisi öhdəlikləri		62	81	-
		1,901,413	1,364,771	1,053,562
Cəmi öhdəliklər				
KAPİTAL				
Nizamnamə kapitalı	31	73,961	73,461	73,461
Binaların yenidən qiymətləndirilməsi üzrə ehtiyat		10,682	7,633	7,633
Bölüşdürülməmiş mənfəət		47,304	14,529	2,293
Sığorta üzrə maliyyə rezervi		1	3	-
		131,948	95,626	83,387
Qrupun səhmdarlarına aid olan cəmi kapital		131,948	95,626	83,387
Nezərə alınmayan iştirak payı	37	1,347	3,771	3,593
Cəmi kapital		133,295	99,397	86,980
Cəmi öhdəliklər və kapital		2,034,708	1,464,168	1,140,542

Bank Respublika

Tariyel İsmayılov
İdarə Heyətinin sədriCavid Rzayev
Maliyyə departamentinin direktoru

“Bank Respublika” ASC**Konsolidasiya edilmiş pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabat***(Başqa valyuta göstərilməyi təqdirdə, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)*

	Qeyd	2023	2022 (düzəliş edilmiş)
Əməliyyat fəaliyyəti üzrə pul vəsaitlərinin hərəkəti			
Alınmış faizlər		183,360	134,798
Ödənilmiş faizlər		(30,833)	(25,220)
Alınmış haqq və komissiya		29,634	23,435
Ödənilmiş haqq və komissiya		(22,812)	(18,769)
Xarici valyutada mübadilə əməliyyatları üzrə zərər çıxılmaqla realizasiya olunmuş gəlir		10,464	16,081
İşçi heyəti üzrə ödənilmiş xərclər		(56,984)	(51,011)
Ödənilmiş inzibati xərclər		(18,982)	(18,784)
Xarici valyutada olan törəmə alətlərlə əməliyyatlar üzrə xalis zərər		(7,985)	(10,943)
Sığorta müqaviləsi üzrə alınmış gəlirlər		4,790	5,917
Saxlanılan təkrarsığorta müqavilələri üzrə ödənilmiş xərclər		(583)	(411)
Sığorta müqaviləsi üzrə ödənilmiş xərclər		(5,005)	(2,456)
Alınmış digər əməliyyat gəlirləri		1,168	1,159
Saxlanılan təkrarsığorta müqavilələri üzrə alınmış gəlirlər		138	54
Ödənilmiş mənfəət vergisi		(16,469)	(2,262)
Əməliyyat aktiv və öhdəliklərində dəyişikliklərdən əvvəl əməliyyat fəaliyyəti üzrə daxil olan pul vəsaitlərinin hərəkəti		69,901	51,588
<i>Əməliyyat aktivlərində xalis (artım)/azalma</i>			
Banklara verilmiş kreditlər		(77,559)	(35,959)
Müştərilərə verilmiş kreditlər		(191,752)	(242,344)
Mülkiyyətə keçmiş girov		1,281	519
Sair aktivlər		(722)	(7,678)
<i>Əməliyyat öhdəliklərində artım/(azalma):</i>			
Kredit təşkilatları qarşısında öhdəliklər		(3,962)	6,544
Müştərilərin cari hesabları və depozitləri		467,016	185,152
Sair öhdəliklər		615	5,853
Əməliyyat fəaliyyəti üzrə daxil olan/(istifadə edilən) xalis pul vəsaitləri		264,818	(36,325)
İnvestisiya fəaliyyəti üzrə pul vəsaitlərinin hərəkəti			
Əsas vəsaitlərin alınması		(7,489)	(2,719)
Qeyri-maddi aktivlərin alınması		(1,578)	(312)
Mənfəət və ya zərərdə ədalətli dəyərle əks etdirilən səhmlərə investisiya		(2,468)	-
Əsas vəsaitlərin satılmasından daxilolmalar		4,242	-
İnvestisiya qiymətli kağızlarının alınması		(150,012)	(71,024)
İnvestisiya qiymətli kağızlarının satılması və ödənilməsindən daxilolmalar		137,406	47,231
Borc qiymətli kağızlara investisiyalar üzrə alınmış faiz gəlirləri		1,827	1,861
İnvestisiya fəaliyyəti üzrə istifadə edilən xalis pul vəsaitləri		(18,072)	(24,963)
Maliyyələşdirmə fəaliyyəti üzrə pul vəsaitlərinin hərəkəti			
Sair borc öhdəlikləri üzrə daxilolmalar	29	177,280	151,530
Sair borc öhdəliklərinin ödənilməsi	29	(103,728)	(82,249)
Sair borc öhdəlikləri üzrə ödənilmiş faiz xərcləri	29	(14,708)	(8,716)
Adi səhmlərin emissiyası		500	-
Subordinasiya borc öhdəlikləri üzrə daxilolmalar	28	3,699	5,100
Subordinasiya borc öhdəlikləri üzrə ödənilmiş faiz xərcləri	28	(2,862)	(1,210)
İcarə öhdəlikləri üzrə əsas borcun ödənilməsi		(3,455)	(761)
İstiqraz emissiyasından daxilolmalar	30	-	35,000
Emissiya edilmiş istiqrazların ödənilməsi		(10,000)	-
Emissiya edilmiş istiqrazlar üzrə ödənilmiş faiz xərci	30	(3,825)	(2,338)
Ödənilmiş dividendlər	31	(5,997)	(12,000)
Maliyyələşdirmə fəaliyyəti üzrə daxil olan xalis pul vəsaitləri		36,904	84,356
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərində xalis artım		283,650	23,068
Məzənnə dəyişikliklərinin pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərinə təsiri		674	(1,534)
İlin əvvəlinə pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri		309,036	287,502
İlin sonuna pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	18	593,360	309,036

“Bank Respublika” ASC

Konsolidasiya edilmiş kapitalda dəyişikliklər haqqında hesabat

(Başqa valyuta göstərilmədiyi təqdirdə, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

	Qeyd	Grupun səhmdarlarına aid olan hissə					Nəzarət olunmayan iştirak payı	Cəmi kapital
		Nizamnamə kapitalı	Binaların yenidən qiymətləndirilməsi üzrə ehtiyat	Bölüşdürülməmiş mənfəət	Sığorta üzrə maliyyə rezervi	Cəmi		
1 yanvar 2021-ci il tarixinə qalıq		73,461	7,633	2,897	-	83,991	4,174	88,165
Yeni və ya yenidən işlənmiş standartların tətbiqinin təsiri	5	-	-	(604)	-	(604)	(581)	(1,185)
1 yanvar 2022-ci il tarixinə qalıq (düzəliş edilmiş)		73,461	7,633	2,293	-	83,387	3,593	86,980
İl üzrə mənfəət		-	-	24,015	-	24,015	(35)	23,980
Sair məcmu gəlir		-	-	-	2	2	1	3
2022-ci il üzrə cəmi məcmu gəlir		-	-	24,015	2	24,017	(34)	23,983
Elan edilmiş dividendlər	31	-	-	(12,000)	-	(12,000)	-	(12,000)
31 dekabr 2022-ci il tarixinə qalıq		73,461	7,633	14,308	2	95,404	3,559	98,963
Yeni və ya yenidən işlənmiş standartların tətbiqinin təsiri	5	-	-	221	1	222	212	434
1 yanvar 2023-cü il tarixinə düzəlişdən sonrakı qalıq		73,461	7,633	14,529	3	95,626	3,771	99,397
İl üzrə mənfəət		-	-	38,771	-	38,771	44	38,815
Sair məcmu gəlir		-	-	-	(2)	(2)	-	(2)
2023-cü il üzrə cəmi məcmu gəlir		-	-	38,771	(2)	38,769	44	38,813
Emissiya edilmiş səhmlər	31	500	-	-	-	500	-	500
Elan edilmiş dividendlər	31	-	-	(5,997)	-	(5,997)	-	(5,997)
Törəmə müəssisələrdə nəzarət olunmayan iştirak payının alınması		-	-	-	-	-	(2,468)	(2,468)
Əsas vəsaitlərin yenidən qiymətləndirilməsi, təxirə salınmış vergi öhdəlikləri çıxılmaqla	23	-	3,049	-	-	3,049	-	3,049
31 dekabr 2023-cü il tarixinə qalıq	-	73,961	10,682	47,304	1	131,948	1,347	133,295

“Bank Respublika” ASC

31 dekabr 2023-cü il tarixinə konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları üzrə qeydlər

(Başqa valyuta göstərilmədiyi təqdirdə, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

1 Giriş

Hazırkı konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları “Bank Respublika” ASC-nin (“Bank”) və onun törəmə müəssisəsinin (birlikdə “Qrup”) maliyyə hesabatlarından ibarətdir.

Bank 1992-ci ildə Azərbaycan Respublikasında təsis edilmişdir. Bank 83 sayılı ümumi lisenziyaya əsasən fəaliyyət göstərir və fəaliyyəti Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı (“AMB”) tərəfindən tənzimlənir.

Əsas fəaliyyət istiqaməti. Bankın əsas fəaliyyət istiqaməti kommersiya və fərdi bank xidmətlərinin göstərilməsindən ibarətdir. 31 dekabr 2023-cü il tarixinə Bankın Azərbaycan Respublikasında 33 filialı və on iki şöbəsi var (31 dekabr 2022: 31 filial və üç şöbə).

Bankın hüquqi və faktiki ünvanı: Xaqani küçəsi 21, AZ 1000, Bakı, Azərbaycan Respublikası.

Bankın yeganə törəmə müəssisəsi haqqında məlumat aşağıda göstərilir:

Adı	Təsis edildiyi ölkə	Əsas fəaliyyəti	İştirak payı %	
			2023	2022
“Bakı Sığorta” ASC	Azərbaycan Respublikası	Sığorta	79.4	51

“Tural Sığorta” Açıq Səhmdar Cəmiyyəti 8 fevral 1994-cü ildə qeydiyyatda alınmış, daha sonra adı dəyişdirilərək “Bakı Sığorta” Açıq Səhmdar Cəmiyyəti adı ilə 28 avqust 2007-ci il tarixində Azərbaycan Respublikasında qeydiyyatdan keçirilmişdir. Şirkətin əsas fəaliyyəti qeyri-həyat sığortası üzrə xidmətlərin göstərilməsindən ibarətdir. Şirkət Azərbaycan Respublikası Maliyyə Nazirliyi tərəfindən verilmiş 12 fevral 2004-cü il tarixli sığorta lisenziyasına əsasən fəaliyyət göstərir.

Sığorta şirkətinin hüquqi və faktiki ünvanı: Xaqani küçəsi 21, AZ 1000, Bakı, Azərbaycan Respublikası.

Aşağıdakı səhmdarlar 31 dekabr 2023 və 2022-ci il tarixlərinə Bankın buraxdığı səhmlərə sahib olmuşdur:

	2023, %	2022, %
Quliyev Natiq Saday oğlu	63.32	63.29
Quliyev Elçin Saday oğlu	18.46	18.46
Quliyev Namiq Saday oğlu	8.47	8.47
Rəhimov Şakir Xəyyam oğlu	5.45	5.45
SİDT (Sparkassen International Development Trust GmbH)	4.22	4.25
Digərləri	0.08	0.08
Cəmi	100	100

Qrupun son nəzarətedici tərəfi cənab Quliyev Natiq Saday oğludur.

2 Qrupun fəaliyyət mühiti

Azərbaycan iqtisadiyyatında inkişaf etməkdə olan bazarlara xas müəyyən xüsusiyyətlər müşahidə edilir. Azərbaycan iqtisadiyyatının mövcud və gələcək artımı və dayanıqlığı hökumətin həyata keçirdiyi fiskal və monetar tədbirlərin effektivliyindən, eləcə də xam neftin və təbii qazın qiymətlərindən və Azərbaycan manatının sabitliyindən əhəmiyyətli dərəcədə asılıdır.

2022-ci ildə iqtisadi fəallığın bərpası qeyri-enerji sektorlarının yüksək aktivliyi sayəsində 2023-cü ildə davam etmişdir. 2023-cü ildə real ÜDM-nin həcmi 1.1% artmışdır. Qeyri-neft sektorunda iqtisadi artım real ifadədə 3.7 faiz artaraq ÜDM-nin 56 faizini təşkil etməklə iqtisadiyyatın əsas drayveri olmuşdur.

2023-cü il dünyanın tədricən pandemiyadan çıxdığı dövrdə geosiyasi gərginliyin yüksəlməsi, ticarət tərəfdaşı ölkələrində inflyasiyanın artımı, qlobal dəyər zəncirindəki problemlərin qalması və bu proseslərin global iqtisadiyyata təsirləri ilə xarakterizə olunur. Qlobal tələbin təklifdən daha yüksək temple bərpası, dünya birja əmtəələrinin qiymətlərinin və ticarət tərəfdaşı ölkələrində inflyasiyanın kəskin dəyişkənliyi, eləcə də təchizat-logistika xərcələrinin yüksəlməsi ölkə daxilində inflyasiyaya təsir etmişdir. 2023-cü ilin dekabr ayında illik inflyasiya 8.8% təşkil etmişdir. Yüksələn inflyasiya ilə mübarizə məqsədilə Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankının (AMB) qərarı ilə 2023-cü il ərzində uçot dərəcəsi üç dəfə 75 faiz bəndi artırılaraq ümumilikdə 9.0%-ə, sonra isə iki dəfə 100 faiz bəndi azaldılaraq ümumilikdə 8.0%-ə endirilmişdir. Yenidən maliyyələşdirmə dərəcəsi 2023-cü ilin sonunda 8.0% təşkil etmişdir.

2 Qrupun fəaliyyət mühiti (davamı)

Qlobal geosiyasi və geoiqtisadi vəziyyətlə bağlı qeyri-müəyyənliklər, habelə qlobal inflyasiyanın yüksək səviyyəsi risk olaraq qalsa da, ölkənin müsbət ticarət saldosu və strateji valyuta ehtiyatlarının artması maliyyə sisteminin fəaliyyət göstərdiyi makroiqtisadi mühitin sabitliyini qoruyub saxlamağa imkan verir. Bununla bərabər, həyata keçirilən adekvat monetar və fiskal siyasət makroiqtisadi sabitlik üzrə riskləri azaldır. Azərbaycan hökumətinin apardığı uyğun siyasət nəticəsində Azərbaycan manatının (AZN) xarici valyutalara qarşı məzənnəsi 2023-cü il ərzində sabit saxlanılmışdır.

2023-cü il ərzində dünya reyting agentlikləri Azərbaycanın xarici və yerli valyutalarda əvvəlki müsbət suveren kredit reytinglərini təkrar təsdiqləyiblər. 2024-cü ilin fevral ayında Fitch Ratings Azərbaycanın xarici valyutada uzunmüddətli emitent defoltu reytingini (IDR) “BB+” səviyyəsində, “müsbət” proqnozla təsdiqləyib. Reyting çox güclü xarici ticarət balansını, aşağı dövlət borcu və böyük suveren fond aktivlərindən maliyyələşmə çevikliyi ilə dəstəklənir.

2023-cü ildə bank sistemində kreditləşmə fəaliyyəti 19% (2022: 18%) artmış və nəticədə bank sektoru dayanıqlığını qoruyub saxlamışdır. Fiziki şəxslərə verilmiş istehlak və ipoteka kreditləri 21% (2022: 26%), artmışdır.

Siyasi və iqtisadi vəziyyətin mövcud təsirlərini proqnozlaşdırmaq çətinidir, lakin bunun Azərbaycan iqtisadiyyatına təsiri daha çox ola bilər.

Bankın rəhbərliyi mövcud iqtisadi mühitdə baş verən prosesləri müşahidə edir və Bankın yaxın gələcəkdə fəaliyyətinin dayanıqlığını və inkişafını təmin etmək üçün qabaqalayıcı tədbirlər görür.

Rəhbərlik, həmçinin Bankın fəaliyyətinin dayanıqlığını təmin etmək, öz müştərilərinə və işçilərinə dəstək olmaq üçün bütün zəruri tədbirlər görür.

- Bank müştərilərə təsir edən prosesləri yenidən nəzərdən keçirmiş və bu proseslərin optimallaşdırılması istiqamətində mühüm addımlar atmışdır;
- Bank, müştərilərin elektron bankçılıq sistemindən istifadəsini artırmağa və bu kanal vasitəsilə təklif olunan məhsul/xidmətləri optimallaşdırmağa davam etmişdir;
- Həyata keçirilən tədbirlər nəticəsində Bankın ümumi kredit portfeli 22%, mikro kreditlər 34%, fiziki şəxslərə verilmiş ipoteka kreditləri isə 49% artmışdır;
- Bankın ümumi depozit portfeli 47%, müddətli depozitlər 22%, tələbli depozitlər isə 73% artmışdır.

Növbəti illərdə də Bank səmərəlilik və rəqəmsallaşma istiqamətində addımlar ataraq inkişafını davam etdirəcək.

Ekoloji, Sosial və İdarəetmə (ESİ) məsələləri ilə bağlı risklərin, imkanların və iqlim dəyişmələrinin qiymətləndirilməsi: 2023-cü ildə Qrup dayanıqlı inkişaf strategiyası çərçivəsində ESİ ilə bağlı risklərin və imkanların qiymətləndirilməsini həyata keçirmişdir. Ekoloji və idarəetmə amilləri ilə bağlı planlar aşağıda təfərrüatlı şəkildə təqdim edilir:

2 Qrupun fəaliyyət mühiti (davamı)

Ətraf mühit və təhlükəsizlik (E&S)	
Mövcud vəziyyətin təsviri	Hədəf vəziyyətin təhlili
<ul style="list-style-type: none">• 2023-cü ilin yanvar ayında E&S siyasəti yenilənmiş və istisnalar siyahısı, risklərin təsnifatı siyahısı və Ətraf mühit və Sosial qiymətləndirmə hesabatları siyasətə daxil edilmişdir. İstisnalar siyahısı Beynəlxalq Maliyyə Təşkilatlarının (IFI) tələblərinə uyğunlaşdırılmışdır;• İstisnalar siyahısında təsvir edilən sektorlar kredit portfelinin təqribən 0.1%-ni təşkil edir ki, bu da məsuliyyətli kreditləşməyə xüsusi diqqət ayrıldığını vurğulayır;• KOB və Korporativ Satış Departamentinin əməkdaşlarının E&S standartlarına dair anlayışını artırmaq və bu standartların tətbiqini gücləndirmək, kreditləşmə barədə qərarların qəbul edilməsində mühüm rolunu vurğulamaq məqsədilə onlar üçün E&S təlimləri keçirilmişdir;• Ətraf mühit və sosial idarəetmə sahəsində mövcud olan qabaqcıl təcrübəni əks etdirmək üçün E&S monitorinq protokolları yenilənmişdir;• KOB kreditlərinin qiymətləndirilməsi komandası həm maliyyə göstəricilərini, həm də biznes əməliyyatlarının ekoloji və sosial təsirini qiymətləndirməklə kompleks yanaşma tətbiq edir.	<ul style="list-style-type: none">• <i>Ekoloji cəhətdən zərərli olmayan istehsalata kreditlərin artırılması.</i> İlk növbədə dayanıqlı plastik qapı və pəncərə istehsalı ilə məşğul olan sahibkarların dəstəklənməsi;• <i>Ekoloji cəhətdən təhlükəsiz ofis sahəsinin yaradılması.</i> Kağız və batareyaların təkrar emalı proqramlarının həyata keçirilməsi, həmçinin enerjiyə qənaət edən işıqlandırma həllərinin istifadəsi;• <i>Su ehtiyatlarından səmərəli istifadəni təmin edən kənd təsərrüfatı layihələrinin maliyyələşdirilməsi.</i> Yüksək intensivlikli bağçılıq və kənd təsərrüfatı sektorlarında su ehtiyatlarının qorunmasına xüsusi diqqətin yetirilməsi;• <i>Rəqəmsallaşdırma təşəbbüsləri:</i><ul style="list-style-type: none">✓ 2024-cü ildə mikro sahibkarlar üçün rəqəmsal kreditləşmə kampaniyasına başlanılması;✓ “Mobil Şöbə” əlavəsinin təkmilləşdirilməsi;✓ Onlayn satış kanalının yaradılması;✓ 2024-cü ilin sonunadək KOB kreditləşməsinin tam olaraq rəqəmsallaşdırılması;
İdarəetmə	
<ul style="list-style-type: none">• İnkişaf etməkdə olan qabaqcıl təcrübənin tətbiqi və korporativ dəyərlərə uyğunluğun təmin edilməsi məqsədilə Etik Davranış Məcəlləsi 2023-cü ilin may ayında yenilənmişdir.• Təşkilat daxilində hesabatlılıq və dürüstlük mədəniyyətini inkişaf etdirmək məqsədilə əmək intizamı qaydaları da 2023-cü ilin may ayında yenilənmişdir.• ESİ Məsuliyyəti Risklərin İdarəedilməsi Departamentinin məsul şəxsinə həvalə edilmişdir ki, bu da Bankın davamlı və məsuliyyətli biznes qaydalarına riayət etməsini təmin edir.• Bank Avropa Yenidənqurma və İnkişaf Bankı (AYİB) və Asiya İnkişaf Bankının (AİB) korporativ idarəetmə standartlarını tətbiq etmişdir.• Beynəlxalq standartlara uyğunluğun təmin edilməsi üçün siyasət, istisnalar siyahısı, E&S hesabatları və monitorinq tədbirləri AYİB və AİB ilə məsləhətləşmələr əsasında yenilənmişdir.• E&S risk kateqoriyaları üzrə portfelin təfərrüatlı seqmentasiyası daxil olmaqla, portfelə təsirin təhlili hazırlanmışdır.	<ul style="list-style-type: none">• Qabaqcıl təcrübələrə uyğunluğun təmin edilməsi məqsədilə satınalmalar siyasətinin yenilənməsi nəzərdə tutulur;• Bankın anderraytinq departamentində ESİ üzrə məsul şəxs təyin edilməlidir ki, bu da departamentin davamlı praktikalara əməl etməsini gücləndirir;• ESİ göstəricilərinin strukturlaşdırılmış şəkildə sənədləşdirilməsini və açıqlanmasını optimallaşdıran ESİ hesabatlılıq sisteminin yaradılması;• ESİ risklərinin sisteməlik qaydada müəyyən edilməsi, qiymətləndirilməsi və azaldılmasını təmin edən ESİ risklərinin idarə edilməsi siyasətinin hazırlanması;• İşçilərin maraqlarını təşviq etmək vəzifəsini yerinə yetirən Motivasiya və İntizam Komitəsinin yaradılması;• Ekoloji dayanıqlıq üzrə proseslərin və prosedurların səmərəliliyinin artırılması üçün Ekoloji və Sosial İdarəetmə Sisteminin (ESİS) tətbiqi.

“Bank Respublika” ASC

31 dekabr 2023-cü il tarixinə konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları üzrə qeydlər

(Başqa valyuta göstərilmədiyi təqdirdə, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

2 Qrupun fəaliyyət mühiti (davamı)

Bank iqlimlə bağlı kredit riskinin sektorlar üzrə konsentrasiyasını qiymətləndirmək üçün aşağıdakı cədvəl hazırlamışdır:

	2023		2022	
	Məbləğ	%	Məbləğ	%
Yüksək iqlim riski olan sektorlar				
İstehsalat	7,582	0.66	4	-
Mədəncixarma	344	0.03	-	-
Kənd təsərrüfatı	60	0.01	90	-
Tikinti	27,730	2.41	42,940	4.5
Cəmi yüksək iqlim riski olan sektorlar	35,716	3.11%	43,034	4.5%
Cəmi orta iqlim riski olan sektorlar				
İstehsalat	41,608	3.62	55,877	5.82
Nəqliyyat	38,134	3.32	7,862	0.82
Xidmət	8,075	0.70	15,916	1.66
Telekommunikasiya	2,411	0.21	-	-
Daşınmaz əmlak	1,326	0.12	3,648	0.38
İpoteka	84,473	7.34	70,266	7.27
Kənd təsərrüfatı	230,465	20.03	170,027	17.72
Tikinti	14,378	1.25	146	0.02
İnformasiya və rabitə	1,391	0.12	3,982	0.41
Cəmi orta iqlim riski olan sektorlar	422,261	36.71%	327,724	34.10%
Cəmi aşağı iqlim riski olan sektorlar				
İstehlak malları	242,618	21.09	220,417	23.00
İstehsalat	3,938	0.34	-	-
Nəqliyyat	6,761	0.59	23,706	2.50
Ticarət	261,814	22.76	221,631	23.10
Xidmət	173,285	15.07	117,860	12.30
Kənd təsərrüfatı	3,807	0.33	5,172	0.50
Cəmi aşağı iqlim riski olan sektorlar	692,223	60.18%	588,786	61.40%
Cəmi amortizasiya olunmuş dəyərlə qiymətləndirilən müştərilərə verilmiş kreditlər				
	1,150,200	100%	959,544	100%

Cari və gələcək iqtisadi şəraitin uzunmüddətli təsirlərini qiymətləndirmək çətin olduğundan, rəhbərliyin cari gözləntiləri və təxminləri faktiki nəticələrdən fərqli ola bilər.

Gözlənilən kredit zərərlərinin (“GKZ”) qiymətləndirilməsi məqsədilə Qrup makroiqtisadi dəyişənlər üzrə proqnozlar daxil olmaqla, dəstəkləyici gələcək məlumatlardan istifadə edir. Hər bir iqtisadi proqnozda olduğu kimi, onların reallaşması ilə bağlı fərziyyələr və ehtimallar yüksək dərəcəli qeyri-müəyyənliklə əlaqəlidir və buna görə də faktiki nəticələr proqnozlardan əhəmiyyətli dərəcədə fərqlənə bilər. Qrup tərəfindən GKZ modellərinə gələcək məlumatların necə daxil edilməsi barədə ətraflı məlumat Qeyd 4 və Qeyd 34-də təqdim edilir.

3 Mühüm uçotu siyasəti prinsipləri

Maliyyə hesabatlarının tərtibatının əsasları. Hazırkı maliyyə hesabatları maliyyə alətlərini ilkin olaraq ədalətli dəyərle tanımaqla, eləcə də maliyyə alətlərini ədalətli dəyərinin dəyişməsi mənfəət və ya zərərə aid olunan (“FVTPL”) və ədalətli dəyərinin dəyişməsi sair məcmu gəlirə aid olunan kateqoriyalarda yenidən qiymətləndirməklə, Beynəlxalq Maliyyə Hesabatı Standartlarına (“BMHS Mühasibat Uçotu Standartları”) uyğun olaraq ilkin dəyər metoduna əsasən hazırlanmışdır. Hazırkı maliyyə hesabatlarının hazırlanmasında istifadə edilən mühüm uçot siyasəti aşağıda göstərilir. Həmin uçot siyasəti başqa cür göstərilmədiyi hallarda, təqdim edilən bütün dövrlərə müvafiq şəkildə tətbiq edilmişdir (Qeyd 5).

Hazırkı maliyyə hesabatları hesabat verən müəssisəyə borc və ya səhm kapitalı təqdim edən investorlar hesab olunan əsas istifadəçilər üçün nəzərdə tutulur. Bu maliyyə hesabatları əsas istifadəçilərin biznes və maliyyə-təsərrüfat fəaliyyəti haqqında müvafiq anlayışa malik olması və məlumatı diqqətlə nəzərdən keçirib təhlil etməsi ehtimalına əsasən tərtib olunur.

Bu maliyyə hesabatlarının məqsədi yalnız rəhbərliyin əsas istifadəçilər üçün mühüm hesab etdiyi məlumatları açıqlamaqdır. Rəhbərlik mühüm məlumatları mühüm olmayan məlumatlarla qarışdırmaqla hazırkı maliyyə hesabatlarının anlaşılıqlığını azaltmamağa çalışır. Bununla əlaqədar olaraq, müvafiq qeydlərdə yalnız mühüm uçot siyasəti məlumatları açıqlanır.

Təqdimat valyutası. Hazırkı konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarındakı məbləğlər başqa valyuta göstərilmədiyi halda, Azərbaycan manatı ilə (“AZN”) təqdim olunur.

Konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları. Törəmə müəssisələr Qrupun nəzarət etdiyi müəssisələrdir. Qrup müəssisədə iştirakından gələn dəyişən gəlirlər ona aid olduqda və ya belə gəlirlərə hüququ olduqda müəssisəyə nəzarət edir və müəssisə üzərində hüququna əsaslanaraq bu gəlirlərə təsir edə bilər. Törəmə müəssisələrin maliyyə hesabatları nəzarətin başladığı tarixdən nəzarətin bitdiyi tarixədək konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarına daxil edilir. Törəmə müəssisələrin uçot siyasətləri Qrupun qəbul etdiyi siyasətlərə uyğunlaşdırılmaq üçün zəruri olduqda dəyişdirilmişdir.

Qrup daxilindəki əməliyyatlar, bu əməliyyatlar üzrə qalıqlar, eləcə də Qrup şirkətləri arasında həyata keçirilən əməliyyatlar üzrə reallaşdırılmamış gəlirlər konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarında əks etdirilmir. Bundan əlavə, reallaşdırılmamış zərərlər də çəkilməmiş xərclər bərpa edilmədiyi halda maliyyə hesabatlarından çıxarılır. Bank və onun törəmə müəssisəsi Qrupun siyasətinə uyğun vahid uçot siyasəti tətbiq edir.

Nəzarət olunmayan iştirak payı Bankın birbaşa və ya dolayısı ilə sahib olmadığı paya düşən törəmə müəssisənin xalis fəaliyyət nəticələrinin və kapitalının bir hissəsini əks etdirir. Nəzarət olunmayan iştirak payı Qrupun kapitalının ayrıca komponentini formalaşdırır.

Xarici valyutanın çevrilməsi. Hazırkı maliyyə hesabatlarındakı məbləğlər Bankın əməliyyat və təqdimat valyutası olan Azərbaycan manatı ilə (“AZN”) təqdim edilir. Xarici valyutada aparılan əməliyyatlar ilk öncə əməliyyat tarixində qüvvədə olan valyuta məzənnəsindən istifadə etməklə funksional valyutada qeydə alınır. Xarici valyuta ilə olan monetar aktivlər və öhdəliklər hesabat tarixinə qüvvədə olan məzənnədən istifadə etməklə funksional valyutaya yenidən çevrilir. Xarici valyutada olan əməliyyatların çevrilməsindən yaranan bütün gəlirlər və zərərlər mənfəət və ya zərər və sair məcmu gəlir haqqında hesabatda xarici valyuta mövqeyinin yenidən qiymətləndirilməsi üzrə xalis gəlir (zərər) sətir maddəsi kimi tanınır. Xarici valyuta ilə olan və maya dəyəri ilə qiymətləndirilən qeyri-monetar maddələr ilkin əməliyyatların tarixlərinə mövcud olan məzənnə ilə çevrilir. Xarici valyutada olan və ədalətli dəyərle ölçülən qeyri-monetar maddələr ədalətli dəyərin təyin edildiyi tarixdə mövcud olan məzənnə ilə çevrilir.

Xarici valyuta ilə aparılan əməliyyatın müqavilə üzrə valyuta məzənnəsi ilə AMB-nin əməliyyat tarixində qüvvədə olan məzənnəsi arasında fərqlər xarici valyuta ilə dilinq əməliyyatları üzrə gəlir/zərərin tərkibində əks etdirilir.

31 dekabr tarixinə Bank hazırkı maliyyə hesabatlarının hazırlanması üçün aşağıdakı rəsmi xarici valyuta məzənnələrindən istifadə etmişdir:

	2023	2022
1 ABŞ dolları	1.7000 AZN	1.7000 AZN
1 Avro	1.8766 AZN	1.8114 AZN

3 Mühüm uçotu siyasəti prinsipləri (davamı)

Faiz və oxşar gəlir və xərclər. FVTPL kateqoriyasına aid olan maliyyə alətləri istisna olmaqla, bütün borc alətləri üzrə faiz gəlirləri və xərcləri effektiv faiz metoduna əsasən hesablama metodu ilə qeydə alınır. Bu metoda əsasən faiz gəlirləri və xərclərinə müqavilə tərəfləri arasında ödənilmiş və ya alınmış və effektiv faiz dərəcəsinin tərkib hissəsi olan bütün komissiya və haqlar, əməliyyat xərcləri, eləcə də bütün digər mükafat və ya güzəştlər daxildir.

Effektiv faiz dərəcəsinə aid olan komissiya haqlarına maliyyə aktivinin yaradılması və ya alınması, yaxud maliyyə öhdəliyinin (məsələn, ödəmə qabiliyyətinin qiymətləndirilməsi, zəmanətlərin və ya girovun dəyərləndirilməsi və qeydə alınması, maliyyə alətinin təqdim edilməsi şərtlərinin razılaşdırılması və əməliyyat sənədlərinin hazırlanması haqları) buraxılması ilə əlaqədar alınmış və ya ödənilmiş komissiya haqları daxildir. Bazar faiz dərəcələri ilə kreditlərin verilməsi üzrə öhdəlik üçün Bank tərəfindən alınmış komissiya haqları, Bankın xüsusi kredit müqaviləsini imzalayacağı ehtimal edildikdə və kreditin verilməsindən sonra qısa müddət ərzində onun realizasiyasını planlaşdırmadıqda effektiv faiz dərəcəsinin tərkib hissəsi hesab edilir. Bank kreditlərin verilməsi üzrə öhdəlikləri FVTPL kateqoriyasına aid olan maliyyə öhdəlikləri kimi təsnifləşdirmir.

Faiz gəlirləri dəyərsizləşmiş maliyyə aktivləri (3-cü Mərhələ) istisna olmaqla, maliyyə aktivlərinin ümumi balans dəyərində effektiv faiz dərəcəsinə tətbiq etməklə hesablanır. Belə aktivlər üzrə faiz gəlirini hesablayarkən dəyərsizləşmə üzrə ehtiyat çıxılmaqla, aktivin amortizasiya olunmuş dəyərində effektiv faiz dərəcəsi tətbiq edilir.

Plastik kart xidmətləri üzrə haqq və komissiya gəlirləri, hesablaşma haqları və nağd pul əməliyyatları daxil olmaqla, sair haqq və komissiya gəlirləri əlaqədar xidmətlər göstərildikcə tanınır. Kredit öhdəliyi üzrə kredit vəsaitlərinin istifadəsi gözlənilmədiyi halda kredit öhdəliyi üzrə əlaqədar haqlar öhdəlik dövrü boyu düzxətli şəkildə tanınır.

Sair haqq və komissiya xərcləri əsasən xidmətlər göstərildikcə balansdan silinən əməliyyat və xidmət haqlarından ibarətdir.

Valyutaarası svop əməliyyatları üzrə faiz komponentinin hesablanması üçün şərti məbləğ müvafiq dövrün müqavilə üzrə faiz dərəcəsinə vurulur. Valyuta svop əməliyyatları üzrə faiz gəliri/(xərci) bölüşdürülərkən illik əldə edilmiş faiz gəliri/(xərc) müqavilənin qüvvədə olduğu müddət ərzində xətti şəkildə hesablanır və paylanır.

Aşağıdakı cədvəldə müştərilərlə müqavilələr üzrə öhdəliklərin yerinə yetirilməsinin xüsusiyyəti və müddəti, habelə əhəmiyyətli ödəniş müddətləri və əlaqəli gəlirin tanınması siyasəti haqqında məlumat təqdim olunmuşdur:

Xidmət növü	Əhəmiyyətli ödəniş müddətləri daxil olmaqla icra öhdəliklərinin yerinə yetirilməsinin xüsusiyyəti və müddəti	Gəlirin tanınması siyasəti
Fərdi və korporativ bank xidmətləri	Qrup overdraft xidmətləri, fərdi və korporativ müştərilərə bankçılıq, xarici valyuta, kredit kartları və xidmət haqlarının ödənişi xidmətlərini göstərir. Qarşılıqlı mübadilə, xarici valyuta əməliyyatları və overdraftlara görə əməliyyat haqları əməliyyat baş verərkən müştərinin hesabından çıxılır.	Əməliyyatlardan gələn gəlir əməliyyat baş verən zaman tanınır.
	Qrup buraxdığı zəmanət məktublarına görə müştərilərdən komissiya haqları alır.	Zəmanət məktublarının və akreditasiyanın verilməsi haqları üzrə gəlir bu müqavilələrin etibarlılıq müddəti boyu tanınır.

İşçi heyəti üzrə xərclər və müvafiq ayırmalar. Əmək haqları, Azərbaycan Respublikası Dövlət Sosial Müdafiə Fonduna ödənişlər, məzuniyyət və xəstəlik vərəqələri üzrə illik ödənişlər, mükafatlar və pul şəklində olmayan imtiyazlar Bankın işçiləri tərəfindən müvafiq xidmətlər göstərildikdə hesablanır. Bankın yerli qanunvericiliyə uyğun müəyyən edilmiş haqlar üzrə ödənişlərdən başqa pensiya və analoji ödənişləri həyata keçirmək üçün hər hansı hüquqi və ya işgüzar praktikadan yaranan öhdəliyi yoxdur.

3 Mühüm uçotu siyasəti prinsipləri (davamı)

Seqmentlər üzrə hesabat. Seqmentlər haqqında məlumat daxili hesabat qaydalarına əsasən hazırlanır və Bankın rəhbərliyinə təqdim edilir. Gəlirləri, maliyyə nəticələri və ya aktivləri bütün seqmentlərin on faizini və ya artıq hissəsini təşkil edən seqmentlər ayrıca şəkildə açıqlanır.

Maliyyə alətlərinin ilkin tanınması. FVTPL kateqoriyasında ölçülən maliyyə alətləri ilkin olaraq ədalətli dəyərle tanınır. Bütün digər maliyyə alətləri əməliyyat xərcləri də daxil olmaqla, ilkin olaraq ədalətli dəyərle tanınır.

Maliyyə aktivlərinin təsnifləşdirilməsi və sonrakı dövrdə qiymətləndirilməsi: qiymətləndirmə kateqoriyaları. Qrup maliyyə aktivlərini aşağıdakı kateqoriyalarda təsnifləşdirir: FVTPL, FVOCI və AC. Borc maliyyə aktivlərinin təsnifləşdirilməsi və sonrakı dövrdə ölçülməsi: (i) müvafiq aktivlər portfelinin idarə olunması üçün Qrupun biznes modelindən və (ii) aktiv üzrə pul axınlarının xüsusiyyətindən asılıdır.

Yenidən təsnifləşdirmə. Maliyyə aktivləri Qrupun maliyyə aktivlərini idarə etdiyi biznes modelini dəyişdikdən sonrakı dövr istisna olmaqla, ilkin tanınmadan sonra yenidən təsnifləşdirilmir.

Maliyyə aktivləri - Maliyyə aktivləri və maliyyə öhdəliklərinin modifikasiyası

Maliyyə aktivinin şərtləri dəyişərsə, Qrup dəyişmiş aktiv üzrə pul vəsaitlərinin əhəmiyyətli dərəcədə dəyişib-dəyişmədiyini qiymətləndirir.

Pul vəsaitlərində əhəmiyyətli fərqlər olduğu təqdirdə (“əhəmiyyətli modifikasiya”) ilkin maliyyə aktivini üzrə pul vəsaitlərinə dair müqavilə üzrə hüquqların vaxtı keçmiş sayılır. Belə olan halda ilkin maliyyə aktivinin tanınması dayandırılır və yeni maliyyə aktivini müvafiq əməliyyat xərcləri daxil olmaqla ədalətli dəyərde tanınır. Modifikasiya ilə əlaqədar daxil olan istənilən haqların uçotu aşağıdakı şəkildə aparılır:

- yeni aktivin ədalətli dəyərinin müəyyən edilməsi haqları və müvafiq əməliyyat xərclərinin ödəniş haqları aktivin ilkin qiymətləndirilməsinə daxil edilir; və
- sair haqlar tanınmanın dayandırılması üzrə gəlir və ya zərərin bir hissəsi kimi mənfəət və ya zərərdə tanınır.

Mövcud maliyyə aktivləri və ya maliyyə öhdəlikləri üzrə pul vəsaitlərində modifikasiya mövcud müqavilə şərtlərindən qaynaqlandığı təqdirdə modifikasiya sayılır. Məsələn, kredit sövdələşməsi Qrupdan tələb etdiyi təqdirdə AMB-nin əsas faiz dərəcələrindəki dəyişikliklərə görə Qrupun faiz dərəcəsini dəyişməsi.

Qrup pul axınlarının ilkin aktivdən əhəmiyyətli dərəcədə fərqlənib-fərqlənmədiyini müəyyən etmək üçün kəmiyyət və keyfiyyət amillərinə əsaslanaraq maliyyə aktivlərindəki dəyişiklikləri qiymətləndirir. Belə olan halda ilkin aktiv üzrə pul axınlarına dair müqavilə hüquqlarının müddəti bitmiş sayılır. Keyfiyyət amillərinə valyutada, girovda və ya şərtlərdə dəyişikliklər daxildir ki, bu da SPPI meyarına uyğunsuzluğa gətirib çıxarır. Kəmiyyət təhlilində ilkin və şərtlərinə yenidən baxılmış gələcək pul axınları müqayisə edilir və 10% və daha çox dəyişiklik əhəmiyyətli hesab olunur.

Pul axınlarının modifikasiyası borcalanın maliyyə çətinlikləri səbəbindən baş verdikdə, adətən modifikasiyanın məqsədi şərtləri əhəmiyyətli dərəcədə fərqlənən yeni aktiv yaratmaq deyil, ilkin müqavilə şərtlərini mümkün qədər bərpa etməkdir. Qrup maliyyə aktivini pul vəsaitlərinin bağışlanması ilə nəticələnəcək şəkildə dəyişməyi planlaşdırdıqda ilk öncə aktivin bir hissəsinin modifikasiyadan əvvəl silinib-silinməyəcəyini nəzərə alır (maliyyə aktivlərinin silinməsi siyasəti aşağıda təqdim edilir). Bu yanaşma kəmiyyət qiymətləndirməsinə təsir göstərir və belə hallarda tanınmanın dayandırılması meyarlarının heç də həmişə nəzərə alınmadığını göstərir. Daha sonra Qrup modifikasiyanın əhəmiyyətli olub-olmadığına dair keyfiyyət qiymətləndirməsi aparır.

Modifikasiya borcalanın maliyyə çətinlikləri ilə bağlı həyata keçirildiyi təqdirdə gəlir və ya zərər dəyərsizləşmə zərərləri ilə birlikdə təqdim edilir. Digər hallarda isə effektiv faiz metodundan istifadə etməklə hesablanmış faiz gəliri kimi təqdim edilir.

Borcalanın kredit məbləğini vaxtından əvvəl əhəmiyyətli cəriməyə məruz qalmadan faizsiz ödəmək seçimi olduğu sabit dərəcəli kreditlər üçün Qrup faiz dərəcəsini dəyişkən dərəcəli maliyyə alətləri üzrə təlimatdan çıxış edərək cari bazar dərəcəsinə uyğun dəyişir. Bu o deməkdir ki, effektiv faiz dərəcəsinə də gözlənilərə uyğun düzəlişlər edilir.

3 Mühüm uçuotu siyasəti prinsipləri (davamı)

Maliyyə aktivləri – Dəyərsizləşmə

Həmçinin bax: Qeyd 34 (Kredit riski).

Qrup mənfəət və ya zərərdə ədalətli dəyərlə qiymətləndirilməyən növbəti maliyyə alətlərinin gözlənilən kredit zərərləri üzrə ehtiyat tanır:

- borc alətləri olan maliyyə aktivləri;
- verilən maliyyə zəmanətləri; və
- verilən kredit öhdəlikləri.

Pay alətləri üzrə dəyərsizləşmə zərəri tanınmamışdır.

Qrup zərər ehtiyatlarını, 12 aylıq gözlənilən kredit zərəri kimi hesablanan aşağıdakılar istisna olmaqla, bütün müddət üçün gözlənilən kredit zərərinə bərabər qiymətləndirir:

- hesabat tarixində kredit riski aşağı müəyyən edilən borc investisiya qiymətli kağızları;
- ilkin tanınmadan sonra kredit riski əhəmiyyətli dərəcədə artmayan digər maliyyə alətləri (bax: Qeyd 34 (Kredit riski)).

Qrup kreditin risk dərəcəsi qlobal “investisiya sinfi” anlayışına bərabər olduğu təqdirdə borc investisiya qiymətli kağızlarının kredit riskinin aşağı olduğunu qəbul edir.

12 aylıq GKZ hesabat tarixindən sonra 12 ay ərzində maliyyə aktivi üzrə defolt hadisəsinin baş verməsi nəticəsində yaranan gözlənilən kredit zərərinin bir hissəsini təşkil edir. 12 aylıq GKZ tanınan maliyyə alətləri “1-ci Mərhələ” maliyyə aləti adlandırılır.

Bütün müddət üçün gözlənilən kredit zərərləri maliyyə alətinin gözlənilən istifadə müddəti ərzində bütün mümkün defolt halları nəticəsində gözlənilən kredit zərərləridir. Bütün müddət üçün gözlənilən kredit zərəri tanınan maliyyə alətləri 2-ci Mərhələyə (kredit üzrə dəyərsizləşmədikdə) və ya 3-cü Mərhələyə (maliyyə aləti kredit üzrə dəyərsizləşdikdə) aid edilir.

GKZ-nin qiymətləndirilməsi

GKZ-lər kredit zərərlərinin ehtimal əsasında ölçülən qiymətləndirilməsidir və aşağıdakı şəkildə qiymətləndirilir:

- *hesabat tarixində kredit üzrə dəyərsizləşməmiş maliyyə aktivləri*: pul axınları kəsrinin cari dəyərində (yəni müqaviləyə əsasən müəssisəyə ödənilməli pul axınları ilə Qrupun əldə etməyi gözlədiyi pul axınları arasındakı fərq);
- *hesabat tarixində kredit üzrə dəyərsizləşmiş maliyyə aktivləri*: ümumi balans dəyəri ilə ehtimal edilən gələcək pul axınları arasındakı fərq;
- *istifadə edilməmiş kredit öhdəlikləri*: kredit istifadə edildikdə müqavilə üzrə Qrupa ödənilməli pul vəsaitləri ilə Qrupun almağı gözlədiyi pul vəsaitləri arasındakı fərqin cari dəyəri.
- *maliyyə zəmanəti üzrə müqavilələr*: Qrupun bərpa etməyi gözlədiyi məbləğlər çıxılmaqla ödənilməsi gözlənilən borcların cari dəyəri.

Kredit üzrə dəyərsizləşmiş maliyyə aktivləri

Hər hesabat tarixində Qrup amortizasiya olunmuş dəyərlə hesablanmış maliyyə aktivlərinin kredit üzrə dəyərsizləşməsini qiymətləndirir. Maliyyə aktivi üzrə proqnoz edilən gələcək pul vəsaitlərinə mənfi təsir göstərən bir və ya daha çox hadisə baş verdikdə maliyyə aktivi “kredit üzrə dəyərsizləşmiş” sayılır.

Maliyyə aktivinin kredit üzrə dəyərsizləşdiyinin sübutuna aşağıdakı müşahidə edilə bilən məlumat daxildir:

- borcalan və ya borcverənin mühüm maliyyə çətinliyi yaşaması;
- müqavilə şərtinin pozulması, məsələn, defolt və ya gecikdirmə;
- Qrup tərəfindən Qrupun əks təqdirdə nəzərdən keçirməyəcəyi şərtlərlə kredit və ya avansın restrukturizasiyası;
- borcalanın müflis olacağı və ya maliyyə-təşkilati strukturunun dəyişəcəyi ehtimal edildikdə; və ya
- maliyyə çətinlikləri səbəbindən qiymətli kağızlar üçün fəal bazarın olmaması.

3 Mühüm uçuotu siyasəti prinsipləri (davamı)

Borcalanın vəziyyətinin pisləşməsinə görə şərtləri yenidən razılaşdırılmış kredit, müqavilə üzrə pul vəsaitlərinin ödənilməyəcəyi riski əhəmiyyətli dərəcədə azaldığı və dəyərsizləşmənin başqa əlamətləri olmadığı hallar istisna olmaqla, kredit üzrə dəyərsizləşmiş sayılır. Əlavə olaraq, ödənişi 90 gündən çox gecikdirilmiş istehlak kreditləri dəyərsizləşmiş sayılır.

Dövlət borcuna investisiyanın kredit üzrə dəyərsizləşmiş olub-olmadığını qiymətləndirərkən Qrup aşağıdakı amilləri nəzərə alır.

- İstiqraz üzrə gəlirlərdə əks olunan kredit qabiliyyətinin bazar qiymətləndirməsi.
- Kredit qabiliyyətinə reyting agentliklərinin qiyməti.
- Borcverənin könüllü və ya icbari borc bağışlama nəticəsində zərər çəkə biləcəyi borc restrukturizasiyası ehtimalı.

Konsolidasiya edilmiş maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda GKZ üzrə ehtiyatın təqdimatı

Gözlənilən kredit zərəri üzrə ehtiyat konsolidasiya edilmiş maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda aşağıdakı şəkildə təqdim edilir:

- *amortizasiya olunmuş dəyərdə qiymətləndirilən maliyyə aktivləri:* aktivlərin ümumi balans dəyərindən çıxılır;
- *kredit öhdəlikləri və maliyyə zəmanəti müqavilələri:* “Sair öhdəliklər” sətrində ehtiyat kimi;
- *maliyyə aləti həm istifadə edilmiş, həm də edilməmiş kredit komponentlərindən ibarət olduqda və Qrup kredit öhdəliyi komponenti üzrə gözlənilən kredit zərərinə istifadə edilmiş komponentdən ayrı müəyyən edə bilmədikdə:* Qrup hər iki komponent üçün zərər ehtiyatını birgə təqdim edir. Birləşdirilmiş məbləğ istifadə edilmiş komponentin ümumi balans məbləğindən çıxılır. İstifadə edilmiş komponentin ümumi balans dəyəri üzrə qalan ehtiyat ehtiyatı ehtiyat kimi təqdim edilir; və
- *sair məcmu gəlirdə ədalətli dəyərlə qiymətləndirilən borc alətləri:* bu aktivlərin balans dəyəri ədalətli dəyərə bərabər olduğu üçün konsolidasiya edilmiş maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda heç bir zərər ehtiyatı tanınmır. Bununla belə, zərər ehtiyatı ədalətli dəyər ehtiyatında açıqlanır və tanınır.

Maliyyə aktivləri – tanınmanın dayandırılması. Qrup maliyyə aktivinin tanınmasını aşağıdakı hallarda dayandırır: maliyyə aktivləri ilə əlaqədar pul axınlarının müqavilə ilə nəzərdə tutulan hüquqlarının müddəti bitdikdə və ya həmin aktivlərin mülkiyyət hüququ ilə bağlı bütün risk və faydaların ötürüldüyü əməliyyatda müqavilə üzrə pul axınlarını əldə etmək hüququnu ötürdükdə və ya Qrup bu aktivlərin mülkiyyət hüququ ilə bağlı bütün risk və faydaları ötürmədikdə və ya özündə saxlamadıqda və maliyyə aktivini üzrə nəzarət hüququnu itirdikdə.

Maliyyə aktivinin tanınması dayandırıldıqda aktivin ümumi balans dəyəri (və ya aktivin tanınması dayandırılmış hissəsinə ayrılmış ümumi balans dəyəri) və alınan təzminat cəmi (i) əldə edilmiş kompensasiya (əldə edilmiş hər hansı yeni aktiv, çıx götürülmüş hər hansı yeni öhdəlik, daxil olmaqla) və (ii) sair məcmu gəlirdə tanınan hər hansı toplam gəlir və zərər arasındakı fərq mənfəət və ya zərərdə tanınır.

Kreditlər maliyyə aktivlərini tam və ya qismən bərpa etmək üçün əsaslı gözlənti olmadığı təqdirdə tam və ya qismən silinir. Bu adətən Qrup borcalanın silinməsi nəzərdə tutulan məbləği ödəmək üçün kifayət qədər pul vəsaiti yaradacaq aktivlərinin və ya gəlir mənbəyinin olmadığını müəyyən etdikdə baş verir. Bu qiymətləndirmə fərdi aktiv səviyyəsində həyata keçirilir.

Silinmiş məbləğlərin bərpası mənfəət və ya zərər və sair məcmu gəlir hesabatında “faiz qazandıran aktivlər üzrə gözlənilən kredit zərərləri”nə daxil edilir.

Silinmiş maliyyə aktivləri ödənilməli məbləğlərin bərpası üzrə Qrup prosedurlarına əməl etmək məqsədilə hüquqi tədbirlərin predmeti olaraq qalır.

3 Mühüm uçotu siyasəti prinsipləri (davamı)

Maliyyə öhdəlikləri

Maliyyə öhdəlikləri – qiymətləndirmə kateqoriyaları. Maliyyə öhdəlikləri aşağıdakılar istisna olmaqla, sonradan amortizasiya olunmuş dəyərlə təsnifləşdirilir: (i) FVTPL kateqoriyasında ölçülən maliyyə öhdəlikləri: bu təsnifat törəmə maliyyə alətləri, ticarət üçün saxlanılan maliyyə öhdəlikləri (məsələn, qiymətli kağızlar üzrə qısamüddətli mövqelər), bizneslərin birləşməsi zamanı alıcı tərəfindən tanınan şərti ödənişlər və ilkin tanınma zamanı belə öhdəliklər kimi müəyyən edilən digər maliyyə öhdəliklərinə tətbiq edilir və; (ii) maliyyə zəmanəti müqavilələri və kredit öhdəlikləri.

Maliyyə öhdəlikləri – tanınmanın dayandırılması/modifikasiyası. Qrup, maliyyə öhdəliyinin tanınmasını şərtlər dəyişdikdə və dəyişmiş öhdəlik üzrə pul vəsaitləri əhəmiyyətli dərəcədə fərqləndikdə dayandırır. Bu halda dəyişmiş şərtlər əsasında yeni maliyyə öhdəliyi ədalətli dəyərde tanınır. Maliyyə öhdəliyinin balans dəyərindəki fərq ləğv edilir və yeni maliyyə öhdəliyi dəyişmiş şərtlərlə mənfəət və ya zərərdə tanınır. Ödənilmiş kompensasiyaya ötürülmüş qeyri-maliyyə aktivləri (əgər varsa) və yeni dəyişdirilmiş maliyyə öhdəliyi daxil olmaqla, öhdəliklər daxildir.

Qrup keyfiyyət amilləri, kəmiyyət amilləri və birlikdə keyfiyyət və kəmiyyət amillərini nəzərə alaraq modifikasiyanın əhəmiyyətli olub-olmadığının kəmiyyət və keyfiyyət qiymətləndirməsini aparır. Qrup aşağıdakı keyfiyyət amillərinə əsaslanaraq modifikasiyanın əhəmiyyətli olduğu qərarına gəlir:

- maliyyə öhdəliyinin valyutasının dəyişməsi;
- girov və ya sair kredit təminatlarının dəyişməsi;
- konvertasiya funksiyasının daxil edilməsi;
- maliyyə öhdəliyində subordinasiyanın dəyişməsi.

Kəmiyyət qiymətləndirməsi zamanı şərtlər o halda əhəmiyyətli dərəcədə dəyişmiş hesab olunur ki, yeni şərtlərə əsasən, alınmış haqlar çıxılmaqla ödənilmiş haqlar daxil olan, ilkin effektiv faiz metodu ilə diskontlaşdırılmış cari dəyər ilkin maliyyə öhdəliyi üzrə qalan pul axınlarının diskontlaşdırılmış cari dəyərindən ən azı 10 faiz fərqlənsin.

Əvəzləşdirmə. Maliyyə aktivləri və öhdəliklərinin əvəzləşdirilməsi və xalis məbləğin maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda daxil edilməsi yalnız Qrupun hazırda qeydə alınmış məbləğlərin əvəzləşdirilməsi üçün qanunvericiliklə müəyyən edilmiş hüququn, eləcə də əvəzləşdirməni aparmaq və ya eyni zamanda aktivini realizasiya edərək öhdəliyi ödəmək niyyətinin olduğu hallarda həyata keçirilə bilər. Qrup gələcək hadisədən asılı olmadıqda və biznesin normal gedişində, Qrupun defoltu, ödəmə qabiliyyətinin itirilməsi və ya iflası zamanı tətbiq oluna bildikdə, əvəzləşdirmək hüququna malikdir.

Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri. AMB-dəki məcburi ehtiyatlar istifadəsi ilə bağlı məhdudiyətlərə görə pul vəsaitlərinin ekvivalentləri hesab edilmir. Konsolidasiya edilmiş maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri amortizasiya olunmuş dəyərlə uçota alınır.

Digər banklardan alınacaq vəsaitlər. Digər banklardan alınacaq vəsaitlər Qrup tərəfindən kontragent banklara avans şəklində pul verildiyi zaman uçota alınır. Digər banklardan alınacaq vəsaitlər (i) müqavilə üzrə pul axınlarını əldə etmək məqsədilə saxlanıldıqda və həmin pul axınları yalnız əsas borc və faiz ödənişlərini əks etdirdikdə, və (ii) FVTPL kateqoriyasında qiymətləndirilmədikdə amortizasiya olunmuş dəyərlə uçota alınır. Əks təqdirdə, onlar ədalətli dəyərlə qeydə alınır.

Müştərilərə verilmiş kreditlər. Konsolidasiya edilmiş maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda “Müştərilərə verilmiş kreditlər” maddəsinə aşağıdakılar daxildir:

- müştərilərə verilmiş amortizasiya olunmuş dəyərlə qiymətləndirilən kreditlər; onlar birbaşa əməliyyat xərcləri daxil olmaqla ilkin olaraq ədalətli dəyərə, daha sonra effektiv faiz metodu ilə amortizasiya olunmuş dəyərlə qiymətləndirilir.

Maliyyə zəmanətləri və kredit öhdəlikləri. Maliyyə zəmanətləri borcalan borc alətinin şərtlərinə uyğun olaraq vaxtında ödəniş edə bilmədikdə zəmanət sahibinin məruz qaldığı zərəri qarşılamaq üçün Qrupun müəyyən ödənişlər etməsini tələb edən müqavilələrdir. Kredit öhdəlikləri əvvəlcədən müəyyənləşdirilmiş şərtlər və müddətlər altında kredit vermək öhdəlikləridir.

3 Mühüm uçotu siyasəti prinsipləri (davamı)

Verilən maliyyə zəmanətləri və ya bazarda mövcud faiz dərəcəsindən aşağı faizlə kredit vermək öhdəlikləri ilkin olaraq ədalətli dəyərdə, daha sonra BMHS 9-a əsasən müəyyən edilmiş zərər üzrə ehtiyat ilə BMHS 15-in prinsiplərinə əsasən, ilkin tanınan məbləğ çıxılmaqla, tanınmış gəlirin toplam məbləğinin ən böyük olanında qiymətləndirilir.

Qrup mənfəət və ya zərərdə ədalətli dəyərle qiymətləndirilən kredit öhdəliyi verməmişdir. Digər kredit öhdəlikləri üçün Qrup zərər ehtiyatı tanınır.

Borc qiymətli kağızlara investisiyalar. Biznes modelə və pul axınlarının xüsusiyyətinə əsasən Qrup borc qiymətli kağızları AC, FVOCI və ya FVTPL kateqoriyaları üzrə təsnifləşdirilir. Borc qiymətli kağızları müqavilə üzrə pul axınlarını əldə etmək məqsədilə saxlanıldıqda, həmin pul axınları yalnız əsas borc və faiz ödənişlərini əks etdirdikdə və uçot uyğunsuzluğunu əhəmiyyətli dərəcədə azaltmaq üçün FVTPL kateqoriyasında qiymətləndirilmədikdə amortizasiya olunmuş dəyərle uçota alınır.

Sair məcmu gəlirdə tanınan borc qiymətli kağızları üçün gəlir və zərərlərin cəmi investisiyanın realizasiyası zamanı bölüşdürülməmiş mənfəətə köçürülür.

Törəmə maliyyə alətləri. Törəmə maliyyə alətləri, o cümlədən xarici valyuta müqavilələri, forvard müqavilələri, eləcə də valyuta və faiz svopları ədalətli dəyərle uçota alınır.

Bank, həmçinin kontragent banklarla müxtəlif valyutalarda depozitlərin və ya kreditlərin mübadiləsi üçün müqavilələr bağlayır ki, bu da BMHS məqsədləri üçün qarşılıqlı şəkildə əvəzləşdirilir. Hüquqi cəhətdən belə müqavilələr ayrıca alətlər olsalar da, aşağıdakı hallarda birləşdirilir və vahid törəmə maliyyə aləti kimi xalis şəkildə uçota alınır: (i) belə kreditlər eyni vaxtda və qarşılıqlı şərtlərlə verildikdə və qəbul edildikdə (ii) eyni kontragentlə bağlandıqda (iii) eyni riskə aid olduqda və (iv) bir əməliyyat ilə həyata keçirilməsi mümkün olmayan əməliyyatların ayrıca strukturlaşdırılması üçün aydın biznes məqsədləri olmadıqda.

Konsolidasiya edilmiş mənfəət və ya zərər və sair məcmu gəlir haqqında hesabatda göstərilən “törəmə maliyyə alətləri üzrə zərər çıxılmaqla gəlirlərə” depozit svopu müqaviləsi üzrə faiz xərcləri daxildir.

Müsbət ədalətli dəyəri olan törəmə alətlər aktivlərin, mənfi ədalətli dəyəri olanlar isə öhdəliklərin tərkibində göstərilir. Törəmə alətlərin ədalətli dəyərindəki dəyişikliklər il üzrə mənfəət və ya zərər hesabatında “törəmə maliyyə alətləri üzrə zərər çıxılmaqla gəlir” kimi əks etdirilir. Ədalətli dəyər bazar kotirovkaları və ya müvafiq alətin cari bazar və müqavilə qiymətlərini, eləcə də digər amilləri nəzərə alan qiymətləndirmə modelləri əsasında müəyyən edilir.

Müştəri hesabları, sair borc öhdəlikləri və subordinasiya borc öhdəlikləri. Kredit təşkilatları qarşısında öhdəliklər, müştərilərin cari hesabları və depozitləri, subordinasiya borc öhdəlikləri və sair borc öhdəlikləri birbaşa əməliyyat xərcləri çıxılmaqla ilkin olaraq ədalətli dəyərle, sonradan isə effektiv faiz metodu ilə amortizasiya olunmuş dəyərle ölçülür.

Buraxılmış borc qiymətli kağızları. Buraxılmış borc qiymətli kağızlarına Bank tərəfindən emissiya edilmiş istiqrazlar daxildir. Borc qiymətli kağızları amortizasiya olunmuş dəyərle uçota alınır. Bank özünün emissiya edilmiş borc qiymətli kağızlarını satın alırsa, həmin borc qiymətli kağızları konsolidasiya edilmiş maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatdan silinir və öhdəliyin balans dəyəri ilə ödənilmiş məbləğ arasındakı fərq borcun vaxtından əvvəl ödənilməsindən yaranan gəlirlərin tərkibində tanınır.

Mülkiyyətə keçmiş girov. Mülkiyyətə keçmiş girov vaxtı keçmiş kreditlərlə bağlı öhdəliklərin yerinə yetirilməsi üçün Qrup tərəfindən əldə edilmiş qeyri-maliyyə aktivlərindən ibarətdir. Bu aktivlər əldə edildiyi zaman ilkin olaraq ədalətli dəyərle tanınır və aktivlərin növündən və Qrupun həmin aktivləri istifadə etmək niyyətindən asılı olaraq əsas vəsaitlər, investisiya mülkiyyəti və sair aktivlərin tərkibində mülkiyyətə keçmiş girova daxil edilir və daha sonra həmin kateqoriyalar üzrə uçot siyasətinə uyğun olaraq yenidən qiymətləndirilir və uçota alınır. Mülkiyyətə keçmiş girov balans dəyəri ilə mümkün xalis satış dəyəri arasında daha aşağı olan dəyərlə ölçülür.

Bankın icarəyə götürən qisminə çıxış etdiyi icarə müqavilələrinin uçotu. Bank ofis binaları icarəyə götürür.

İcarə ödənişləri icarəyə götürənin borc üzrə artan faiz dərəcəsindən istifadə olunmaqla diskontlaşdırılır. Borc üzrə artan faiz dərəcəsi oxşar iqtisadi mühitdə eyni şərtlərlə aktiv əldə etmək üçün icarəyə götürənin zəruri olan vəsaitlərin cəlb edilməsi zamanı ödəməli olduğu faiz dərəcəsidir.

3 Mühüm uçotu siyasəti prinsipləri (davamı)

İcarə müddətini müəyyənləşdirərkən Qrupun rəhbərliyi icarə müddətinin uzadılması və ya icarə müqaviləsinə xitam verilməsi seçiminin istifadə edilməməsi üçün iqtisadi stimula yaradan bütün fakt və halları nəzərə alır. İcarə müddətinin (və ya icarə müqaviləsinə xitam verilməsi seçimlərinin icrası müddətindən sonrakı dövrlərin) uzadılması seçimləri yalnız müqavilənin müddətinin uzadılacağına və ya xitam verilməyəcəyinə əsaslı şəkildə əminlik olduqda, icarə müddətinə daxil edilir.

Qiymətləndirməyə təsir edən mühüm hadisə baş verdikdə və ya şəraitdə əhəmiyyətli dəyişiklik olduqda və belə hallar icarəyə götürənin nəzarəti altında olduqda qiymətləndirmə yenidən nəzərdən keçirilməlidir.

Əsas vəsaitlər

(i) Mülkiyyətdə olan aktivlər. Aşağıda göstəriləni kimi yenidən qiymətləndirilərək təqdim olunan binalar istisna olmaqla, əsas vəsaitlər hər hansı yığılmış amortizasiya və dəyərsizləşmə üzrə zərərlər çıxılmaqla, ilkin dəyərdə tanınır.

Əsas vəsaitlər müxtəlif faydalı istifadə müddətləri olan böyük komponentlərdən ibarət olduğu təqdirdə, onların uçotu ayrı-ayrı əmlak və avadanlıq əşyaları kimi aparılır.

(ii) Yenidən qiymətləndirmə. Əsas vəsaitlərin balans dəyərinin hesabat dövrünün sonunda ədalətli dəyərlə hesablanacaq dəyərdən əhəmiyyətli dərəcədə fərqlənməməsi üçün onlar müntəzəm olaraq yenidən qiymətləndirilməlidir. Yenidən qiymətləndirmə nəticəsində balans dəyərinə artım sair məcmu gəlirdə və kapitalda “yenidən qiymətləndirmə ehtiyatı” kimi tanınır. Eyni aktivin balans dəyərinə əvvəlki artımların əvəzləndirilməsi hesabına balans dəyərinə azalmalar sair məcmu gəlirdə tanınır və əvvəllər kapitalda tanınmış yenidən qiymətləndirmə ehtiyatını azaldır.

(iii) Amortizasiya. Amortizasiya fərdi aktivlərin hesablanmış faydalı istismar müddəti üzrə düzxətli metodla mənfəət və ya zərərdə tanınır. Amortizasiya aktivin əldə edildiyi tarixdə, müəssisə daxilində istehsal edilmiş aktivlər üçün aktivin istifadəyə hazır olduğu tarixdə başlayır. Torpaq üçün amortizasiya hesablanmır. Hesablanmış faydalı istifadə müddətləri və qalıq dəyərlər aşağıdakı kimidir:

	İllər	Qalıq dəyəri, ilkin dəyərin %-i
- Binalar	50 - 70	20%
- Məbel və avadanlıqlar	5 - 10	-
- Kompüterlər	5 - 7	-
- Nəqliyyat vasitələri	7 - 10	10%
- Digər avadanlıqlar	5 - 10	-
- İcarəyə götürülmüş aktivlərin əsaslı təmiri	İcarə müddəti və faydalı istifadə müddətindən daha qısa olan müddətdə	

Qeyri-maddi aktivlər

(i) Ayrı-ayrılıqda alınmış qeyri-maddi aktivlər. Məhdud istismar müddəti olan, ayrı-ayrılıqda alınmış qeyri-maddi aktivlər yığılmış amortizasiya və yığılmış dəyərsizləşmə zərərləri çıxılmaqla ilkin dəyər ilə uçotda qeyd edilir. Amortizasiya düz xətt metodundan istifadə etməklə hesablanmış on illik faydalı istifadə müddəti ərzində tanınır. Hesablanmış faydalı istifadə müddəti və amortizasiya üsulu gələcək dövrlər üzrə uçota alınan təxminlərdə dəyişikliklərin təsiri nəzərə alınmaqla hər hesabat dövrünün sonunda təhlil edilir.

(ii) Qeyri-maddi aktivlərin tanınmasının dayandırılması. Qeyri-maddi aktivlər satılaraq hesabdən silindikdə, yaxud onların sonrakı istismarı və ya satılmasından gələcəkdə iqtisadi mənfəət gözlənilmədikdə, belə aktivlərin tanınması dayandırılır. Qeyri-maddi aktivlərin tanınmasının dayandırılmasından yaranan gəlir və ya zərər belə aktivlərin balans dəyəri ilə satışdan əldə olunan xalis gəlir məbləği arasındakı fərq kimi ölçülür və aktivin tanınması dayandırıldığı zaman mənfəət və ya zərər hesabatında tanınır.

3 Mühüm uçotu siyasəti prinsipləri (davamı)

(iii) Qeyri-maliyyə aktivlərinin dəyərsizləşməsi. Qrup investisiya mülkiyyəti və təxirə salınmış vergi aktivləri istisna olmaqla, qeyri-maliyyə aktivlərinin dəyərsizləşmə zərərinə məruz qalıb-qalmadığını müəyyənləşdirmək üçün hər hesabat dövrünün sonunda belə aktivlərin balans dəyərini təhlil edir. Dəyərsizləşmənin baş verdiyinə dəlalət edən hər hansı hallar mövcud olarsa, dəyərsizləşmə üzrə zərərin (əgər varsa) həcmi müəyyən etmək üçün aktivin bərpa dəyəri hesablanır. Aktivin fərdi qaydada bərpa dəyərini hesablamaq mümkün olmazsa, Qrup belə aktivin aid olduğu gəlir gətirən aktivlər qrupunun bərpa dəyərini müəyyən edir. Aktivin aid ediləcəyi qrup münasib və ardıcıl qaydada müəyyən edilə bilirsə, korporativ aktivlər də fərdi gəlir gətirən aktivlər qrupuna aid edilə bilər, əks halda aktiv münasib və ardıcıl qaydada müəyyən edilmiş ən kiçik gəlir gətirən aktivlər qrupunda yer alır.

Bərpa dəyəri ədalətli dəyərdən satış və istifadə dəyəri çıxıldıqdan sonra alınan ən yüksək məbləğdir. İstifadə dəyərini qiymətləndirərkən gözlənilən gələcək pul vəsaitləri cari dəyərində diskontlaşdırılır. Diskont dərəcəsi kimi pulun zaman dəyərini cari bazar qiymətini və gələcək pul vəsaitləri hesablamasında nəzərə alınmayan aktivə xas riskləri əks etdirən vergidən əvvəlki dərəcə götürülür.

Dəyərsizləşmə üzrə zərər dərhal mənfəət və ya zərərdə tanınır. Müvafiq aktivin yenidən qiymətləndirilərək uçota alınması halı istisnadır, belə ki, bu halda zərər yenidən qiymətləndirmə zamanı azalma olaraq tanınır.

Ehtiyatlar. Öhdəliklər və məsrəflər üzrə ehtiyatlara qeyri-müəyyən müddət və ya məbləğə malik olan öhdəliklər daxildir. Bank ehtiyatları keçmiş hadisənin nəticəsi olan cari (hüquqi və ya konstruktiv) öhdəliyə sahib olduqda, öhdəliyin yerinə yetirilməsi üçün iqtisadi səmərələri təcəssüm etdirən resursların xaric olmasının tələb olunacağını ehtimal etdikdə və öhdəliyin məbləğini etibarlı qiymətləndirə biləndə tanıyır.

Qeyri-həyat sığortası üzrə əməliyyatlar. Qrup minimum uçot vahidini fərqli təfərrüat səviyyəsi kimi müəyyən etmək üçün əsaslı səbəb olmadığı halda, bütün sığorta komponentlərini əhatə edən müqaviləni minimum uçot vahidi hesab edir.

Qrup bağladığı müqavilələri sonradan Sığorta Haqqı Bölgüsü (PAA) yanaşmasına əsasən qiymətləndirmək məqsədilə onları sığorta müqavilələri qruplarında birləşdirir.

Sığorta müqavilələri portfelindəki sığorta müqavilələri qrupları ilkin tanınma zamanı müəyyən xüsusiyyətlərə əsasən qruplaşdırılır və sonradan bir qrupdan digərinə köçürülmür. Bu qruplar aşağıdakılardır:

a) zərərli müqavilələr:

- Avtonəqliyyat vasitəsi sahiblərinin mülki məsuliyyətinin icbari sığortası;
- Nəqliyyat vasitələrinin (kasko) sığortası - lizinq

Zərərli müqavilələr təqvim ili üzrə zərərlik dərəcəsinin 100%-dən çox olmasını və ya ilin sonunda sabitləşmə ehtiyatının formalaşmasını nəzərdə tutur.

b) Digər sığorta müqavilələri qrupları:

- BBB - İşçilərin dələduzluğu sığortası
- CI - Yüklərin (nəqliyyat) sığortası
- DE - Daşınmaz əmlakın icbari sığortası
- PA - Fərdi qəza sığortası
- MI - Nəqliyyat vasitələrinin (lizinq istisna olmaqla) sığortası
- PI - Əmlakın yanğından və digər risklərdən sığortası
- TI – Səyahət sığortası
- Digər məsuliyyət sığortası - Yuxarıda göstərilənlərdən başqa digər sığorta müqavilələri

Azərbaycan bazarında sığorta biznesinin payının az olması, bu sahədə statistik məlumatların yetərli olmaması, sığorta bazarının nisbətən yeni olması və yüksək dəyişkənliyə məruz qalması səbəbindən Qrup “zərərli olması əhəmiyyətli risk daşımayan müqavilələr”, yəni “gəlirli” sığorta müqavilələri qrupundan istifadə etmir.

3 Mühüm uçuotu siyasəti prinsipləri (davamı)

Grup PAA yanaşmasından istifadə etməklə qiymətləndirilən müqavilələrin faktlar və şəraitin əksini göstərdiyi hallar istisna olmaqla, ilkin tanınma zamanı zərərli müqavilə olmadığını fərz edir.

Grup sığorta müqavilələri qruplarını müqavilənin bağlanma tarixinə əsasən hər il müəyyən edir. Qrup müqavilənin bağlanma tarixini onun başlanma tarixinə bərabər hesab edir. Bundan əlavə, Qrup bir ildən artıq intervalla bağlanmış sığorta müqavilələrini eyni sığorta müqavilələri qrupuna daxil etmir.

Sığorta portfelinin aşağıdakı xüsusiyyətlərinə görə Qrup qiymətləndirmə modeli kimi PAA yanaşmasını tətbiq etmişdir:

1. Təminat müddəti bir il və ya daha az olan müqavilələrdən ibarət sığorta müqavilələri qrupu; və ya
2. Qrupun PAA yanaşmasına əsasən bu sığorta müqavilələri qrupu üçün qalan təminat üzrə öhdəliklərin qiymətləndirilməsi nəticələrinin Ümumi Qiymətləndirmə Modelinə (GMM) uyğun qiymətləndirmə nəticələrindən (birbaşa iştirak payı xüsusiyyətlərinə malik olmayan müqavilələr üçün) əhəmiyyətli dərəcədə fərqlənməyəcəyini əsaslı şəkildə təxmin etdiyi sığorta müqavilələri qrupu.

Grup ilkin tanınma zamanı müqavilələr qrupu üçün PAA və GMM yanaşmaları əsasında aparılan qiymətləndirmələri müqayisə edərkən müəyyən etmişdir ki, iki yanaşma arasında GMM-dəki fərq gələcəkdə istənilən zaman anında qrup üzrə sığorta haqlarının ilkin tanınması zamanı gözlənilən həcm 5%-dən çox deyil.

Qrupun təminat müddəti 1 il və ya daha az olan sığorta müqavilələri qrupu avtomatik olaraq PAA yanaşmasının tətbiqi üçün birinci meyar cavab verir. Müqavilə üzrə öhdəliyin gözlənilən icra müddəti 1 ildən çox olsa belə, PAA yanaşmasının tətbiqi şərti belə müqavilələr üçün qüvvədə qalır.

Grup PAA yanaşmasına uyğun olan sığorta müqavilələri qrupu üçün sadələşdirilmiş yanaşmadan istifadə qərarını pul axınlarının strukturunun mürəkkəbliyi və hər bir müqavilə üçün ilkin məlumatların keyfiyyətindən asılı olaraq fərdi qaydada qəbul edir.

Sığorta müqavilələri qrupuna təminat müddəti 1 ildən çox olan müqavilələr daxildirsə, Qrup həm PAA, həm də GMM yanaşmasından istifadə etməklə qalan təminat üzrə öhdəlikləri qiymətləndirir. Bu qiymətləndirmə PAA yanaşmasının həmin müqavilələr üçün istifadəsinin mümkünlüyünü təsdiq edir.

Sığorta gəliri müqavilə üzrə göstərilən xidmətlərə görə ödənişləri əks etdirir. Bu, təşkilata ödənilən sığorta haqlarının maliyyələşdirmə effektivinə görə tənzimlənmiş və investisiya komponentlərini özündə ehtiva etməyən məbləğdir.

Sığorta xidməti xərcləri cari və əvvəlki dövrlərdə müqavilə üzrə xidmətlərin göstərilməsi ilə bağlı öhdəliklərin icrası zamanı çəkilən xərclərdir. Bu xərclərə həmçinin gözlənilən sığorta zərərləri və onların sonrakı bərpası daxil ola bilər. Sığorta xidməti xərclərinə baş vermiş sığorta zərərləri və sığorta xidmətləri ilə bağlı digər xərclər (baş vermiş zərərlər üzrə öhdəliyə daxil edilir və ya baş verdikdə ödənilir) daxildir. Bu xərclər sığorta xidmətlərinin göstərilməsi nəticələrini əks etdirən mənfəət və zərər haqqında hesabatda ayrıca maddə kimi təqdim olunur.

Sığorta müqavilələri üzrə öhdəlik (və ya müsbət dəyər: sığorta müqavilələri üzrə aktiv) aşağıdakı komponentlərdən ibarətdir: qalan təminat üzrə öhdəlik (o cümlədən, GMM yanaşması ilə tanınan zərər komponenti və ya PAA yanaşması ilə tanınan zərərli müqavilələr üçün əlavə öhdəlik) və baş vermiş zərərlər üzrə öhdəlik. Bu komponentlərin cəmi sığorta müqavilələri portfeli səviyyəsində mənfə olarsa, bu, sığorta müqavilələri üzrə aktivini bildirir və sığorta müqavilələri üzrə öhdəlikdən ayrıca təqdim edilməlidir.

Baş vermiş zərərlər üzrə öhdəliklər (LIC)

PAA yanaşmasına uyğun olaraq, zərərlər üzrə öhdəliklər baş vermiş zərərlərlə bağlı müqavilələrin yerinə yetirilməsi üçün pul axınlarının tərkibində tanınır. Qrup baş vermiş və bildirilmiş zərərlər üzrə ödənişlər, eləcə də baş vermiş, lakin bildirilməmiş zərərlər daxil olmaqla, gələcək pul axınlarını nəzərə alır.

3 Mühüm uçuotu siyasəti prinsipləri (davamı)

Qalıq təminat üzrə öhdəliklər (LRC)

Qrup sistemli qaydada sığorta təminatının qalan hissəsi üzrə məbləğləri öhdəlikdən azad edir və onları konsolidasiya edilmiş mənfəət və zərər hesabatında sığorta gəliri kimi tanıyır. Ümumi gözlənilən sığorta haqqı gəliri sığorta müqaviləsi üzrə xidmətlərin göstərildiyi hər bir dövr üzrə sığorta gəlirinə bölüşdürülür:

- zamanın keçməsinə əsasən; lakin,
- sığorta təminatı dövrü ərzində gözlənilən riskdən azadolma sxemi zamanın keçməsinə əks etdirən sxemdən əhəmiyyətli dərəcədə fərqlənirsə, bu zaman sığorta xidmətləri ilə bağlı baş vermiş zərərlər üzrə gözlənilən tanınma müddətinə əsasən.

Müvafiq müqavilələr qrupunun tanınmasından əvvəl yaranan sığorta müqavilələrinin əldə edilməsi üzrə pul axınları aktiv kimi tanınır. Sığorta müqavilələrinin əldə edilməsi üzrə pul axınları, ödəniləndə və ya öhdəliyin BMHS 17-dən başqa bir standartda uyğun olaraq tanınması tələb olunduqda yaranır. Belə aktiv sığorta müqavilələrinin əldə edilməsi üzrə pul axınlarının bölüşdürüldüyü hər bir müqavilə qrupu üçün tanınır. Sığorta müqavilələrinin əldə edilməsi üzrə pul axınları müqavilələr qrupunun qiymətləndirilməsinə daxil edildikdə, aktivin tanınması tamamilə və ya qismən dayandırılır.

Qrup sığorta müqavilələrinin əldə edilməsi üzrə pul axınlarını yarandığı zaman xərc kimi tanımır. Bunun əvəzinə, Qrup xərclərin mahiyyəti və hesablanmış məcmu sığorta haqları kimi seçilmiş amilləri nəzərə almaqla, sistemlik və rəşional metoda əsasən sığorta müqavilələrinin əldə edilməsi üzrə pul axınlarını sığorta müqavilələri qrupları üzrə bölüşdürür.

Zərər komponenti müqavilələr qrupu ilkin tanınma və ya sonrakı qiymətləndirmələr nəticəsində zərərli olduqda, tanınmış zərərləri əks etdirən qalıq təminat üzrə öhdəliklərin bir seqmentidir. Sonrakı qiymətləndirmələr zamanı müqavilələr qrupu daha zərərli olduqca zərər komponenti müvafiq olaraq artır və sonradan sistemlik azadolma vasitəsilə azalır. Bu, sığorta haqları ilə əhatə olunmayan müqavilələr qrupunda gələcək xidmətlərin qiymətləndirilməsini əks etdirir.

Nizamnamə kapitalı. Adi səhmlər kapital kimi təsnifləşdirilir. Yeni səhmlərin emissiyası ilə birbaşa əlaqəli olan kənar xərclər kapitalın tərkibində həmin emissiya nəticəsində əldə edilmiş məbləğin azalması kimi əks etdirilir.

Adi səhmlər üzrə dividendlər elan olunduqları dövrdə bölüşdürülməmiş mənfəətin mənimsənilməsi kimi əks olunur.

Dividend gəlirləri dividendin elan edildiyi tarixdə mənfəət və ya zərərdə tanınır.

Şərti öhdəliklər. Şərti öhdəliklər konsolidasiya edilmiş maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda əks etdirilmir, lakin onların ödənilməsi üçün ehtiyatların xərclənməsi ehtimalı az olanda, maliyyə hesabatlarında açıqlanır. Şərti aktivlər maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda əks etdirilmir, lakin onlarla bağlı iqtisadi faydaların daxil olması ehtimal ediləndə maliyyə hesabatlarında açıqlanır.

Vergilər. Mənfəət vergisi xərci cari və təxirə salınmış vergidən ibarətdir. Bu xərc biznes kombinasiyasına və ya birbaşa kapitalda, yaxud sair məcmu gəlirdə tanınan maddələrə aid olduğu hallar istisna olmaqla, mənfəət və zərərdə tanınır.

(i) Cari vergilər. Cari vergi hesabat tarixində müəyyənləşdirilmiş və ya mahiyyət etibarını ilə müəyyənləşdirilmiş vergi dərəcəsi tətbiq olunmaqla və ötən illərə nəzərən vergi borclarına düzəlişlər edilərək il ərzində vergiyə cəlb olunan gəlir və ya zərər üzrə gözlənilən vergi borcları və ödənilməli olan vergilərdir. Dividendlərin elan olunmasından yaranan hər hansı vergi öhdəliyi də cari vergi borclarına daxildir.

Azərbaycanın vergi qanunvericiliyi müxtəlif şərtlərə və tez-tez edilən dəyişikliklərə məruz qalır. Qrupun fəaliyyətinə tətbiq edilən həmin qanunvericiliyin və dəyişikliklərin rəhbərlik tərəfindən şərti müvafiq orqanlar tərəfindən mübahisələndirilə bilər. Nəticədə, əlavə iri vergi, cərimə və faiz hesablanma bilər. Vergi yoxlamaları yoxlamanın keçirildiyi il də daxil olmaqla, vergi ödəyicisinin son üç təqvim ilindən çox olmayan fəaliyyətini əhatə edə bilər. Rəhbərlik hesab edir ki, 31 dekabr 2023-cü il tarixinə müvafiq qanunvericiliyin rəhbərlik tərəfindən şərti uyğundur və Qrupun vergi mövqeləri dəyişməyəcəkdir.

“Bank Respublika” ASC

31 dekabr 2023-cü il tarixinə konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları üzrə qeydlər

(Başqa valyuta göstərilmədiyi təqdirdə, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

3 Mühüm uçotu siyasəti prinsipləri (davamı)

(ii) Təxirə salınmış vergilər. Təxirə salınmış vergi maliyyə hesabatlarında əks olunan aktiv və öhdəliklərin balans dəyəri ilə vergiyə cəlb olunan mənfəətin hesablanmasında istifadə edilən müvafiq vergi bazası arasındakı müvəqqəti fərq əsasında tanınır. Təxirə salınmış vergi beş il ərzində istifadə edilə bilən vergi zərərləri üzrə tanınır.

Təxirə salınmış vergi aktivlərinin balans dəyəri hər hesabat dövrünün sonunda təhlil edilir və aktivin bütün və ya müəyyən hissəsinin bərpa olunması üçün yetərli mənfəətin yaranacağı ehtimal edilməyən həddə qədər azaldılır.

Konsolidasiya edilmiş maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatdakı maddələrin likvidlik ardıcılığı ilə təqdimatı

Qrup, qısamüddətli və uzunmüddətli aktiv və öhdəlikləri konsolidasiya edilmiş maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda ayrıca göstərmir. Bunun əvəzində, aktivlər və öhdəliklər likvidlik ardıcılığı ilə təqdim edilir. Maliyyə alətlərinin gözlənilən ödəmə müddətləri üzrə təhlili Qeyd 34-də göstərilir. Aşağıdakı cədvəldə Qeyd 34-də təqdim olunan təhlilə daxil edilməyən maddələr üzrə hesabat dövrü başa çatdıqdan sonra 12 ay ərzində və sonra bərpası və ya ödənilməsi gözlənilən məbləğlər haqqında məlumat əks etdirilir.

Qeyd	31 dekabr 2023			31 dekabr 2022			
	Ödənilməsi/bərpası gözlənilən məbləğlər		Cəmi	Ödənilməsi/bərpası gözlənilən məbləğlər		Cəmi	
	Hesabat dövrünün bitməsindən sonra 12 ay ərzində	Hesabat dövrünün bitməsindən 12 ay sonra		Hesabat dövrünün bitməsindən sonra 12 ay ərzində	Hesabat dövrünün bitməsindən 12 ay sonra		
AKTİVLƏR							
Əsas vəsaitlər	23	-	48,098	48,098	-	43,749	43,749
Qeyri-maddi aktivlər	23	-	3,311	3,311	-	2,018	2,018
Təxirə salınmış vergi aktivləri	17	-	1,023	1,023	-	1,546	1,546
Sair qeyri-maliyyə aktivləri	24	4,798	140	4,938	5,766	120	5,886
Mülkiyyətə keçmiş girov	26	2,963	-	2,963	4,244	-	4,244
Qudvil		-	467	467	-	467	467
ÖHDƏLİKLƏR							
Cari mənfəət vergisi öhdəliyi		2,880	-	2,880	8,132	-	8,132
Sair qeyri-maliyyə öhdəlikləri	32	13,154	-	13,154	16,450	-	16,450

“Bank Respublika” ASC

31 dekabr 2023-cü il tarixinə konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları üzrə qeydlər

(Başqa valyuta göstərilmədiyi təqdirdə, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

3 Mühüm uçuotu siyasəti prinsipləri (davamı)

Maliyyə hesabatlarının təqdimatında dəyişikliklər. BMHS 17-nin tətbiqi ilə bağlı düzəlişlərin 31 dekabr 2022-ci il tarixinə maliyyə hesabatlarının təqdimatına təsiri aşağıdakı kimi olmuşdur. Zərurət yarandıqda, cari ilin maliyyə hesabatlarındakı dəyişiklikləri əks etdirmək üçün müqayisəli dövrün rəqəmlərinə müvafiq düzəlişlər edilmişdir.

Konsolidasiya edilmiş mənfəət və ya zərər və sair məcmu gəlir haqqında hesabat:

	Düzəlişdən əvvəlki qalıq	Düzəliş	31 dekabr 2022-ci il tarixinə düzəlişdən sonrakı qalıq
Effektiv faiz metodu ilə hesablanmış faiz gəlirləri	136,378	-	136,378
Faiz xərcləri	(44,506)	-	(44,506)
Faiz qazandıran aktivlər üzrə gözlənilən kredit zərərlərindən əvvəl xalis faiz gəlirləri	91,872	-	91,872
Amortizasiya olunmuş dəyərle uçota alınan aktivlər üçün kredit zərərləri üzrə ehtiyatın bərpası	2,270	(186)	2,084
Xalis faiz gəlirləri	94,142	(186)	93,956
Xarici valyuta mübadiləsi üzrə xalis gəlir	16,081	-	16,081
Törəmə maliyyə alətləri üzrə gəlir çıxılmaqla zərər	(10,943)	-	(10,943)
Haqq və komissiya gəlirləri	23,435	-	23,435
Haqq və komissiya xərcləri	(18,769)	863	(17,906)
Sair gəlir	889	-	889
Xalis qeyri-faiz gəlirləri	10,693	863	11,556
Bank fəaliyyəti üzrə əməliyyat gəlirləri	104,835	677	105,512
Qeyri-bank fəaliyyəti			-
Hesablanmış məcmu sığorta haqları	5,917	(5,917)	-
Təkrarsığortaçılara ötürülmüş sığorta haqları	(411)	411	-
Məcmu sığorta ödənişləri	(2,456)	2,456	-
Təkrarsığortaçılardan geri alınmış sığorta ödənişləri	54	(54)	-
Sığorta ehtiyatlarında dəyişiklik	(1,115)	1,115	-
Sair gəlir	300	(300)	-
Sığorta müqavilələri üzrə gəlirlər	-	5,052	5,052
Sığorta müqavilələri üzrə xərclər	-	(4,118)	(4,118)
Saxlanılan təkrarsığorta müqavilələri üzrə xərclər	-	(381)	(381)
Saxlanılan təkrarsığorta müqavilələri üzrə gəlirlər	-	43	43
Buraxılan sığorta müqavilələri üzrə maliyyə xərcləri	-	(109)	(109)
Saxlanılan təkrarsığorta müqavilələri üzrə maliyyə gəlirləri	-	7	7
Sair gəlirlər və xərclər	-	(84)	(84)
Qeyri-bank fəaliyyəti üzrə əməliyyat gəlirləri	2,289	(1,879)	410
Əməliyyat xərcləri	(73,228)	1,533	(71,695)
Mənfəət vergisindən əvvəlki mənfəət	33,896	331	34,227
Mənfəət vergisi xərci	(9,916)	(81)	(9,997)
İl üzrə mənfəət	23,980	250	24,230
Sair məcmu gəlir, mənfəət vergisi çıxılmaqla	-	-	-
İl üzrə cəmi məcmu gəlir	23,980	250	24,230
Mənfəətin:			-
- Qrupun səhmdarlarına aid olan hissəsi	24,015	127	24,142
- Nəzarət olunmayan iştirak payına aid olan hissəsi	(35)	123	88
İl üzrə mənfəət	23,980	250	24,230
Cəmi məcmu gəlirin:			-
- Qrupun səhmdarlarına aid olan hissəsi	24,015	127	24,142
- Nəzarət olunmayan iştirak payına aid olan hissəsi	(35)	123	88
İl üzrə cəmi məcmu gəlir	23,980	250	24,230
Səhm üzrə əsas və azaldılmış gəlir (AZN)	0.801	0.004	0.805

“Bank Respublika” ASC

31 dekabr 2023-cü il tarixinə konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları üzrə qeydlər

(Başqa valyuta göstərilmədiyi təqdirdə, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

3 Mühüm uçotu siyasəti prinsipləri (davamı)

Konsolidasiya edilmiş maliyyə vəziyyəti haqqında hesabat:

	Düzəlişdən əvvəlki qalıq	Düzəliş	31 dekabr 2022-ci il tarixinə düzəlişdən sonrakı qalıq
AKTİVLƏR			
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	309,036	-	309,036
Banklara verilmiş kreditlər	68,412	-	68,412
Müştərilərə verilmiş kreditlər	959,544	-	959,544
İnvestisiya qiymətli kağızları	51,176	-	51,176
Tөрəmə maliyyə aktivləri	2,945	-	2,945
Əsas vəsaitlər	43,737	12	43,749
Qeyri-maddi aktivlər	2,018	-	2,018
Satış üçün saxlanılan aktivlər	20	(20)	-
Mülkiyyətə keçmiş girov	4,244	-	4,244
Təxirə salınmış vergi aktivləri	1,546	-	1,546
Sair maliyyə aktivləri	15,375	(488)	14,887
Sair aktivlər	6,434	(548)	5,886
Təkrarsığorta müqavilələri üzrə aktivlər	-	258	258
Qudvil	467	-	467
Cəmi aktivlər	1,464,954	(786)	1,464,168
ÖHDƏLİKLƏR			
Kredit təşkilatları qarşısında öhdəliklər	7,870	-	7,870
Müştərilərin cari hesabları və depozitləri	999,725	-	999,725
Sair borc öhdəlikləri	245,913	-	245,913
İcarə öhdəlikləri	4,009	(55)	3,954
Tөрəmə maliyyə öhdəlikləri	2,102	-	2,102
Sair maliyyə öhdəlikləri	5,723	(428)	5,295
Sair öhdəliklər	19,501	(3,051)	16,450
Cari mənfəət vergisi öhdəliyi	8,132	-	8,132
Buraxılmış istiqrazlar	45,758	-	45,758
Subordinasiya borc öhdəlikləri	26,072	-	26,072
Sığorta müqavilələri üzrə öhdəliklər	-	3,419	3,419
Təxirə salınmış mənfəət vergisi öhdəlikləri	-	81	81
Cəmi öhdəliklər	1,364,805	(34)	1,364,771
KAPİTAL			
Nizamnamə kapitalı	73,461	-	73,461
Binaların yenidən qiymətləndirilməsi üzrə ehtiyat	7,633	-	7,633
Bölüşdürülməmiş mənfəət	14,912	(383)	14,529
Sığorta üzrə maliyyə rezervi	-	3	3
Grupun səhmdarlarına aid olan cəmi kapital	96,006	(380)	95,626
Nəzarət olunmayan iştirak payı	4,139	(368)	3,771
Cəmi kapital	100,145	(748)	99,397
Cəmi öhdəliklər və kapital	1,464,950	(782)	1,464,168

“Bank Respublika” ASC**31 dekabr 2023-cü il tarixinə konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları üzrə qeydlər***(Başqa valyuta göstərilmədiyi təqdirdə, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)***3 Mühüm uçotu siyasəti prinsipləri (davamı)**

Konsolidasiya edilmiş pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabat:

	Düzəlişdən əvvəlki qalıq	Düzəliş	31 dekabr 2022-ci il tarixinə düzəlişdən sonrakı qalıq
Əməliyyat fəaliyyəti üzrə pul vəsaitlərinin hərəkəti			
Alınmış faizlər	134,798	-	134,798
Ödənilmiş faizlər	(25,220)	-	(25,220)
Alınmış haqq və komissiya	23,435	-	23,435
Ödənilmiş haqq və komissiya	(18,769)	-	(18,769)
Xarici valyutada mübadilə əməliyyatları üzrə zərər çıxılmaqla realizasiya olunmuş gəlir	16,081	-	16,081
İşçi heyəti üzrə ödənilmiş xərclər	(51,011)	-	(51,011)
Ödənilmiş inzibati xərclər	(18,784)	-	(18,784)
Xarici valyutada olan törəmə alətlərlə əməliyyatlar üzrə xalis zərər	(10,943)	-	(10,943)
Alınmış məcmu sığorta haqları	5,917	(5,917)	-
Təkrarsığortaçıya ödənilmiş sığorta haqları	(411)	411	-
Xalis sığorta ödənişləri	(2,456)	2,456	-
Alınmış digər əməliyyat gəlirləri	1,159	-	1,159
Təkrarsığortaçılardan geri alınmış sığorta ödənişləri	54	(54)	-
Sığorta müqaviləsi üzrə alınmış gəlirlər	-	5,917	5,917
Saxlanılan təkrarsığorta müqavilələri üzrə ödənilmiş xərclər	-	(411)	(411)
Sığorta müqaviləsi üzrə ödənilmiş xərclər	-	(2,456)	(2,456)
Saxlanılan təkrarsığorta müqavilələri üzrə alınmış gəlirlər	-	54	54
Ödənilmiş mənfəət vergisi	(2,262)	-	(2,262)
Əməliyyat aktiv və öhdəliklərində dəyişikliklərdən əvvəl əməliyyat fəaliyyəti üzrə daxil olan pul vasaitlərinin hərəkəti	51,588	-	51,588
<i>Əməliyyat aktivlərində xalis (artım)/azalma</i>			
Banklara verilmiş kreditlər	(35,959)	-	(35,959)
Müştərilərə verilmiş kreditlər	(242,344)	-	(242,344)
Mülkiyyətə keçmiş girov	519	-	519
Sair aktivlər	(7,678)	-	(7,678)
<i>Əməliyyat öhdəliklərində artım/(azalma):</i>			
Kredit təşkilatları qarşısında öhdəliklər	6,544	-	6,544
Müştərilərin cari hesabları və depozitləri	185,152	-	185,152
Sair öhdəliklər	5,853	-	5,853
Əməliyyat fəaliyyəti üzrə istifadə edilən xalis pul vəsaitləri	(36,325)	-	(36,325)

4 Uçot siyasətinin tətbiqi zamanı əhəmiyyətli ehtimallar və mülahizələr

Qrup konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarında uçota alınan məbləğlərə və aktiv və öhdəliklərin balans dəyərində növbəti maliyyə ili ərzində təsir göstərən ehtimallar və mülahizələr irəli sürür. Həmin ehtimallar və mülahizələr müntəzəm olaraq rəhbərliyin təcrübəsinə və digər amillərə, həmçinin rəhbərliyin fikrincə mövcud şəraitə uyğun olaraq əsaslandırılmış gələcək hadisələr üzrə təxminlərə əsasən təhlil edilir. Uçot siyasətinin tətbiqi zamanı rəhbərlik, həmçinin peşəkar ehtimallar və təxminlər irəli sürür. Maliyyə hesabatlarında əks etdirilən məbləğlərə daha çox təsir göstərən peşəkar mülahizələr və növbəti maliyyə ili ərzində aktiv və öhdəliklərin balans dəyərində əhəmiyyətli düzəlişlərin edilməsinə səbəb olan təxminlərə aşağıdakılar daxildir.

Fəaliyyətin fasiləsizliyi. Qrup hazırkı maliyyə hesabatlarını fəaliyyətin fasiləsizliyi prinsipinə əsasən hazırlamışdır. Belə bir mülahizə irəli sürərkən rəhbərlik Qrupun maliyyə vəziyyətini, cari planlarını, gələcək əməliyyatlar üzrə rentabelliği və maliyyə resurslarından istifadəni nəzərə almış, həmçinin son makro-iqtisadi dəyişikliklərin Qrupun fəaliyyətinə təsirini təhlil etmişdir.

4 Uçot siyasətinin tətbiqi zamanı əhəmiyyətli ehtimallar və mülahizələr (davamı)

GKZ-nin qiymətləndirilməsi. GKZ-nin qiymətləndirilməsi müvafiq metodologiya, modellər və ilkin məlumatlardan istifadə etməklə aparılan əhəmiyyətli hesablamadır. Gözlənilən kredit zərərlərinin qiymətləndirilməsi metodologiyasına dair ətraflı məlumat Qeyd 34-də (“Risklərin idarə edilməsi siyasəti”) təqdim edilir. Aşağıdakı komponentlər kredit zərərləri üzrə ehtiyata əhəmiyyətli dərəcədə təsir göstərir: defolt anlayışı, kredit riskinin əhəmiyyətli dərəcədə artması (SICR) və onun qiymətləndirilməsi meyarı, defolt ehtimalı (PD), defolta məruz qalan dəyər (EAD), defolt baş verəcəyi halda itirilməsi gözlənilən məbləğ (LGD), eləcə də makroiqtisadi ssenarilər, GKZ-nin qiymətləndirilməsi məqsədilə maliyyə aktivlərinin seqmentasiyası, GKZ səviyyəsinin qrup şəklində qiymətləndirilməsi. Qrup gözlənilən kredit zərərləri üzrə ehtimallar və faktiki kredit zərərləri arasındakı fərqlərin azaldılması məqsədilə modelləri və modellər üzrə məlumatları müntəzəm olaraq təhlil edir və təsdiqləyir. GKZ səviyyəsinə uyğun olan proqnoz fərziyyələri və onların çəki əmsalları əhəmiyyətli olmamışdır.

Qrup GKZ-nin qiymətləndirilməsi üçün dəstəkləyici proqnoz məlumatlardan, əsasən də özünün proqnoz makroiqtisadi modelinin nəticələrindən istifadə etmişdir. GKZ səviyyəsinə uyğun olan ən əhəmiyyətli proqnoz fərziyyələri və əlavə məlumat Qeyd 34-də (“Risklərin idarə edilməsi siyasəti”) açıqlanır.

GKZ ilə bağlı həssaslıq təhlilinin nəticələri Qeyd 20-də (“Müştərilərə verilmiş kreditlər”) açıqlanır.

Kredit riskinin əhəmiyyətli dərəcədə artması. Kredit riskində əhəmiyyətli artımın olub-olmadığını müəyyən etmək üçün Qrup aşağıdakı meyarlardan istifadə edir:

- hesabat və ilkin tanınma tarixlərinə maliyyə aktivləri üzrə hesablanmış müvafiq defolt riskləri müqayisə edilir;
- ödənişin 30 gün gecikdirilməsi. Gecikmələri nəzərə almaqla, faiz üzrə gecikdirilmiş günlər və əsas borc üzrə gecikdirilmiş günlərdən daha yüksək olanı əsas götürülür;
- növbəti ildə ümumi defolt ehtimalı kredit seqmentindən asılı olaraq müəyyən limiti keçməsi.

Qiymətləndirmə zamanı hesabat tarixinə kredit riskinin müəyyən səviyyəsi deyil, kredit riskinin nisbətən artması nəzərdən keçirilir. Qrup əldə olunması əlavə xərc tələb etməyən dəstəkləyici və əsaslandırılmış proqnozlaşdırılan məlumatları, o cümlədən müəyyən müştəri portfellerinin davranış aspektləri daxil olmaqla, bir sıra amilləri nəzərə alır. Qrup defolt anına qədər kredit riskinin artması ilə bağlı davranış əlamətlərini müəyyən müəyyən edir və müvafiq proqnozlaşdırılan məlumatlarını fərdi maliyyə aləti və ya portfel səviyyəsində kredit riskinin qiymətləndirilməsində istifadə edir. (bax: Qeyd 34 (Kredit riski)).

Biznes modelin qiymətləndirilməsi. Maliyyə aktivləri biznes model əsasında təsnifləşdirilir. Biznes modeli qiymətləndirərkən rəhbərlik birləşmə səviyyəsini və maliyyə alətləri üzrə portfelleri müəyyən etmək üçün mülahizələrdən istifadə etmişdir. Satış əməliyyatlarını qiymətləndirərkən Qrup onların əvvəlki dövrlərdə baş vermə tezliyini, müddətini və dəyərini, satış səbəblərini və gələcək satışlar ilə bağlı gözləntiləri nəzərə alır. Kredit keyfiyyətinin pisləşməsinə görə potensial zərərlərin azaldılmasına yönəldilmiş satış əməliyyatları “pul axınlarının əldə edilməsi” biznes modelinə uyğun hesab edilir. Kredit riskinin idarə olunması tədbirləri ilə bağlı olmayan ödəmə müddətinə qədər həyata keçirilən digər satışlar da nadir hallarda baş verməsi və dəyərinin ayrılıqda və ya məcmu olaraq əhəmiyyətli olmaması şərtilə, “pul axınlarının əldə edilməsi” biznes modelinə uyğun hesab edilir. Qrup satış əməliyyatlarının əhəmiyyətini satışların həcmi ilə portfelin orta müddəti ərzində biznes modeli qiymətləndirilən portfelin dəyərini müqayisə etməklə qiymətləndirir. Bundan əlavə, yalnız “stress” ssenarilərdə və ya Qrupun nəzarətində olmayan, təkrar baş verməyən və Qrup tərəfindən proqnozlaşdırıla bilməyən ayrıca hadisə ilə bağlı gözlənilən maliyyə aktivlərinin satışı biznes modelin məqsədi ilə əlaqəli olmayan satış əməliyyatı hesab olunur və müvafiq maliyyə aktivlərinin təsnifatına təsir göstərmir.

“Pul axınlarının əldə edilməsi və satılması” biznes modelində aktivlərin pul axınlarının əldə edilməsi üçün saxlanması nəzərdə tutulsa da, aktivlərin biznes modelin məqsədlərinə (likvidlik ehtiyaclarının idarə olunması, müəyyən faiz gəlirlərinin əldə edilməsi və ya maliyyə aktivlərinin müddətinin həmin aktivlərin maliyyələşdiriyi öhdəliklərin müddəti ilə uyğunlaşdırılması) nail olmaq üçün satışı onun tərkib hissəsi hesab edilir.

Digər kateqoriyaya əsasən satış vasitəsilə mənfəət əldə etmək üçün pul axınlarının reallaşdırılması məqsədilə idarə olunan maliyyə aktivləri üzrə portfeller daxildir. Bu biznes model adətən müqavilədə nəzərdə tutulan pul axınlarının əldə edilməsi ilə əlaqəlidir.

Qrup borc qiymətli kağızlarını yalnız “stress” ssenaridə satılacağı ehtimalına əsasən “pul axınlarının əldə edilməsi” biznes modelinə aid edir.

4 Uçot siyasətinin tətbiqi zamanı əhəmiyyətli ehtimallar və mülahizələr (davamı)

Pul axınlarının yalnız əsas borc və faiz ödənişləri (“SPPI”) meyarına uyğunluğunun qiymətləndirilməsi. Maliyyə aktivləri üzrə pul axınlarının yalnız əsas borc və faiz ödənişləri meyarına uyğunluğunu müəyyən etmək üçün mühakimələrin irəli sürülməsi tələb edilir. Belə bir mühakimə yürüdərkən Qrup aşağıdakıları nəzərə alır:

- Pul axınlarının miqdarını və müddətini dəyişdirəcək şərti hadisələr;
- Leverec xüsusiyyətləri;
- Avans şərtləri və müddətin uzadılması;
- Qrupun müəyyən aktivlər üzrə pul axınları ilə bağlı tələblərini məhdudlaşdıran şərtlər (məsələn, repress hüququ olmadan maliyyələşdirmə);
- Pulun zaman dəyəri elementinin uçotunu dəyişdirən şərtlər (məsələn, faiz dərəcələrinin müntəzəm olaraq yenidən nəzərdən keçirilməsi);

Qrup müntəzəm olaraq müqavilə üzrə pul axınlarının müddətini və ya məbləğini dəyişən müqavilə şərtlərini nəzərdən keçirir. Pul axınları o halda yalnız əsas borc və faiz ödənişləri meyarına uyğun hesab edilir ki, kreditin şərtlərinə görə onu vaxtından əvvəl ödəmək mümkün olsun, vaxtından əvvəl ödənilən məbləğ əsas borcu və hesablanmış faizləri, eləcə də müqaviləyə vaxtından əvvəl xitam verilməsinə görə əsaslandırılmış əlavə kompensasiyanı özündə əks etdirməsin. Aktiv üzrə əsas məbləğ əsas borc üzrə sonrakı ödənişlər (yəni, effektiv faiz metodundan istifadə etməklə müəyyən edilmiş faizsiz ödənişləri) çıxılmaqla, ilkin tanınma zamanı ədalətli dəyərə bərabərdir. Bu qaydada istisna hal olaraq standart, həmçinin qabaqcadan ödəniş elementlərinə malik olan alətlərə yalnız əsas borc və faiz ödənişləri meyarına uyğun olmaq üçün aşağıdakı şərtlərə cavab verməyə imkan yaradır: (i) aktiv mükafat və ya güzəştə verildikdə (ii) qabaqcadan ödəniş məbləği müqavilə üzrə nominal dəyərdən və hesablanmış faizlərdən, eləcə də müqaviləyə vaxtından əvvəl xitam verilməsinə görə əsaslandırılmış əlavə kompensasiyadan ibarət olduqda və (ii) ilkin tanınma zamanı vaxtından əvvəl ödəniş elementinin ədalətli dəyəri əhəmiyyətsiz olduqda.

Qrupun kredit müqavilələrinə müştərilərin Qrupla digər müqavilələr bağladığı zaman faiz dərəcəsinin azalmasını nəzərdə tutan (məsələn, Qrupda olan cari hesablarda minimum dövrüyyənin təmin edilməsi kimi müəyyən meyarların yerinə yetirildiyi təqdirdə) çarpaz satış müddəaları daxildir. Belə müddəalar Qrupun həmin alət üzrə ancaq ümumi mənfəət marjasını azaltdıqda və əsas kredit müqaviləsinin şərtlərinə uyğun olmayan digər xüsusiyyətlər mövcud olmadıqda, pul axınları SPPI meyarına uyğun hesab edilir.

Qrupun kredit müqavilələri makroiqtisadi və ya normativ şərtlərdəki müəyyən dəyişikliklərə cavab olaraq faiz dərəcələrinin tənzimlənməsinə imkan verir. Rəhbərliyin öz mülahizəsi və qiymətləndirməsinə görə, bank sektorundakı rəqabət və borcalanların kreditləri yenidən maliyyələşdirmək qabiliyyəti faiz dərəcələrini bazar səviyyəsindən daha yuxarı müəyyən etməsinə mane olur və buna görə də pul axınları SPPI meyarına uyğun qiymətləndirilir.

5 Yeni və ya yenidən işlənmiş standartların və onlara dair şərhlərin tətbiqi

Aşağıdakı yenidən işlənmiş standartlar 1 yanvar 2023-cü il tarixindən qüvvəyə minmişdir:

BMHS 17 “Sığorta müqavilələri” (18 may 2017-ci ildə dərc olunub və 1 yanvar 2023-cü il və ya bu tarixdən sonra başlanan illik dövrlər üçün qüvvəyə minir). Qrupun sığorta xidmətləri göstərən törəmə müəssisəsi üçün BMHS 17-yə keçid tarixi 1 yanvar 2022-ci il müəyyən edilmişdir. BMHS 17-nin tətbiqi ilə əlaqədar olaraq, 31 dekabr 2022-ci il tarixində başa çatan dövr üzrə maliyyə göstəricilərinə müəyyən düzəlişlər edilmişdir (bax: Qeyd 3 “Maliyyə hesabatlarının təqdimatında dəyişikliklər”).

5 Yeni və ya yenidən işlənmiş standartların və onlara dair şərhlərin tətbiqi (davamı)

Bank fəaliyyəti

Qrup bu standartı bank fəaliyyəti çərçivəsində təqdim etdiyi zəmanətlərə tətbiq etməyi planlaşdırmır. Qrup tərəfindən verilmiş kreditlər və analoji alətlər üzrə müqavilələrdə asılı sığorta məhsulları nəzərdə tutulmur. Qrupun təqdim etdiyi maliyyə zəmanəti müqavilələri BMHS 9-a əsasən ilkin olaraq tanınır və sonradan qiymətləndirilir (Qeyd 3). Bu səbəbdən, Qrup maliyyə zəmanətləri ilə bağlı BMHS 17-də nəzərdə tutulan istisnanın tətbiqini nəzərdən keçirir. Qrup icra zəmanətləri, sığorta şirkətləri ilə birgə müqavilələr və ya BMHS 17 ilə əhatə olunan sığorta müqaviləsi anlayışına cavab verən digər alətlər təqdim etmir.

Sığorta fəaliyyəti

Sığorta, Qrupun fəaliyyətinin əhəmiyyətli hissəsi hesab olunmur. Qrup əsasən avtomobil sığortası, nəqliyyat vasitəsi sahiblərinin mülki məsuliyyətinin icbari sığortası və daşınmaz əmlak sığortası üzrə xidmətlər göstərir və sığorta müqavilələrinin böyük hissəsinin təminat müddəti bir ildən azdır (bax: Qeyd 3). Qrup 1 yanvar 2023-cü il tarixindən qüvvəyə minmiş bu standarta dəyişdirilmiş retrospektiv yanaşma tətbiq etməklə, 1 yanvar 2022-ci il tarixindən keçid etmişdir (bu Qeydə daxil edilən “BMHS 17-nin tətbiqi zamanı sığortaçılar üçün keçid imkanı” başlıqlı məlumatla istinad edin).

BMHS 17 və BMHS 4-ə dəyişikliklər (25 iyun 2020-ci ildə dərc olunub və 1 yanvar 2023-cü il və ya bu tarixdən sonra başlanan illik dövrlər üçün qüvvəyə minir). Dəyişikliklər BMHS 17-də nəzərdə tutulan səkkiz sahəni əhatə edir və standartın əsas prinsiplərinin dəyişdirilməsini nəzərdə tutmur. Dəyişikliklər BMHS 17-də aşağıdakı sahələrə edilmişdir:

- *Qüvvəyə minmə tarixi.*
- *Sığorta müqaviləsinin əldə edilməsi zamanı pul axınlarının gözlənilən bərpası.*
- *İnvestisiya xidmətləri ilə əlaqəli müqavilə üzrə xidmət marjası.*
- *Saxlanılan təkrarsığortaya müqavilələri - zərərlərin ödənilməsi.*
- *Digər dəyişikliklər:* Digər dəyişikliklərə aşağıdakılar daxildir: bəzi kredit kartı (və ya oxşar) müqavilələri və bəzi kredit müqavilələrində tətbiq sahəsi ilə bağlı istisnalar; sığorta müqavilələri üzrə aktiv və öhdəliklərin maliyyə vəziyyəti hesabatında qruplar əvəzinə portfeller üzrə təqdim edilməsi; saxlanılan təkrarsığorta müqavilələrindən və ədalətli dəyərinin dəyişməsi mənfəət və ya zərəre aid olunan qeyri-törəmə maliyyə alətlərindən istifadə edərək maliyyə risklərini azaltmaq üçün risklərin azaldılması imkanının tətbiqi; BMHS 17-ni tətbiq edərkən əvvəlki aralıq maliyyə hesabatlarındakı uçot təxminlərinə dəyişikliklər etmək üçün uçot siyasəti seçimi; sığorta müqaviləsinin şərtlərinə əsasən müəyyən sığortalıya aid edilən mənfəət vergisi ödənişlərinin və daxilolmaların müqavilələrin icrası üzrə pul axınlarına daxil edilməsi; keçid dövründə tələblərdən seçim əsasında azadolmalar və digər kiçik dəyişikliklər.

Qrup bu standartı sığorta xidmətləri göstərən törəmə müəssisəsinə münasibətdə tətbiq etmişdir. Qrup hər hansı icra zəmanəti təqdim etmir. Standartın tətbiqi hazırkı konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarında əks etdirilir.

BMHS 17-yə dəyişikliklər – BMHS 17-nin tətbiqi zamanı sığortaçılar üçün keçid imkanı (9 dekabr 2021-ci ildə dərc olunub və 1 yanvar 2023-cü il və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlər üçün qüvvəyə minir). Dəyişiklik yalnız sığortaçıların BMHS 17-yə keçidində aiddir və BMHS 17-nin hər hansı digər tələblərinə təsir göstərmir.

Qrup BMHS 9-u 1 yanvar 2018-ci il tarixində törəmə sığorta müəssisəsinə münasibətdə tətbiq etmişdir. Bununla əlaqədar olaraq, BMHS 9-ə keçidlə bağlı hər hansı açıqlama verilmir.

Qrup BMHS 17-ni bütün sığorta müqavilələri portfeli üzrə dəyişdirilmiş retrospektiv yanaşma tətbiq etməklə tətbiq etmişdir.

Qrup aşağıdakı səbəblərə görə tam retrospektiv yanaşmanın tətbiqinin qeyri-mümkün olmasını müəyyən etmişdir.

5 Yeni və ya yenidən işlənmiş standartların və onlara dair şərhlərin tətbiqi (davamı)

- a) Tam retrospektiv yanaşmanın təsirlərinin müəyyən edilməsi mümkün deyil. Ötən dövrlərdə faktiki pul axınları haqqında bəzi əsaslandırılmış və dəstəkləyici məlumatları törəmə sığorta müəssisəsinin sistemlərindən əldə etmək mümkündür, lakin əksər hallarda bu cür məlumatlar BMHS 17-nin tələb etdiyi qruplarla müqayisədə daha yüksək səviyyələrdə və ya müxtəlif aqreqasiya səviyyələrində mövcuddur. Bu məlumatların mövcud olmaması retrospektiv əsasla FCF-in dəqiq hesablanması və gəlirliliyə əsaslanan qrupların seqreqasiyasını qeyri-mümkün edir.
- b) Törəmə sığorta müəssisəsi əldə etmə xərclərinin və digər əlavə məsrəflərin BMHS 17-yə uyğun olaraq müvafiq qruplar üzrə bölgüsü üçün tələb olunan məlumata malik deyil və yaxud da bununla bağlı məlumatlar çox məhduddur. Əvvəlki uçot siyasətlərində bu tələb mövcud olmadığına görə sistemlər əldə etmə xərclərinin izlənməsini və ya bölgüsünü həyata keçirmir. Bundan əlavə, müvafiq əlavə məsrəflərinin müqavilə qrupları üzrə bölgüsü ötən dövrlərdə izlənməmiş/uçota alınmamış məlumatlar tələb edə bilər.

Dəyişdirilmiş retrospektiv yanaşmanın tətbiqi ilə bağlı mülahizələr

Qrup əməliyyat səviyyəsində məlumatların və illik aktuar fərziyyələrin BMHS 17-yə keçid tarixindən əvvəlki üç il ərzində mövcud olduğunu müəyyən etmişdir. Qrup bu müddət limitini keçid tarixinə qüvvədə olan və həmin tarixdən əvvəlki 3-5 il ərzində bağlanmış bütün müqavilə qruplarına dəyişdirilmiş retrospektiv yanaşmanı tətbiq etmək üçün istifadə etmişdir. Tam retrospektiv yanaşmanın tətbiqi mümkün olmadıqda, Qrup əsaslandırılmış və dəstəkləyici məlumatlardan istifadə etməklə mümkün qədər yaxın nəticə əldə etmək üçün bu yanaşmanı seçmişdir. Dəyişdirilmiş retrospektiv yanaşma aşağıdakı kimi tətbiq edilmişdir:

Müqavilələrin aqreqasiyası	Müqavilə qrupları illik kohortalara bölünmüşdür. Sığorta müqavilələrinin gözlənilən gəlirliliyə görə aqreqasiyası keçid tarixinə ilkin tanınma zamanı bu qiymətləndirmənin həyata keçirilməsi üçün əsaslandırılmış və dəstəkləyici məlumatın mövcud olmadığı halda qiymətləndirilmişdir. Bu məqsədlə Qrup aşağıda göstəriləndiyi kimi gələcək pul axınlarını ilkin tanınma zamanı qiymətləndirmişdir. Daha sonra, zərərli olmayan sığorta müqavilələrinin gələcəkdə zərərli olma ehtimalı az olan müqavilələr qrupu və ya digər müqavilələr qrupu üzrə aqreqasiyası üçün Qrup keçid tarixində pul axınları ilə bağlı sığorta, maliyyə və digər risklərdə dəyişikliklərin baş vermə ehtimalını qiymətləndirmişdir.
Qeyri-maliyyə riskləri üzrə risk tənzimlənməsi	<p>Yuxarıda göstərilən pul axınlarının sadələşdirilməsində olduğu kimi, keçid tarixində qeyri-maliyyə riskləri üzrə risk tənzimlənməsi həmin tarixdən əvvəl gözlənilən riskdən azadolmaya əsasən keçid tarixində qeyri-maliyyə riski üzrə risk tənzimlənməsinə düzəliş edilməklə hesablanmışdır. Riskdən azadolmanın hesablanması üçün keçid tarixində bağlanmış oxşar sığorta müqavilələri üzrə riskdən azadolmaya istinad edilmişdir.</p> <p>Sığorta müqavilələri qrupları üçün qeyri-maliyyə riskləri üzrə risk tənzimlənməsi qeyri-maliyyə riskindən yaranan pul axınlarının məbləği və müddəti ilə bağlı qeyri-müəyyənliklər üçün Qrupun tələb edəcəyi kompensasiya məbləğini müəyyən edir.</p> <p>Qeyri-maliyyə riskləri üzrə risk tənzimlənməsinə sığorta riski, sığorta müqaviləsinə xitam verilmə riski və zərərlərin tənzimlənməsi ilə bağlı xərclərin artması riski daxildir.</p> <p>Qeyri-maliyyə riskləri üzrə risk tənzimlənməsinin hesablanması üçün Qrup “Etimad səviyyəsi” yanaşmasını tətbiq edir.</p>

5 Yeni və ya yenidən işlənmiş standartların və onlara dair şərtlərin tətbiqi (davamı)

<p>Sığorta müqaviləsinin əldə edilməsi ilə bağlı pul axınları</p>	<p>Dəyişdirilmiş retrospektiv yanaşmaya əsasən, Qrup 1 yanvar 2022-ci il tarixindən əvvəl yaranan və həmin tarixdən əvvəl qüvvəsini itirmiş müqavilələrə aid olmayan sığorta müqaviləsinin əldə edilməsi ilə bağlı bütün pul axınlarını müəyyən etmişdir. Bu pul axınları eyni sistematik və rəşional metodlardan istifadə edilməklə aşağıdakılar üzrə bölüşdürülür:</p> <ul style="list-style-type: none">- 1 yanvar 2022-ci il tarixində tanınan müqavilə qrupları; və- 1 yanvar 2022-ci il tarixindən sonra tanınması gözlənilən müqavilə qrupları (sığorta müqaviləsinin əldə edilməsi üzrə pul axınları üçün aktiv kimi tanınmış). <p>Bəzi hallarda Qrup sığorta müqaviləsinin əldə edilməsi ilə bağlı pul axınlarını müəyyən etmək üçün əsaslandırılmış və dəstəkləyici məlumatla malik olmamışdır.</p>
<p>Diskont dərəcələri</p>	<p>Qrup diskont dərəcələrinin müəyyən edilməsi qaydasına dəyişiklik etmişdir.</p> <p>Qrup diskont dərəcələrini müşahidə edilə bilən gəlir əyrisi ilə BMHS 17-nin tələblərinə uyğun olaraq təxmin edilən gəlir əyrisi arasındakı ortalama spredi müəyyən etməklə hesablamış və bu spredi daha sonra müşahidə edilə bilən gəlir əyrisinə tətbiq etmişdir. İstifadə olunan ortalama spred keçid tarixindən ən azı əvvəlki üç il nəzərə alınmaqla hesablanmışdır.</p> <p>Gələcək pul axınları ilə bağlı təxminləri diskontlaşdırmaq üçün istifadə edilən gəlir əyriləri sığorta müqavilələri üzrə gəlirlərdən asılı deyil. Birbaşa iştirak payı xüsusiyyətlərinə malik olmayan müqavilələr üçün AZN üzrə diskont dərəcələri aşağıdakı kimidir:</p> <ul style="list-style-type: none">- 1 yanvar 2022-ci il tarixinə - 2.07% - 3.67%- 31 dekabr 2022-ci il tarixinə - 5.61% - 6.8%- 31 dekabr 2023-cü il tarixinə - 5.16% - 6.45%

Baş vermiş zərərlər üzrə sığorta öhdəliklərinin qiymətləndirilməsi üçün istifadə olunan üsullar

Qrup nəqliyyat vasitələrinin sığortası üzrə baş vermiş zərərlərlə bağlı sığorta öhdəliklərini mülkiyyətə dəymiş zərərin sığortası və üçüncü şəxslər qarşısında mülki məsuliyyət sığortasından ayrıca hesablayır. Bu hesablamalar rüblük aparılır. Baş vermiş zərərlərlə bağlı öhdəliklərin qiymətləndirilməsində bu növ zərərlər üzrə qəbul edilmiş standartlar hesab olunan “üçbucaq” (chain-ladder) və “Bornhuetter-Ferguson” metodlarından istifadə olunur.

Qrup bir neçə sığorta müqaviləsi qrupu istisna olmaqla, 2022 və 2023-cü illərdə baş vermiş sığorta zərərlərinin hesablanması üsullarına dəyişiklik etməmişdir. Qrup zərərlərlə bağlı kifayət qədər statistikaya malik olduğuna görə əvvəl istifadə etdiyi “Bornhuetter-Ferguson” metodu əvəzinə “üçbucaq” metodunu tətbiq etmişdir. Tətbiq edilmiş metod dəyişikliyi Qrupun konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarına əhəmiyyətli dərəcədə təsir göstərməmişdir.

Qeyri-maliyyə riskləri üzrə risk tənzimlənməsinin qiymətləndirilməsi üçün istifadə olunan üsullar

Qrup zərər ehtiyatlarının hesablanması üçün 75% etimad səviyyəsi ilə “Etimad Səviyyəsi” (VaR - riskə məruz dəyər) yanaşmasını tətbiq edir. Qrup zərər inkişafı üçbucaqları əsasında mümkün zərər ehtiyatlarının hesablanması üçün “bootstrap” üsulundan istifadə etmiş və bu dəyərlərin sıralanmış siyahısında 75% persentil seçmişdir. 2023 və 2022-ci illərdə qeyri-maliyyə riskləri üzrə risk tənzimlənməsinin qiymətləndirilməsi üçün istifadə olunan üsullar və fərziyyələr dəyişməmişdir.

5 Yeni və ya yenidən işlənmiş standartların və onlara dair şərhlərin tətbiqi (davamı)

BMS 1 və BMHS-in tətbiqi üzrə 2 nömrəli praktiki tövsiyələrə dəyişikliklər: Uçot siyasəti haqqında açıqlamalar (12 fevral 2021-ci ildə dərc olunub və 1 yanvar 2023-cü il və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlər üçün qüvvəyə minir). BMS 1-ə dəyişikliklər müəssisələrdən əhəmiyyətli uçot siyasəti deyil, mühüm uçot siyasəti məlumatlarının açıqlanmasını tələb edir. Bu dəyişikliyi dəstəkləmək məqsədilə, uçot siyasətindəki açıqlamalara əhəmiyyətli konsepsiyasının tətbiqi ilə bağlı təlimat əlavə etmək üçün BMHS-in tətbiqi üzrə 2 nömrəli tövsiyələrə (“Əhəmiyyətli ilə bağlı mühakimələrin yürüdülməsi”) dəyişiklik edilmişdir. Bu dəyişikliklər mühüm hesab edilməyən uçot siyasətini konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarında əks etdirməməklə, onların təqdimatında dəyişikliklərə gətirib çıxarmışdır.

BMS 8-ə dəyişikliklər: Uçot təxminlərinin müəyyən edilməsi (12 fevral 2021-ci ildə dərc olunub və 1 yanvar 2023-cü il və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlər üçün qüvvəyə minir). BMS 8-ə edilmiş dəyişiklik müəssisələrin uçot siyasətindəki dəyişiklikləri uçot təxminlərindəki dəyişikliklərdən necə fərqləndirməli olduğunu izah edir.

Bu dəyişikliklərin tətbiqi hazırkı konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarına əhəmiyyətli dərəcədə təsir göstərməmişdir.

BMS 12-yə dəyişiklik - Vahid əməliyyatdan yaranan aktiv və öhdəliklərə aid təxirə salınmış vergilər (7 may 2021-ci ildə dərc edilib və 1 yanvar 2023-cü il və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlər üçün qüvvəyə minir). BMS 12-yə dəyişikliklər icarə və istismardan çıxarma öhdəlikləri kimi əməliyyatlar üzrə təxirə salınmış vergilərin uçota alınması qaydasını izah edir. BMS 12-yə dəyişikliklər müəssisələrdən ilkin tanınma zamanı vergi bazasını artıran və azaldan bərabər məbləğdə müvəqqəti fərqlərə səbəb olan əməliyyatlar üzrə təxirə salınmış vergini tanımağı tələb edir.

Bu dəyişiklik hazırkı konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarına əhəmiyyətli dərəcədə təsir göstərməmişdir.

BMS 12-yə “Mənfəət vergisi” dəyişikliklər: Beynəlxalq vergi islahatı – Pillar II model qaydaları (23 may 2023-cü ildə dərc olunub). Bu dəyişikliklər İqtisadi Əməkdaşlıq və İnkişaf Təşkilatının (İƏİT) beynəlxalq vergi islahatları çərçivəsində dərc etdiyi Pillar II model qaydalarını tətbiq edən qüvvədə olan və ya mahiyyətqə qüvvəyə minmiş vergi qanunvericiliyindən irəli gələn təxirə salınmış vergilərin tanınması və açıqlanması tələbi üzrə müvəqqəti istisnani nəzərdə tutur. Bu dəyişiklik hazırkı konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarına əhəmiyyətli dərəcədə təsir göstərməmişdir.

BMHS 17 və BMS 1 istisna olmaqla, yuxarıda qeyd edilən dəyişikliklərin tətbiqi Qrupun konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarına əhəmiyyətli dərəcədə təsir göstərməmişdir.

6 Yeni uçot qaydaları

1 yanvar 2024-cü il və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlər üçün məcburi xarakter daşıyan və Qrup tərəfindən vaxtından əvvəl tətbiq edilməyən bəzi yeni standartlar və onlara dair şərhlər dərc olunmuşdur.

BMHS 16-ya (“İcarələr”) dəyişikliklər - Satış və geriye icarə öhdəliyi (22 sentyabr 2022-ci ildə dərc olunub və 1 yanvar 2024-cü il və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlər üçün qüvvəyə minir). Dəyişikliklər BMHS 15-in tələblərinə uyğun olaraq satış kimi uçota alınmalı olan satış və geriye icarə əməliyyatlarına aiddir.

BMS 1-ə dəyişikliklər – Öhdəliklərin qısamüddətli və ya uzunmüddətli kimi təsnifləşdirilməsi (ilkin olaraq 23 yanvar 2020-ci ildə dərc olunub və sonradan 15 iyul 2020-ci il və 31 oktyabr 2022-ci il tarixlərində dəyişikliklər edilmiş, yekun olaraq 1 yanvar 2024-cü il və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlər üçün qüvvəyə minir). Bu dəyişikliklər hesabat dövrünün sonunda mövcud olan hüquqlardan asılı olaraq, öhdəliklərin qısamüddətli və ya uzunmüddətli kimi təsnifləşdirildiyini izah edir. Əgər müəssisə hesabat dövrünün sonunda öhdəliklərin icrasını ən azı on iki ay müddətinə təxirə salmaq üçün əsaslı hüquqa malikdirsə, o zaman öhdəliklər uzunmüddətli kimi təsnifləşdirilir. Yeni dəyişikliklər belə hüququn qeyri-şərtsiz olmasını artıq tələb etmir. ‘Ödəmə’ dedikdə öhdəliyin nağd pul, özündə iqtisadi səmərəni təcəssüm etdirən digər resurslar və ya müəssisənin öz pay alətləri ilə ödənilməsi nəzərdə tutulur. Bu dəyişikliklər kapitala konvertasiya oluna bilən alətlər üçün istisnani nəzərdə tutur, lakin bu istisna yalnız kombine edilmiş maliyyə alətinin ayrıca komponenti şəklində pay aləti kimi təsnifləşdirilən konvertasiya seçiminin nəzərdə tutulduğu maliyyə alətlərinə aiddir.

“Bank Respublika” ASC

31 dekabr 2023-cü il tarixinə konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları üzrə qeydlər

(Başqa valyuta göstərilmədiyi təqdirdə, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

6 Yeni uçot qaydaları (davamı)

BMS 7 “Pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabat” və BMHS 7-yə “Maliyyə alətləri: Açıqlamalar: Təchizatçıların maliyyələşdirmə razılaşmaları” dəyişikliklər (25 may 2023-cü ildə dərc olunub).

BMS 7 və BMHS 7-yə dəyişikliklər müəssisələrdən təchizatçıların maliyyələşdirmə razılaşmaları (SFA) haqqında məlumatların açıqlanmasını tələb edir. Bu dəyişikliklər maliyyə hesabatlarının istifadəçilərinə həmin razılaşmaların müəssisənin öhdəliklərinə və pul axınlarına, eləcə də likvidlik riskinə məruz qalmasının təsirini qiymətləndirməyə imkan verəcək təchizatçının maliyyələşdirilməsi razılaşmaları haqqında məlumatın açıqlanmasını tələb edir. Yeni açıqlama tələbləri 1 yanvar 2024-cü il və ya bu tarixdən sonra başlayan illik hesabat dövrləri üçün qüvvəyə minəcək.

Yuxarıda başqa cür nəzərdə tutulmadığı hallarda, yeni standartlar və şərtlərin Qrupun konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarına əhəmiyyətli dərəcədə təsiri gözlənilmir.

7 Xalis faiz gəlirləri

	2023	2022
Effektiv faiz metodu ilə hesablanmış faiz gəlirləri		
Müştərilərə verilmiş kreditlər	162,199	129,429
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	17,832	3,145
Amortizasiya olunmuş dəyərle qiymətləndirilən investisiya qiymətli kağızları	1,994	1,857
Banklara verilmiş kreditlər	1,259	1,947
	183,284	136,378
Faiz xərcləri		
Müştərilərin cari hesabları və depozitləri	(38,016)	(27,644)
Sair borc öhdəlikləri	(14,913)	(11,068)
Subordinasiya borc öhdəlikləri	(5,364)	(2,055)
İcarə öhdəlikləri	(992)	(641)
Buraxılmış istiqrazlar	(3,786)	(3,058)
Kredit təşkilatları qarşısında öhdəliklər	(920)	(40)
	(63,991)	(44,506)

8 Faiz qazandıran aktivlər üzrə gözlənilən kredit zərərləri

Konsolidasiya edilmiş mənfəət və ya zərər və sair məcmu gəlir haqqında hesabatda tanınan faiz qazandıran aktivlər üzrə gözlənilən kredit zərərləri aşağıdakılardan ibarət olmuşdur:

	2023	2022
Müştərilərə verilmiş kreditlər	811	2,120
Banklara verilmiş kreditlər üzrə GKZ-nin qaytarılması	143	(36)
Cəmi faiz qazandıran aktivlər üzrə GKZ-nin qaytarılması	954	2,084
	2023	2022
Müştərilərə verilmiş kreditlər üzrə dəyərsizləşmə xərci (xalis)	(3,307)	(3,276)
Əvvəllər silinmiş məbləğlərin bərpası	4,118	5,396
Cəmi müştərilərə verilmiş kreditlər üzrə GKZ	811	2,120

9 Xarici valyuta mübadiləsi üzrə xalis gəlir

	2023	2022
Ticari əməliyyatlar, xalis	10,768	15,936
Məzənnə fərqləri, xalis	370	145
	11,138	16,081

“Bank Respublika” ASC**31 dekabr 2023-cü il tarixinə konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları üzrə qeydlər***(Başqa valyuta göstərilmədiyi təqdirdə, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)***10 Haqq və komissiya gəlirləri**

	2023	2022
Plastik kart xidmətləri	16,769	12,414
Hesablaşmalar	6,948	6,534
Nağd pul əməliyyatları	4,357	2,947
Zəmanət məktubları	562	413
Digər əməliyyatlar	998	1,127
	29,634	23,435

11 Haqq və komissiya xərcləri

	2023	2022
Plastik kart xidmətləri	12,300	9,489
Ödəniş sistemləri	6,390	5,088
Hesablaşmalar	2,474	1,875
Nağd pul əməliyyatları	1,047	758
Zəmanətlər	251	88
Digər əməliyyatlar	350	608
	22,812	17,906

12 Sair gəlir, xalis

	2023	2022
Dividend gəliri	450	281
Sair gəlir	1,122	608
	1,572	889

13 Sığorta müqavilələri üzrə öhdəliklər

31 dekabr 2023-cü il tarixində başa çatan il üçün qalan təminat üzrə öhdəliklər (LRC) və baş vermiş zərərler üzrə öhdəliklərdə (LIC) dəyişikliklər aşağıdakı cədvəldə təqdim edilir:

Sığorta müqavilələri üzrə öhdəliklərin LRC və LIC üzrə hərəkətinin analitikası	LRC		LIC	Cəmi
	Zərər komponenti istisna olmaqla	Zərər komponenti		
Dövrün əvvəlinə sığorta müqavilələri üzrə öhdəliklər	2,212	570	637	3,419
Sığorta gəlirləri	(5,654)	-	-	(5,654)
Sığorta xidmətləri üzrə xərclər	1,601	(297)	3,431	4,735
Baş vermiş zərərler və xərclər			3,739	3,739
Sığorta müqaviləsinin əldə edilməsi üzrə aktivlərin amortizasiyası	1,601			1,601
Zərərli müqavilələr üzrə zərərler və onların bərpası		(297)		(297)
Bildirilmiş zərərler üzrə öhdəliklərdə dəyişikliklər			(308)	(308)
Sığorta xidmətlərinin göstərilməsinin nəticəsi	(4,054)	(297)	3,432	(919)
Sığorta üzrə maliyyə xərcləri	215	27	9	251
Məzənnə dərəcələrindəki dəyişikliklərin təsiri	-	-	-	-
Cəmi mənfəət və ya zərər və sair məcmu gəlir				
haqqında hesabatda dəyişikliklər	(3,839)	(270)	3,441	(668)
Pul axınları	3,216		(3,408)	(192)
Alınmış sığorta haqları	4,725			4,725
Ödənilmiş zərərler və sair pul axınları			(3,408)	(3,408)
Sığorta müqaviləsinin əldə edilməsi üzrə pul axınları	(1,509)			(1,509)
Transfer edilmiş sığorta müqavilələri	-	-	-	-
Dövrün sonuna sığorta müqavilələri üzrə öhdəliklər	1,589	300	670	2,559

“Bank Respublika” ASC

31 dekabr 2023-cü il tarixinə konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları üzrə qeydlər

(Başqa valyuta göstərilmədiyi təqdirdə, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

13 Sığorta müqavilələri üzrə öhdəliklər (davamı)

31 dekabr 2022-ci il tarixində başa çatan il üçün qalan təminat üzrə öhdəliklər (LRC) və baş vermiş zərərər üzrə öhdəliklərdə (LIC) dəyişikliklər aşağıdakı cədvəldə təqdim edilir:

Sığorta müqavilələri üzrə öhdəliklərin LRC və LIC üzrə hərəkətinin analitikası	LRC		LIC	Cəmi
	Zərər komponenti istisna olmaqla	Zərər komponenti		
Dövrün əvvəlinə sığorta müqavilələri üzrə öhdəliklər	1,755	1,024	603	3,382
Sığorta gəlirləri	(5,327)	-	-	(5,327)
Sığorta xidmətləri üzrə xərclər	1,511	(474)	3,110	4,147
Baş vermiş zərərər və xərclər	-	-	3,657	3,657
Sığorta müqaviləsinin əldə edilməsi üzrə aktivlərin amortizasiyası	1,511	-	-	1,511
Zərərli müqavilələr üzrə zərərər və onların bərpası	-	(474)	-	(474)
Bildirilmiş zərərər üzrə öhdəliklərdə dəyişikliklər	-	-	(547)	(547)
Sığorta xidmətlərinin göstərilməsinin nəticəsi	(3,816)	(474)	3,110	(1,180)
Sığorta üzrə maliyyə xərcləri	88	20	(2)	106
Məzənnə dərəcələrindəki dəyişikliklərin təsiri	-	-	-	-
Cəmi mənfəət və ya zərər və sair məcmu gəlir haqqında hesabatda dəyişikliklər	(3,728)	(454)	3,108	(1,074)
Pul axınları	4,186	-	(3,074)	1,112
Alınmış sığorta haqları	6,077	-	-	6,077
Ödənilmiş zərərər və sair pul axınları	-	-	(3,074)	(3,074)
Sığorta müqaviləsinin əldə edilməsi üzrə pul axınları	(1,891)	-	-	(1,891)
Transfer edilmiş sığorta müqavilələri	-	-	-	-
Dövrün sonuna sığorta müqavilələri üzrə öhdəliklər	2,212	570	637	3,419

14 Sığorta aktivləri və öhdəlikləri üzrə qalıqlar

	2023	2022
Zərər komponentindən başqa qalan təminat üzrə öhdəliklər, o cümlədən:	1,589	2,212
- sığorta haqqı bölgüsü yanaşması ilə ölçülən öhdəliklər	1,589	2,212
Zərər komponenti	300	570
Baş vermiş zərərər üzrə öhdəliklər	670	637
Cəmi sığorta öhdəlikləri	2,559	3,419

15 Sığorta gəlirləri və sığorta xidmətlərinin nəticələri

	2023	2022
Sığorta xidmətləri ilə bağlı xərclər, o cümlədən:	5,449	5,052
sığorta müqavilələri üzrə sığorta haqqı bölgüsü yanaşması ilə ölçülən sığorta gəliri	5,449	5,052
Cəmi sığorta gəlirləri	5,449	5,052
	2023	2022
Zərərli müqavilələr üzrə zərərər və onların bərpası	297	474
Sığorta müqaviləsinin əldə edilməsi üzrə pul axınlarının amortizasiyası	(1,601)	(1,511)
Baş vermiş zərərər üzrə öhdəliklərdə dəyişikliklər	308	547
Sığorta xidmətləri üzrə baş vermiş zərərər və digər xərclər	(3,739)	(3,628)
Cəmi sığorta xərcləri	(4,735)	(4,118)

“Bank Respublika” ASC**31 dekabr 2023-cü il tarixinə konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları üzrə qeydlər***(Başqa valyuta göstərilmədiyi təqdirdə, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)***16 Əməliyyat xərcləri**

	2023	2022
İşçi heyəti ilə bağlı xərclər	48,952	44,623
Dövlət Sosial Müdafiə Fonduna ayırmalar	6,980	5,349
Əmanətlərin Sığortalanması Fonduna ödənilmiş təqvim haqları	4,381	3,176
Köhnəlmə xərcləri	3,934	3,098
Proqram təminatı xərcləri	1,959	1,564
Reklam və marketinq xərcləri	1,775	1,428
Peşəkar xidmət haqları	1,706	1,260
Mənfəət vergisindən başqa digər vergilər	1,570	1,010
Rabitə xərcləri	1,466	1,154
Ofis təchizatı xərcləri	1,203	1,259
Mühafizə xidməti xərcləri	976	811
Təmir və texniki xidmət xərcləri	635	708
Əsas vəsaitlərin realizasiyası üzrə zərər	569	1,318
Nəqliyyat və ezamiyyə xərcləri	437	358
Amortizasiya xərcləri	285	260
Üzvlük haqları	236	192
İcarə xərcləri (qısamüddətli və azqiymətli əşyalar)	114	128
Digər əməliyyat xərcləri	5,267	3,999
	82,445	71,695

2023-cü il üzrə Qrupun konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarının audit yoxlaması üçün illik xidmət haqqı ƏDV çıxılmaqla 212 min AZN təşkil edir.

17 Mənfəət vergisi

	2023	2022
Cari mənfəət vergisi xərci	(11,218)	(8,554)
Əvvəlki illər üzrə vergi xərcinin yenidən hesablanması	-	(856)
Təxirə salınmış mənfəət vergisi xərci	259	(587)
İl üzrə mənfəət vergisi xərci	(10,959)	(9,997)

31 dekabr 2023-cü il tarixində başa çatan il üzrə 1,021 min AZN məbləğində təxirə salınmış vergi xərci yuxarıdakı cədvəldə göstərilən 261 AZN məbləğində xərcdən və konsolidasiya edilmiş mənfəət və ya zərər və sair məcmu gəlir haqqında hesabatda yenidən qiymətləndirmə ehtiyatı çıxılmaqla, sair məcmu gəlir sətrində göstərilən Qrupun binalarının yenidən qiymətləndirilməsi üzrə 762 AZN məbləğində təxirə salınmış vergi xərcindən ibarətdir.

2023-cü ildə cari və təxirə salınmış vergi üçün müvafiq vergi dərəcəsi 20% təşkil edir (2022: 20%).

	2023	2022
Vergidən əvvəlki mənfəət	49,774	34,227
Tətbiq edilən dərəcədə mənfəət vergisi	(9,955)	(6,787)
Gəlirdən çıxılmayan xərclərin vergi effekti	(472)	(595)
Törəmə müəssisənin vergi zərərləri üzrə tanınmamış təxirə salınmış vergi aktivləri	-	(44)
Əvvəlki illər üzrə vergi xərcinin yenidən hesablanması	-	(856)
Vergi qaydasının qəbul edilməsi nəticəsində ehtiyatların vergitutma məqsədləri üçün gəlirdən çıxılmasına təsiri	-	(1,599)
Digər	(532)	(116)
İl üzrə mənfəət vergisi xərci	(10,959)	(9,997)

“Bank Respublika” ASC

31 dekabr 2023-cü il tarixinə konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları üzrə qeydlər

(Başqa valyuta göstərilmədiyi təqdirdə, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

17 Mənfəət vergisi (davamı)

Təxirə salınmış vergi aktivləri və öhdəlikləri

Təxirə salınmış vergi aktivləri və vergi öhdəlikləri konsolidasiya edilmiş maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda aktiv və öhdəliklərin BMHS-ə əsasən balans dəyərləri ilə vergi hesablanması məqsədi ilə müəyyən edilən dəyərləri arasındakı müvəqqəti fərqlərdən yaranan mənfəət vergisi gəliri və xərclərini əks etdirir və bu haqda yerli vergi qanunvericiliyinə əsasən hesabat verilir.

31 dekabr 2023 və 2022-ci il tarixlərində başa çatan illər ərzində müvəqqəti fərqlərdə dəyişikliklər aşağıda təqdim olunur:

	1 yanvar 2023-cü il tarixinə qalıq	Mənfəət və ya zərərdə tanınmışdır	31 dekabr 2023-cü il tarixinə qalıq
Aşağıdakı maddələr üzrə təxirə salınmış vergi aktivləri:			
Müştərilərə verilmiş kreditlər	1,630	834	2,464
Banklara verilmiş kreditlər	(35)	2	(33)
İnvestisiya qiymətli kağızları	(31)	1	(30)
Tөрəmə maliyyə aktivləri	(605)	(160)	(765)
Əmlak və qeyri-maddi aktivlər	93	(812)	(719)
Əsas vəsaitlərin yenidən qiymətləndirilməsi	-	(762)	(762)
İstifadə hüquqlu aktivlər	(662)	(38)	(700)
Sair aktivlər	(65)	236	171
Kredit təşkilatları qarşısında öhdəliklər	-	(116)	(116)
Sair borc öhdəlikləri	(45)	86	41
İcarə öhdəlikləri	748	23	771
Tөрəmə maliyyə öhdəlikləri	444	145	589
Sığorta ehtiyatları	(81)	19	(62)
Sair öhdəliklər	41	71	112
Keçmiş illərin vergi zərəri	33	(33)	-
Təxirə salınmış xalis vergi aktivləri	1,465	(504)	961
Tanınmış təxirə salınmış vergi aktivləri	2,989	1,408	4,397
Tanınmış təxirə salınmış vergi öhdəliyi	(1,524)	(1,912)	(3,436)
Təxirə salınmış xalis vergi aktivləri	1,465	(504)	961

Sığorta ehtiyatları üzrə təxirə salınmış vergi qalığı Qrupun төrəmə müəssisəsinə aiddir və bu səbəbdən Bankın xalis təxirə salınmış vergi qalığı ilə əvəzləşdirilə bilmədiyi üçün konsolidasiya edilmiş maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda ayrıca açıqlanır.

	1 yanvar 2022-ci il tarixinə qalıq	Mənfəət və ya zərərdə tanınmışdır	31 dekabr 2022-ci il tarixinə qalıq
Aşağıdakı maddələr üzrə təxirə salınmış vergi aktivləri:			
Müştərilərə verilmiş kreditlər	1,798	(168)	1,630
Banklara verilmiş kreditlər	(115)	80	(35)
İnvestisiya qiymətli kağızları	(30)	(1)	(31)
Tөрəmə maliyyə aktivləri	(392)	(213)	(605)
Əmlak və qeyri-maddi aktivlər	364	(271)	93
İstifadə hüquqlu aktivlər	(586)	(76)	(662)
Sair aktivlər	(21)	(44)	(65)
Sair borc öhdəlikləri	(172)	127	(45)
İcarə öhdəlikləri	628	120	748
Tөрəmə maliyyə öhdəlikləri	231	213	444
Sığorta ehtiyatları	-	(81)	(81)
Sair öhdəliklər	314	(273)	41
Keçmiş illərin vergi zərəri	33	-	33
Təxirə salınmış xalis vergi aktivləri	2,052	(587)	1,465
Tanınmış təxirə salınmış vergi aktivləri	3,368	(379)	2,989
Tanınmış təxirə salınmış vergi öhdəliyi	(1,316)	(208)	(1,524)
Təxirə salınmış xalis vergi aktivləri	2,052	(587)	1,465

“Bank Respublika” ASC

31 dekabr 2023-cü il tarixinə konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları üzrə qeydlər

(Başqa valyuta göstərilmədiyi təqdirdə, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

18 Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri

	31 dekabr 2023	31 dekabr 2022
Kassa	63,186	67,243
AMB-dəki nostro hesablar	149,217	190,895
Digər banklarda nostro hesablar və overnayt depozitlər	299,520	11,205
Pul vəsaitlərinin ekvivalentləri		
AMB-nin notları	5,410	14,684
AMB-dəki qısamüddətli depozitlər	76,027	25,009
Cəmi pul vəsaitlərinin ekvivalentləri	81,437	39,693
Cəmi pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	593,360	309,036

31 dekabr 2023-cü il tarixinə Qrupun iki bankda (31 dekabr 2022: bir bank) yerləşdirdiyi pul vəsaitlərinin qalığı onun məcmu kapitalının 10%-dən artıq olmuşdur. 31 dekabr 2023-cü il tarixinə bu qalıqlar 519,422 min AZN (31 dekabr 2022: 230,588 min AZN) təşkil etmişdir.

31 dekabr 2023-cü il tarixinə pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri üzrə kredit riskinin ödəmə qabiliyyəti dərəcələrinə görə təhlili aşağıdakı cədvəldə göstərilir. Qrupun kredit riskinin təsnifatı sistemi Qeyd 34-də təsvir edilir.

	AMB-dəki qalıqlar, məcburi ehtiyatlar çıxılmaqla	Müxbir hesablar və overnayt depozitlər	Cəmi
- Ən yüksək dərəcə	-	293,177	293,177
- Yüksək dərəcə	5,410	231,218	236,628
- Orta dərəcə	-	48	48
- Xüsusi monitoring tələb edir	-	320	320
- Defolt	-	1	1
Cəmi pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri, kassa istisna olmaqla	5,410	524,764	530,174

31 dekabr 2022-ci il tarixinə pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri üzrə kredit riskinin ödəmə qabiliyyəti dərəcələrinə görə təhlili aşağıdakı cədvəldə göstərilir. Qrupun kredit riskinin təsnifatı sistemi Qeyd 34-də təsvir edilir. Ədalətli dəyər haqqında məlumat Qeyd 39-da açıqlanır.

	AMB-dəki qalıqlar, məcburi ehtiyatlar çıxılmaqla	Müxbir hesablar və overnayt depozitlər	Cəmi
- Ən yüksək dərəcə	-	2,278	2,278
- Yüksək dərəcə	14,684	224,744	239,428
- Orta dərəcə	-	87	87
Cəmi pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri, kassa istisna olmaqla	14,684	227,109	241,793

GKZ-nin qiymətləndirilməsi məqsədilə 320 min AZN məbləğində pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri 2-ci Mərhələyə aid edilmişdir. 3-cü Mərhələdə göstərilən GKZ məbləği əhəmiyyətli hesab edilmir. Qalan bütün məbləğlər 1-ci Mərhələdə göstərilmişdir. Bu qalıqlar üzrə GKZ məbləğinin əhəmiyyətli olmadığını nəzərə alaraq, Qrup pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri üzrə kredit zərərləri üçün ehtiyatı tanımamışdır. GKZ-nin qiymətləndirilməsi yanaşması Qeyd 34-də göstərilir.

“Bank Respublika” ASC

31 dekabr 2023-cü il tarixinə konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları üzrə qeydlər

(Başqa valyuta göstərilmədiyi təqdirdə, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

19 Banklara verilmiş kreditlər

	31 dekabr 2023	31 dekabr 2022
AMB-dəki məcburi ehtiyatlar	135,822	44,414
Kreditlər və depozitlər	4,665	15,068
Bloklaşdırılmış hesablar	6,142	9,646
Banklara verilmiş kreditlər, ümumi	146,629	69,128
Zərər üzrə ehtiyat	(573)	(716)
Banklara verilmiş kreditlər, zərər üzrə ehtiyat çıxılmaqla	146,056	68,412

AMB-dəki məcburi ehtiyatlar

Bank AMB-də müştərilərdən müvafiq olaraq milli və xarici valyutada cəlb edilmiş depozitlərin əvvəlki ay üzrə orta qalığının 10% və 12% (2022: 4% və 5%) səviyyəsində faiz hesablanmayan pul depoziti (məcburi ehtiyat) saxlamalıdır. Ətraflı məlumat üçün Qeyd 39-a baxın.

31 dekabr 2023-cü il tarixinə Qrupun plastik kart əməliyyatları ilə bağlı banklarda bloklaşdırılmış zəmanət depozitləri olmamışdır (2022: Qrupun plastik kart əməliyyatları ilə bağlı banklarda bloklaşdırılmış zəmanət depozitləri 3,952 min AZN təşkil etmişdir).

31 dekabr 2023 və 2022-ci il tarixlərinə 2 bankda (2022: 2 bank) müvafiq olaraq yerləşdirilmiş 3,905 min AZN və 3,645 min AZN ekvivalentində depozitlər Qrupun verdiyi zəmanətlər üzrə girov olaraq bloklaşdırılmışdır.

31 dekabr 2023-cü il tarixinə Qrupun svop müqavilələri üzrə girov olaraq bloklaşdırılmışdır depozitləri olmamışdır (2022: bir bankda yerləşdirilmiş 850 min AZN ekvivalentində depozit svop müqavilələri üzrə girov olaraq bloklaşdırılmışdır).

31 dekabr 2023-cü il tarixinə 1 bankda yerləşdirilmiş 2,227 min AZN ekvivalentində depozit Qrupun forvard müqavilələri üzrə girov olaraq bloklaşdırılmışdır (2022: bir bankda yerləşdirilmiş 1,190 min AZN ekvivalentində depozit forvard müqavilələri üzrə girov olaraq bloklaşdırılmışdır).

Zərər üzrə ehtiyat

	2023			2022		
	Mərhələ 1	Mərhələ 3	Cəmi	Mərhələ 1	Mərhələ 3	Cəmi
Banklara verilmiş kreditlər						
1 yanvar tarixinə qalıq	192	524	716	156	524	680
Zərər üzrə ehtiyatın xalis yenidən qiymətləndirməsi	(143)	-	(143)	36	-	36
31 dekabr tarixinə qalıq	49	524	573	192	524	716

Aşağıdakı cədvəllərdə 31 dekabr 2023 və 31 dekabr 2022-ci il tarixlərinə kredit riski səviyyələri əsasında banklara verilmiş kreditlər üzrə qalıqların kredit keyfiyyətinə görə təhlili, eləcə də GKZ-nin qiymətləndirilməsi məqsədilə onların üç mərhələ üzrə açıqlanması göstərilir. Qrup tərəfindən istifadə edilən kredit riskinin təsnifatı sistemi və GKZ-nin qiymətləndirilməsi yanaşması, o cümlədən banklara verilmiş kreditlər üzrə qalıqlara tətbiq edilən defolt və kredit riskinin əhəmiyyətli dərəcədə artması (SICR) anlayışı haqqında məlumat Qeyd 34-də açıqlanır.

“Bank Respublika” ASC

31 dekabr 2023-cü il tarixinə konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları üzrə qeydlər

(Başqa valyuta göstərilmədiyi təqdirdə, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

19 Banklara verilmiş kreditlər (davamı)

S&P, Moody's və Fitch kimi müstəqil beynəlxalq reyting agentlikləri tərəfindən kontragentlərə təyin edilən kənar reytinglər haqqında məlumat Qeyd 34-də açıqlanır. Bu reytinglər ictimaiyyətə açıqdır.

31 dekabr 2023	Mərhələ 1 (12-aylıq GKZ)	Mərhələ 3	Cəmi
Digər banklardakı depozitlər			
- Ən yüksək dərəcə	3,905	-	3,905
- Yüksək dərəcə	140,793	-	140,793
- Orta dərəcə	1,407	-	1,407
- Defolt	-	524	524
Ümumi balans dəyəri	146,105	524	146,629
Kredit zərərləri üzrə ehtiyat	(49)	(524)	(573)
Balans dəyəri	146,056	-	146,056

31 dekabr 2022	Mərhələ 1 (12-aylıq GKZ)	Mərhələ 3	Cəmi
Digər banklardakı depozitlər			
- Ən yüksək dərəcə	8,456	-	8,456
- Yüksək dərəcə	54,392	-	54,392
- Orta dərəcə	5,756	-	5,756
- Defolt	-	524	524
Ümumi balans dəyəri	68,604	524	69,128
Kredit zərərləri üzrə ehtiyat	(192)	(524)	(716)
Balans dəyəri	68,412	-	68,412

20 Müştərilərə verilmiş kreditlər

	31 dekabr 2023	31 dekabr 2022
Mikro kreditlər	446,244	334,029
Kiçik və orta sahibkarlara verilmiş kreditlər	407,074	359,103
İstehlak kreditləri	233,880	214,952
İpoteka kreditləri	83,903	70,289
Kredit kartları	1,357	1,930
Müştərilərə verilmiş ümumi kreditlər	1,172,458	980,303
Zərər üzrə ehtiyat	(22,258)	(20,759)
Müştərilərə verilmiş kreditlər, xalis	1,150,200	959,544

“Bank Respublika” ASC**31 dekabr 2023-cü il tarixinə konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları üzrə qeydlər***(Başqa valyuta göstərilmədiyi təqdirdə, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)***20 Müştərilərə verilmiş kreditlər (davamı)**

Hesabat dövrünün əvvəli və sonu ilə müqayisəli dövrlər arasındakı müddətdə müştərilərə verilmiş amortizasiya olunmuş dəyərlə ölçülən kreditlərin ümumi balans dəyərində və kredit zərərləri üzrə ehtiyatda dəyişikliklər aşağıdakı cədvəldə göstərilir:

	Mərhələ 1	Mərhələ 2	Mərhələ 3	Cəmi
1 yanvar 2023-cü il tarixinə ümumi balans dəyəri	856,233	108,741	15,329	980,303
<i>Dövr üzrə kredit zərərləri üçün ehtiyata təsir edən dəyişikliklər:</i>				
Yeni yaradılmış və ya alınmış aktivlər	1,307,053	-	-	1,307,053
Dövr ərzində tanınması dayandırılmış	(973,725)	(133,895)	(5,734)	(1,113,354)
Köçürmələr:				
- bütöv müddət üçün gözlənilən kredit zərərinə (1-ci Mərhələdən 2-ci Mərhələyə)	(142,421)	142,421	-	-
- dəyərsizləşmiş aktivlərə (1-ci və 2-ci Mərhələdən 3-cü Mərhələyə)	(11,960)	(1,401)	13,361	-
- 12 aylıq gözlənilən kredit zərərinə (2-ci və 3-cü Mərhələdən 1-ci Mərhələyə)	20,324	(16,250)	(4,074)	-
- 3-cü Mərhələdən 2-ci Mərhələyə	-	601	(601)	-
Silinmələr	-	-	(1,544)	(1,544)
31 dekabr 2023-cü il tarixinə qalıq	1,055,504	100,217	16,737	1,172,458

	Mərhələ 1	Mərhələ 2	Mərhələ 3	Cəmi
1 yanvar 2023-cü il tarixinə GKZ	(6,993)	(7,263)	(6,503)	(20,759)
<i>Dövr üzrə kredit zərərləri üçün ehtiyata təsir edən dəyişikliklər:</i>				
Yeni yaradılmış və ya alınmış aktivlər	(9,339)	-	-	(9,339)
Dövr ərzində tanınması dayandırılmış	2,174	2,618	338	5,130
Digər dəyişikliklər	720	1,337	419	2,476
Silinmələr üzrə əlavə ehtiyat ayırması (digər dəyişiklik)	(9)	(7)	(1,474)	(1,490)
GKZ-nin qiymətləndirilməsi modeli üzrə fərziyyələrdə dəyişikliklər				
Köçürmələr:				
- bütöv müddət üçün gözlənilən kredit zərərinə (1-ci Mərhələdən 2-ci Mərhələyə)	3,474	(4,138)	-	(664)
- dəyərsizləşmiş aktivlərə (1-ci və 2-ci Mərhələdən 3-cü Mərhələyə)	2,161	84	(3,777)	(1,532)
- 12 aylıq gözlənilən kredit zərərinə (2-ci və 3-cü Mərhələdən 1-ci Mərhələyə)	(72)	831	1,204	1,963
- 3-cü Mərhələdən 2-ci Mərhələyə	-	(6)	154	148
Dövr üzrə kredit zərərləri üçün ehtiyat ayırmalarına təsir edən cəmi dəyişikliklər	(891)	719	(3,136)	(3,308)
<i>Dövr üzrə kredit zərərləri üçün ehtiyat ayırmalarına təsir etməyən dəyişikliklər:</i>				
Silinmələr	-	-	2,176	2,176
GKZ-nin cari dəyəri üzrə diskontlaşmanın amortizasiyası	-	-	(367)	(367)
31 dekabr 2023-cü il tarixinə qalıq	(7,884)	(6,544)	(7,830)	(22,258)

“Bank Respublika” ASC**31 dekabr 2023-cü il tarixinə konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları üzrə qeydlər***(Başqa valyuta göstərilmədiyi təqdirdə, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)***20 Müştərilərə verilmiş kreditlər (davamı)**

	Mərhələ 1	Mərhələ 2	Mərhələ 3	Cəmi
1 yanvar 2022-ci il tarixinə ümumi balans dəyəri	640,836	80,396	14,677	735,909
<i>Dövr üzrə kredit zərərləri üçün ehtiyata təsir edən dəyişikliklər:</i>				
Yeni yaradılmış və ya alınmış aktivlər	1,131,312	-	-	1,131,312
Dövr ərzində tanınması dayandırılmış	(784,466)	(92,427)	(6,016)	(882,909)
Köçürmələr:				
- bütöv müddət üçün gözlənilən kredit zərərinə (1-ci Mərhələdən 2-ci Mərhələyə)	(135,663)	135,663	-	-
- dəyersizləşmiş aktivlərə (1-ci və 2-ci Mərhələdən 3-cü Mərhələyə)	(12,574)	(475)	13,049	-
- 12 aylıq gözlənilən kredit zərərinə (2-ci və 3-cü Mərhələdən 1-ci Mərhələyə)	16,788	(16,422)	(366)	-
- 3-cü Mərhələdən 2-ci Mərhələyə	-	2,006	(2,006)	-
Silinmələr	-	-	(4,009)	(4,009)
31 dekabr 2022-ci il tarixinə qalıq	856,233	108,741	15,329	980,303

	Mərhələ 1	Mərhələ 2	Mərhələ 3	Cəmi
1 yanvar 2022-ci il tarixinə GKZ	(6,548)	(6,466)	(7,715)	(20,729)
<i>Dövr üzrə kredit zərərləri üçün ehtiyata təsir edən dəyişikliklər:</i>				
Yeni yaradılmış və ya alınmış aktivlər	(10,010)	-	-	(10,010)
Dövr ərzində tanınması dayandırılmış	7,617	2,611	1,053	11,281
Digər dəyişikliklər	299	1,726	(153)	1,872
Silinmələr üzrə əlavə ehtiyat ayırması (digər dəyişiklik)	-	(82)	(913)	(995)
GKZ-nin qiymətləndirilməsi modeli üzrə fərziyyələrdə dəyişikliklər				
Köçürmələr:				
- bütöv müddət üçün gözlənilən kredit zərərinə (1-ci Mərhələdən 2-ci Mərhələyə)	1,691	(5,625)	-	(3,934)
- dəyersizləşmiş aktivlərə (1-ci və 2-ci Mərhələdən 3-cü Mərhələyə)	68	28	(2,973)	(2,877)
- 12 aylıq gözlənilən kredit zərərinə (2-ci və 3-cü Mərhələdən 1-ci Mərhələyə)	(110)	570	102	562
- 3-cü Mərhələdən 2-ci Mərhələyə	-	(25)	494	469
Dövr üzrə kredit zərərləri üçün ehtiyat ayırmalarına təsir edən cəmi dəyişikliklər	(445)	(797)	(2,390)	(3,632)
<i>Dövr üzrə kredit zərərləri üçün ehtiyat ayırmalarına təsir etməyən dəyişikliklər:</i>				
Silinmələr	-	-	4,009	4,009
GKZ-nin cari dəyəri üzrə diskontlaşmanın amortizasiyası	-	-	(407)	(407)
31 dekabr 2022-ci il tarixinə qalıq	(6,993)	(7,263)	(6,503)	(20,759)

“Bank Respublika” ASC**31 dekabr 2023-cü il tarixinə konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları üzrə qeydlər***(Başqa valyuta göstərilmədiyi təqdirdə, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)***20 Müştərilərə verilmiş kreditlər (davamı)**

	Mərhələ 1	Mərhələ 2	Mərhələ 3	Cəmi
Mikro kreditlər				
1 yanvar 2023-cü il tarixinə ümumi balans dəyəri	253,913	77,487	2,629	334,029
<i>Dövr üzrə kredit zərərləri üçün ehtiyata təsir edən dəyişikliklər:</i>				
Yeni yaradılmış və ya alınmış aktivlər	559,303	-	-	559,303
Dövr ərzində tanınması dayandırılmış	(363,047)	(82,295)	(1,402)	(446,744)
Köçürmələr:				
- bütöv müddət üçün gözlənilən kredit zərərinə (1-ci Mərhələdən 2-ci Mərhələyə)	(95,972)	95,972	-	-
- dəyərsizləşmiş aktivlərə (1-ci və 2-ci Mərhələdən 3-cü Mərhələyə)	(3,002)	(449)	3,451	-
- 12 aylıq gözlənilən kredit zərərinə (2-ci və 3-cü Mərhələdən 1-ci Mərhələyə)	10,164	(9,914)	(250)	-
- 3-cü Mərhələdən 2-ci Mərhələyə	-	25	(25)	-
Silinmələr	-	-	(344)	(344)
31 dekabr 2023-cü il tarixinə qalıq	361,359	80,826	4,059	446,244

	Mərhələ 1	Mərhələ 2	Mərhələ 3	Cəmi
Mikro kreditlər				
1 yanvar 2023-cü il tarixinə GKZ	(2,200)	(6,171)	(1,290)	(9,661)
<i>Dövr üzrə kredit zərərləri üçün ehtiyata təsir edən dəyişikliklər:</i>				
Yeni yaradılmış və ya alınmış aktivlər	(5,453)	-	-	(5,453)
Dövr ərzində tanınması dayandırılmış	1,305	2,326	(55)	3,576
Digər dəyişikliklər	658	1,295	297	2,250
Silinmələr üzrə əlavə ehtiyat ayırması (digər dəyişiklik)	-	-	(221)	(221)
GKZ-nin qiymətləndirilməsi modeli üzrə fərziyyələrdə dəyişikliklər				
Köçürmələr:				
- bütöv müddət üçün gözlənilən kredit zərərinə (1-ci Mərhələdən 2-ci Mərhələyə)	3,063	(3,695)	-	(632)
- dəyərsizləşmiş aktivlərə (1-ci və 2-ci Mərhələdən 3-cü Mərhələyə)	511	48	(970)	(411)
- 12 aylıq gözlənilən kredit zərərinə (2-ci və 3-cü Mərhələdən 1-ci Mərhələyə)	(16)	679	105	768
- 3-cü Mərhələdən 2-ci Mərhələyə	-	-	10	10
Dövr üzrə kredit zərərləri üçün ehtiyat ayırmalarına təsir edən cəmi dəyişikliklər	68	653	(834)	(113)
<i>Dövr üzrə kredit zərərləri üçün ehtiyat ayırmalarına təsir etməyən dəyişikliklər:</i>				
Silinmələr	-	-	485	485
GKZ-nin cari dəyəri üzrə diskontlaşmanın amortizasiyası	-	-	(164)	(164)
31 dekabr 2023-cü il tarixinə qalıq	(2,132)	(5,518)	(1,803)	(9,453)

“Bank Respublika” ASC

31 dekabr 2023-cü il tarixinə konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları üzrə qeydlər

(Başqa valyuta göstərilmədiyi təqdirdə, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

20 Müştərilərə verilmiş kreditlər (davamı)

	Mərhələ 1	Mərhələ 2	Mərhələ 3	Cəmi
Mikro kreditlər				
1 yanvar 2022-ci il tarixinə ümumi balans dəyəri	149,580	55,747	1,635	206,962
<i>Dövr üzrə kredit zərərləri üçün ehtiyata təsir edən dəyişikliklər:</i>				
Yeni yaradılmış və ya alınmış aktivlər	444,507	-	-	444,507
Dövr ərzində tanınması dayandırılmış	(253,269)	(62,651)	(1,176)	(317,096)
Köçürmələr:				
- bütöv müddət üçün gözlənilən kredit zərərinə (1-ci Mərhələdən 2-ci Mərhələyə)	(89,311)	89,311	-	-
- dəyərsizləşmiş aktivlərə (1-ci və 2-ci Mərhələdən 3-cü Mərhələyə)	(2,415)	(213)	2,628	-
- 12 aylıq gözlənilən kredit zərərinə (2-ci və 3-cü Mərhələdən 1-ci Mərhələyə)	4,821	(4,733)	(88)	-
- 3-cü Mərhələdən 2-ci Mərhələyə	-	26	(26)	-
Silinmələr	-	-	(344)	(344)
31 dekabr 2022-ci il tarixinə qalıq	253,913	77,487	2,629	334,029

	Mərhələ 1	Mərhələ 2	Mərhələ 3	Cəmi
Mikro kreditlər				
1 yanvar 2022-ci il tarixinə GKZ	(1,702)	(5,485)	(1,109)	(8,296)
<i>Dövr üzrə kredit zərərləri üçün ehtiyata təsir edən dəyişikliklər:</i>				
Yeni yaradılmış və ya alınmış aktivlər	(7,448)	-	-	(7,448)
Dövr ərzində tanınması dayandırılmış	5,081	2,410	(75)	7,416
Digər dəyişikliklər	370	1,758	490	2,618
Silinmələr üzrə əlavə ehtiyat ayırması (digər dəyişiklik)	-	(5)	(21)	(26)
GKZ-nin qiymətləndirilməsi modeli üzrə fərziyyələrdə dəyişikliklər				
Köçürmələr:				
- bütöv müddət üçün gözlənilən kredit zərərinə (1-ci Mərhələdən 2-ci Mərhələyə)	1,497	(5,167)	-	(3,670)
- dəyərsizləşmiş aktivlərə (1-ci və 2-ci Mərhələdən 3-cü Mərhələyə)	28	12	(832)	(792)
- 12 aylıq gözlənilən kredit zərərinə (2-ci və 3-cü Mərhələdən 1-ci Mərhələyə)	(28)	309	37	318
- 3-cü Mərhələdən 2-ci Mərhələyə	-	(1)	12	11
Dövr üzrə kredit zərərləri üçün ehtiyat ayırmalarına təsir edən cəmi dəyişikliklər	(500)	(684)	(389)	(1,573)
<i>Dövr üzrə kredit zərərləri üçün ehtiyat ayırmalarına təsir etməyən dəyişikliklər:</i>				
Silinmələr	-	-	344	344
GKZ-nin cari dəyəri üzrə diskontlaşmanın amortizasiyası	-	-	(136)	(136)
31 dekabr 2022-ci il tarixinə qalıq	(2,202)	(6,169)	(1,290)	(9,661)

“Bank Respublika” ASC**31 dekabr 2023-cü il tarixinə konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları üzrə qeydlər***(Başqa valyuta göstərilmədiyi təqdirdə, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)***20 Müştərilərə verilmiş kreditlər (davamı)**

	<u>Mərhələ 1</u>	<u>Mərhələ 2</u>	<u>Mərhələ 3</u>	<u>Cəmi</u>
Kiçik və orta biznes kreditləri				
1 yanvar 2023-cü il tarixinə ümumi balans dəyəri	330,293	17,760	11,050	359,103
<i>Dövr üzrə kredit zərərləri üçün ehtiyata təsir edən dəyişikliklər:</i>				
Yeni yaradılmış və ya alınmış aktivlər	396,161	-	-	396,161
Dövr ərzində tanınması dayandırılmış	(308,337)	(36,677)	(3,033)	(348,047)
Köçürmələr:				
- bütöv müddət üçün gözlənilən kredit zərərinə (1-ci Mərhələdən 2-ci Mərhələyə)	(31,159)	31,159	-	-
- dəyərsizləşmiş aktivlərə (1-ci və 2-ci Mərhələdən 3-cü Mərhələyə)	(3,753)	(69)	3,822	-
- 12 aylıq gözlənilən kredit zərərinə (2-ci və 3-cü Mərhələdən 1-ci Mərhələyə)	7,036	(3,252)	(3,784)	-
- 3-cü Mərhələdən 2-ci Mərhələyə		486	(486)	-
Silinmələr			(143)	(143)
31 dekabr 2023-cü il tarixinə qalıq	390,241	9,407	7,426	407,074

	<u>Mərhələ 1</u>	<u>Mərhələ 2</u>	<u>Mərhələ 3</u>	<u>Cəmi</u>
Kiçik və orta biznes kreditləri				
1 yanvar 2023-cü il tarixinə GKZ	(2,790)	(618)	(4,328)	(7,736)
<i>Dövr üzrə kredit zərərləri üçün ehtiyata təsir edən dəyişikliklər:</i>				
Yeni yaradılmış və ya alınmış aktivlər	(2,757)	-	-	(2,757)
Dövr ərzində tanınması dayandırılmış	454	189	813	1,456
Digər dəyişikliklər	423	60	74	557
Silinmələr üzrə əlavə ehtiyat ayırması (digər dəyişiklik)	-	(7)	(197)	(204)
GKZ-nin qiymətləndirilməsi modeli üzrə fərziyyələrdə dəyişikliklər	-	-	-	-
Köçürmələr:				
- bütöv müddət üçün gözlənilən kredit zərərinə (1-ci Mərhələdən 2-ci Mərhələyə)	236	(241)	-	(5)
- dəyərsizləşmiş aktivlərə (1-ci və 2-ci Mərhələdən 3-cü Mərhələyə)	831	4	(909)	(74)
- 12 aylıq gözlənilən kredit zərərinə (2-ci və 3-cü Mərhələdən 1-ci Mərhələyə)	(41)	101	1,088	1,148
- 3-cü Mərhələdən 2-ci Mərhələyə	-	(4)	111	107
Dövr üzrə kredit zərərləri üçün ehtiyat ayırmalarına təsir edən cəmi dəyişikliklər	(854)	102	980	228
<i>Dövr üzrə kredit zərərləri üçün ehtiyat ayırmalarına təsir etməyən dəyişikliklər:</i>				
Silinmələr	-	-	266	266
GKZ-nin cari dəyəri üzrə diskontlaşmanın amortizasiyası	-	-	(97)	(97)
31 dekabr 2023-cü il tarixinə qalıq	(3,644)	(516)	(3,179)	(7,339)

“Bank Respublika” ASC**31 dekabr 2023-cü il tarixinə konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları üzrə qeydlər***(Başqa valyuta göstərilmədiyi təqdirdə, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)***20 Müştərilərə verilmiş kreditlər (davamı)**

	<u>Mərhələ 1</u>	<u>Mərhələ 2</u>	<u>Mərhələ 3</u>	<u>Cəmi</u>
Kiçik və orta biznes kreditləri				
1 yanvar 2022-ci il tarixinə ümumi balans dəyəri	292,855	22,560	11,960	327,375
<i>Dövr üzrə kredit zərərləri üçün ehtiyata təsir edən dəyişikliklər:</i>				
Yeni yaradılmış və ya alınmış aktivlər	330,340	-	-	330,340
Dövr ərzində tanınması dayandırılmış	(271,291)	(21,134)	(2,949)	(295,374)
Köçürmələr:				
- bütöv müddət üçün gözlənilən kredit zərərinə (1-ci Mərhələdən 2-ci Mərhələyə)	(25,902)	25,902	-	-
- dəyərsizləşmiş aktivlərə (1-ci və 2-ci Mərhələdən 3-cü Mərhələyə)	(7,165)	(34)	7,199	-
- 12 aylıq gözlənilən kredit zərərinə (2-ci və 3-cü Mərhələdən 1-ci Mərhələyə)	11,456	(11,352)	(104)	-
- 3-cü Mərhələdən 2-ci Mərhələyə	-	1,818	(1,818)	-
Silinmələr	-	-	(3,238)	(3,238)
31 dekabr 2022-ci il tarixinə qalıq	330,293	17,760	11,050	359,103

	<u>Mərhələ 1</u>	<u>Mərhələ 2</u>	<u>Mərhələ 3</u>	<u>Cəmi</u>
Kiçik və orta biznes kreditləri				
1 yanvar 2022-ci il tarixinə GKZ	(3,788)	(843)	(6,055)	(10,686)
<i>Dövr üzrə kredit zərərləri üçün ehtiyata təsir edən dəyişikliklər:</i>				
Yeni yaradılmış və ya alınmış aktivlər	(1,615)	-	-	(1,615)
Dövr ərzində tanınması dayandırılmış	1,970	172	962	3,104
Digər dəyişikliklər	558	63	(600)	21
Silinmələr üzrə əlavə ehtiyat ayırması (digər dəyişiklik)	-	-	(780)	(780)
GKZ-nin qiymətləndirilməsi modeli üzrə fərziyyələrdə dəyişikliklər				
Köçürmələr:				
- bütöv müddət üçün gözlənilən kredit zərərinə (1-ci Mərhələdən 2-ci Mərhələyə)	127	(224)	-	(97)
- dəyərsizləşmiş aktivlərə (1-ci və 2-ci Mərhələdən 3-cü Mərhələyə)	34	1	(1,340)	(1,305)
- 12 aylıq gözlənilən kredit zərərinə (2-ci və 3-cü Mərhələdən 1-ci Mərhələyə)	(76)	236	26	186
- 3-cü Mərhələdən 2-ci Mərhələyə	-	(23)	458	435
Dövr üzrə kredit zərərləri üçün ehtiyat ayırmalarına təsir edən cəmi dəyişikliklər	998	225	(1,274)	(51)
<i>Dövr üzrə kredit zərərləri üçün ehtiyat ayırmalarına təsir etməyən dəyişikliklər:</i>				
Silinmələr	-	-	3,238	3,238
GKZ-nin cari dəyəri üzrə diskontlaşmanın amortizasiyası	-	-	(237)	(237)
31 dekabr 2022-ci il tarixinə qalıq	(2,790)	(618)	(4,328)	(7,736)

“Bank Respublika” ASC**31 dekabr 2023-cü il tarixinə konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları üzrə qeydlər***(Başqa valyuta göstərilmədiyi təqdirdə, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)***20 Müştərilərə verilmiş kreditlər (davamı)**

	Mərhələ 1	Mərhələ 2	Mərhələ 3	Cəmi
İstehlak kreditləri				
1 yanvar 2023-cü il tarixinə ümumi balans dəyəri	203,728	9,987	1,237	214,952
<i>Dövr üzrə kredit zərərləri üçün ehtiyata təsir edən dəyişikliklər:</i>				
Yeni yaradılmış və ya alınmış aktivlər	318,897	-	-	318,897
Dövr ərzində tanınması dayandırılmış	(286,538)	(11,560)	(886)	(298,984)
Köçürmələr:				
- bütöv müddət üçün gözlənilən kredit zərərinə (1-ci Mərhələdən 2-ci Mərhələyə)	(10,570)	10,570	-	-
- dəyərsizləşmiş aktivlərə (1-ci və 2-ci Mərhələdən 3-cü Mərhələyə)	(4,597)	(823)	5,420	-
- 12 aylıq gözlənilən kredit zərərinə (2-ci və 3-cü Mərhələdən 1-ci Mərhələyə)	2,270	(2,230)	(40)	-
- 3-cü Mərhələdən 2-ci Mərhələyə	-	70	(70)	-
Silinmələr	-	-	(985)	(985)
31 dekabr 2023-cü il tarixinə qalıq	223,190	6,014	4,676	233,880

	Mərhələ 1	Mərhələ 2	Mərhələ 3	Cəmi
İstehlak kreditləri				
1 yanvar 2023-cü il tarixinə GKZ	(1,899)	(339)	(524)	(2,762)
<i>Dövr üzrə kredit zərərləri üçün ehtiyata təsir edən dəyişikliklər:</i>				
Yeni yaradılmış və ya alınmış aktivlər	(1,033)	-	-	(1,033)
Dövr ərzində tanınması dayandırılmış	396	42	(439)	(1)
Digər dəyişikliklər	(353)	(23)	86	(290)
Silinmələr üzrə əlavə ehtiyat ayırması (digər dəyişiklik)	(9)	-	(1,515)	(1,524)
GKZ-nin qiymətləndirilməsi modeli üzrə fərziyyələrdə dəyişikliklər				
Köçürmələr:				
- bütöv müddət üçün gözlənilən kredit zərərinə (1-ci Mərhələdən 2-ci Mərhələyə)	86	(103)	-	(17)
- dəyərsizləşmiş aktivlərə (1-ci və 2-ci Mərhələdən 3-cü Mərhələyə)	818	28	(1,859)	(1,013)
- 12 aylıq gözlənilən kredit zərərinə (2-ci və 3-cü Mərhələdən 1-ci Mərhələyə)	(12)	30	11	29
- 3-cü Mərhələdən 2-ci Mərhələyə	-	(1)	21	20
Dövr üzrə kredit zərərləri üçün ehtiyat ayırmalarına təsir edən cəmi dəyişikliklər	(107)	(27)	(3,695)	(3,829)
<i>Dövr üzrə kredit zərərləri üçün ehtiyat ayırmalarına təsir etməyən dəyişikliklər:</i>				
Silinmələr	-	-	1,834	1,834
GKZ-nin cari dəyəri üzrə diskontlaşmanın amortizasiyası	-	-	(99)	(99)
31 dekabr 2023-cü il tarixinə qalıq	(2,006)	(366)	(2,484)	(4,856)

“Bank Respublika” ASC**31 dekabr 2023-cü il tarixinə konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları üzrə qeydlər***(Başqa valyuta göstərilmədiyi təqdirdə, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)***20 Müştərilərə verilmiş kreditlər (davamı)**

	Mərhələ 1	Mərhələ 2	Mərhələ 3	Cəmi
İstehlak kreditləri				
1 yanvar 2022-ci il tarixinə ümumi balans dəyəri	138,427	1,285	298	140,010
<i>Dövr üzrə kredit zərərləri üçün ehtiyata təsir edən dəyişikliklər:</i>				
Yeni yaradılmış və ya alınmış aktivlər	331,145	-	-	331,145
Dövr ərzində tanınması dayandırılmış	(247,508)	(6,966)	(1,410)	(255,884)
Köçürmələr:				
- bütöv müddət üçün gözlənilən kredit zərərinə (1-ci Mərhələdən 2-ci Mərhələyə)	(15,826)	15,826	-	-
- dəyersizləşmiş aktivlərə (1-ci və 2-ci Mərhələdən 3-cü Mərhələyə)	(2,633)	(175)	2,808	-
- 12 aylıq gözlənilən kredit zərərinə (2-ci və 3-cü Mərhələdən 1-ci Mərhələyə)	123	(16)	(107)	-
- 3-cü Mərhələdən 2-ci Mərhələyə	-	33	(33)	-
Silinmələr	-	-	(319)	(319)
31 dekabr 2022-ci il tarixinə qalıq	203,728	9,987	1,237	214,952

	Mərhələ 1	Mərhələ 2	Mərhələ 3	Cəmi
İstehlak kreditləri				
1 yanvar 2022-ci il tarixinə GKZ	(930)	(73)	(167)	(1,170)
<i>Dövr üzrə kredit zərərləri üçün ehtiyata təsir edən dəyişikliklər:</i>				
Yeni yaradılmış və ya alınmış aktivlər	(897)	-	-	(897)
Dövr ərzində tanınması dayandırılmış	516	10	119	645
Digər dəyişikliklər	(633)	(99)	24	(708)
Silinmələr üzrə əlavə ehtiyat ayırması (digər dəyişiklik)	-	(77)	(90)	(167)
GKZ-nin qiymətləndirilməsi modeli üzrə fərziyyələrdə dəyişikliklər				
Köçürmələr:				
- bütöv müddət üçün gözlənilən kredit zərərinə (1-ci Mərhələdən 2-ci Mərhələyə)	43	(110)	-	(67)
- dəyersizləşmiş aktivlərə (1-ci və 2-ci Mərhələdən 3-cü Mərhələyə)	3	9	(732)	(720)
- 12 aylıq gözlənilən kredit zərərinə (2-ci və 3-cü Mərhələdən 1-ci Mərhələyə)	(1)	1	28	28
- 3-cü Mərhələdən 2-ci Mərhələyə	-	-	8	8
Dövr üzrə kredit zərərləri üçün ehtiyat ayırmalarına təsir edən cəmi dəyişikliklər	(969)	(266)	(643)	(1,878)
<i>Dövr üzrə kredit zərərləri üçün ehtiyat ayırmalarına təsir etməyən dəyişikliklər:</i>				
Silinmələr	-	-	319	319
GKZ-nin cari dəyəri üzrə diskontlaşmanın amortizasiyası	-	-	(33)	(33)
31 dekabr 2022-ci il tarixinə qalıq	(1,899)	(339)	(524)	(2,762)

“Bank Respublika” ASC

31 dekabr 2023-cü il tarixinə konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları üzrə qeydlər

(Başqa valyuta göstərilmədiyi təqdirdə, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

20 Müştərilərə verilmiş kreditlər (davamı)

	Mərhələ 1	Mərhələ 2	Mərhələ 3	Cəmi
İpoteka kreditləri				
1 yanvar 2023-cü il tarixinə ümumi balans dəyəri	67,382	2,683	224	70,289
<i>Dövr üzrə kredit zərərləri üçün ehtiyata təsir edən dəyişikliklər:</i>				
Yeni yaradılmış və ya alınmış aktivlər	28,372	-	-	28,372
Dövr ərzində tanınması dayandırılmış	(13,748)	(768)	(183)	(14,699)
Köçürmələr:				
- bütöv müddət üçün gözlənilən kredit zərərinə (1-ci Mərhələdən 2-ci Mərhələyə)	(2,172)	2,172	-	-
- dəyərsizləşmiş aktivlərə (1-ci və 2-ci Mərhələdən 3-cü Mərhələyə)	(284)	(36)	320	-
- 12 aylıq gözlənilən kredit zərərinə (2-ci və 3-cü Mərhələdən 1-ci Mərhələyə)	755	(755)	-	-
- 3-cü Mərhələdən 2-ci Mərhələyə	-	-	-	-
Silinmələr	-	-	(59)	(59)
31 dekabr 2023-cü il tarixinə qalıq	80,305	3,296	302	83,903

	Mərhələ 1	Mərhələ 2	Mərhələ 3	Cəmi
İpoteka kreditləri				
1 yanvar 2023-cü il tarixinə GKZ	(61)	(48)	(175)	(284)
<i>Dövr üzrə kredit zərərləri üçün ehtiyata təsir edən dəyişikliklər:</i>				
Yeni yaradılmış və ya alınmış aktivlər	(85)	-	-	(85)
Dövr ərzində tanınması dayandırılmış	2	2	6	10
Digər dəyişikliklər	(11)	(5)	23	7
Silinmələr üzrə əlavə ehtiyat ayırması (digər dəyişiklik)	-	-	(71)	(71)
GKZ-nin qiymətləndirilməsi modeli üzrə fərziyyələrdə dəyişikliklər				
Köçürmələr:				
- bütöv müddət üçün gözlənilən kredit zərərinə (1-ci Mərhələdən 2-ci Mərhələyə)	73	(81)	-	(8)
- dəyərsizləşmiş aktivlərə (1-ci və 2-ci Mərhələdən 3-cü Mərhələyə)	-	2	(19)	(17)
- 12 aylıq gözlənilən kredit zərərinə (2-ci və 3-cü Mərhələdən 1-ci Mərhələyə)	(1)	15	-	14
- 3-cü Mərhələdən 2-ci Mərhələyə	-	-	-	-
Dövr üzrə kredit zərərləri üçün ehtiyat ayırmalarına təsir edən cəmi dəyişikliklər	(22)	(67)	(61)	(150)
<i>Dövr üzrə kredit zərərləri üçün ehtiyat ayırmalarına təsir etməyən dəyişikliklər:</i>				
Silinmələr	-	-	110	110
GKZ-nin cari dəyəri üzrə diskontlaşmanın amortizasiyası	-	-	(7)	(7)
31 dekabr 2023-cü il tarixinə qalıq	(83)	(115)	(133)	(331)

2023-cü ildə Azərbaycan Respublikasının İpoteka və Kredit Zəmanət Fondunun (“Fond”) qərarı ilə 20 milyon AZN dəyərində ipoteka portfeli “Muğanbank” ASC-dən Qrupa ötürülmüşdür və bu proses 11 iyun 2018-ci il tarixli xidmət müqaviləsinə Əlavə imzalanmaqla rəsmiləşdirilmişdir.

Qrup ötürülmüş ipoteka krediti portfelinə ipoteka kreditləri üzrə öhdəliklərin verilməsi, ipoteka predmetlərinin dəyişdirilməsi, ipoteka kreditlərinin restrukturizasiyası və problemləli ipoteka kreditləri ilə bağlı müvafiq işlərin icrası, ipoteka ilə yüklü edilmiş əmlakın vəziyyətinin yoxlanılması, borcalanlar tərəfindən aylıq ödənişlərin və sığorta öhdəliklərinin yerinə yetirilməsinə nəzarət, problemləli kreditlərin təhlili, Fondun daxili qaydalarının tələblərinə uyğun olmayan kreditlərə dair Fondun məlumatlandırılması və digər tədbirlərin həyata keçirilməsi kimi xidmətlər göstərir. Qrup ötürülmüş kredit portfeli ilə bağlı agent qismində çıxış etdiyini hesab edir.

“Bank Respublika” ASC**31 dekabr 2023-cü il tarixinə konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları üzrə qeydlər***(Başqa valyuta göstərilmədiyi təqdirdə, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)***20 Müştərilərə verilmiş kreditlər (davamı)**

	Mərhələ 1	Mərhələ 2	Mərhələ 3	Cəmi
İpoteka kreditləri				
1 yanvar 2022-ci il tarixinə ümumi balans dəyəri	58,227	731	604	59,562
<i>Dövr üzrə kredit zərərləri üçün ehtiyata təsir edən dəyişikliklər:</i>				
Yeni yaradılmış və ya alınmış aktivlər	21,926	-	-	21,926
Dövr ərzində tanınması dayandırılmış	(10,116)	(638)	(373)	(11,127)
Köçürmələr:				
- bütöv müddət üçün gözlənilən kredit zərərinə (1-ci Mərhələdən 2-ci Mərhələyə)	(2,779)	2,779	-	-
- dəyərsizləşmiş aktivlərə (1-ci və 2-ci Mərhələdən 3-cü Mərhələyə)	(222)	(30)	252	-
- 12 aylıq gözlənilən kredit zərərinə (2-ci və 3-cü Mərhələdən 1-ci Mərhələyə)	346	(284)	(62)	-
- 3-cü Mərhələdən 2-ci Mərhələyə	-	125	(125)	-
Silinmələr	-	-	(72)	(72)
31 dekabr 2022-ci il tarixinə qalıq	67,382	2,683	224	70,289

	Mərhələ 1	Mərhələ 2	Mərhələ 3	Cəmi
İpoteka kreditləri				
1 yanvar 2022-ci il tarixinə GKZ	(70)	(37)	(211)	(318)
<i>Dövr üzrə kredit zərərləri üçün ehtiyata təsir edən dəyişikliklər:</i>				
Yeni yaradılmış və ya alınmış aktivlər	(6)	-	-	(6)
Dövr ərzində tanınması dayandırılmış	6	2	17	25
Digər dəyişikliklər	8	1	(18)	(9)
Silinmələr üzrə əlavə ehtiyat ayırması (digər dəyişiklik)	-	-	(16)	(16)
GKZ-nin qiymətləndirilməsi modeli üzrə fərziyyələrdə dəyişikliklər				
Köçürmələr:				
- bütöv müddət üçün gözlənilən kredit zərərinə (1-ci Mərhələdən 2-ci Mərhələyə)	1	(34)	-	(33)
- dəyərsizləşmiş aktivlərə (1-ci və 2-ci Mərhələdən 3-cü Mərhələyə)	1	3	(39)	(35)
- 12 aylıq gözlənilən kredit zərərinə (2-ci və 3-cü Mərhələdən 1-ci Mərhələyə)	(1)	18	7	24
- 3-cü Mərhələdən 2-ci Mərhələyə	-	(1)	14	13
Dövr üzrə kredit zərərləri üçün ehtiyat ayırmalarına təsir edən cəmi dəyişikliklər	9	(11)	(35)	(37)
<i>Dövr üzrə kredit zərərləri üçün ehtiyat ayırmalarına təsir etməyən dəyişikliklər:</i>				
Silinmələr	-	-	72	72
GKZ-nin cari dəyəri üzrə diskontlaşmanın amortizasiyası	-	-	(1)	(1)
31 dekabr 2022-ci il tarixinə qalıq	(61)	(48)	(175)	(284)

Yuxarıdakı cədvəllərdə göstərilən zərər üzrə ehtiyata kredit öhdəlikləri üzrə GKZ daxil deyil, belə ki, Qrup kredit öhdəliyi komponenti üzrə GKZ-ni maliyyə aləti komponenti üzrə GKZ-dən ayrı müəyyən edə bilir.

Kredit keyfiyyətinin təhlili

Aşağıdakı cədvəllərdə gecikmə günlərinin təhlilinə əsasən 31 dekabr 2023 və 31 dekabr 2022-ci il tarixlərinə müştərilərə verilmiş amortizasiya olunmuş dəyərlə qiymətləndirilən kreditlərin keyfiyyəti haqqında məlumat təqdim olunur. Əksi qeyd edilmədiyi təqdirdə, cədvəldə təqdim edilən məbləğlər ümumi balans dəyərini əks etdirir.

“Bank Respublika” ASC

31 dekabr 2023-cü il tarixinə konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları üzrə qeydlər

(Başqa valyuta göstərilmədiyi təqdirdə, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

20 Müştərilərə verilmiş kreditlər (davamı)

31 dekabr 2023				
Mərhələ 1	Mərhələ 2	Mərhələ 3	Cəmi	
Mikro kreditlər				
Gecikdirilməmiş	361,309	73,134	327	434,770
30 gündən az gecikdirilmiş	50	2,520	3	2,573
31-90 gün gecikdirilmiş	-	5,172	13	5,185
91-180 gün gecikdirilmiş	-	-	538	538
181-360 gün gecikdirilmiş	-	-	1,036	1,036
360 gündən çox gecikdirilmiş	-	-	2,142	2,142
Cəmi	361,359	80,826	4,059	446,244
Zərər üzrə ehtiyat	(2,132)	(5,518)	(1,803)	(9,453)
Balans dəyəri	359,227	75,308	2,256	436,791

31 dekabr 2022				
Mərhələ 1	Mərhələ 2	Mərhələ 3	Cəmi	
Mikro kreditlər				
Gecikdirilməmiş	253,857	77,038	883	331,778
30 gündən az gecikdirilmiş	53	265	77	395
31-90 gün gecikdirilmiş	2	185	121	308
91-180 gün gecikdirilmiş	-	-	301	301
181-360 gün gecikdirilmiş	-	-	572	572
360 gündən çox gecikdirilmiş	-	-	675	675
Cəmi	253,912	77,488	2,629	334,029
Zərər üzrə ehtiyat	(2,202)	(6,169)	(1,290)	(9,661)
Balans dəyəri	251,710	71,319	1,339	324,368

31 dekabr 2023				
Mərhələ 1	Mərhələ 2	Mərhələ 3	Cəmi	
Kiçik və orta biznes kreditləri				
Gecikdirilməmiş	390,070	8,472	1,999	400,541
30 gündən az gecikdirilmiş	170	268	-	438
31-90 gün gecikdirilmiş	1	667	18	686
91-180 gün gecikdirilmiş	-	-	893	893
181-360 gün gecikdirilmiş	-	-	719	719
360 gündən çox gecikdirilmiş	-	-	3,797	3,797
Cəmi	390,241	9,407	7,426	407,074
Zərər üzrə ehtiyat	(3,644)	(516)	(3,179)	(7,339)
Balans dəyəri	386,597	8,891	4,247	399,735

31 dekabr 2022				
Mərhələ 1	Mərhələ 2	Mərhələ 3	Cəmi	
Kiçik və orta biznes kreditləri				
Gecikdirilməmiş	325,255	15,859	5,790	346,904
30 gündən az gecikdirilmiş	5,038	1,631	2,966	9,635
31-90 gün gecikdirilmiş	-	270	5	275
91-180 gün gecikdirilmiş	-	-	1,247	1,247
181-360 gün gecikdirilmiş	-	-	145	145
360 gündən çox gecikdirilmiş	-	-	897	897
Cəmi	330,293	17,760	11,050	359,103
Zərər üzrə ehtiyat	(2,790)	(618)	(4,328)	(7,736)
Balans dəyəri	327,503	17,142	6,722	351,367

“Bank Respublika” ASC

31 dekabr 2023-cü il tarixinə konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları üzrə qeydlər

(Başqa valyuta göstərilmədiyi təqdirdə, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

20 Müştərilərə verilmiş kreditlər (davamı)

	31 dekabr 2023			
	Mərhələ 1	Mərhələ 2	Mərhələ 3	Cəmi
İstehlak kreditləri				
Gecikdirilməmiş	220,972	2,795	263	224,030
30 gündən az gecikdirilmiş	2,218	2,250	13	4,481
31-90 gün gecikdirilmiş	-	969	32	1,001
91-180 gün gecikdirilmiş	-	-	925	925
181-360 gün gecikdirilmiş	-	-	1,752	1,752
360 gündən çox gecikdirilmiş	-	-	1,691	1,691
Cəmi	223,190	6,014	4,676	233,880
Zərər üzrə ehtiyat	(2,006)	(366)	(2,484)	(4,856)
Balans dəyəri	221,184	5,648	2,192	229,024

	31 dekabr 2022			
	Mərhələ 1	Mərhələ 2	Mərhələ 3	Cəmi
İstehlak kreditləri				
Gecikdirilməmiş	201,764	6,546	190	208,500
30 gündən az gecikdirilmiş	1,964	2,213	64	4,241
31-90 gün gecikdirilmiş	-	1,228	56	1,284
91-180 gün gecikdirilmiş	-	-	448	448
181-360 gün gecikdirilmiş	-	-	407	407
360 gündən çox gecikdirilmiş	-	-	72	72
Cəmi	203,728	9,987	1,237	214,952
Zərər üzrə ehtiyat	(1,899)	(339)	(524)	(2,762)
Balans dəyəri	201,829	9,648	713	212,190

	31 dekabr 2023			
	Mərhələ 1	Mərhələ 2	Mərhələ 3	Cəmi
İpoteka kreditləri				
Gecikdirilməmiş	80,305	2,291	123	82,719
30 gündən az gecikdirilmiş	-	629	-	629
31-90 gün gecikdirilmiş	-	376	2	378
91-180 gün gecikdirilmiş	-	-	19	19
181-360 gün gecikdirilmiş	-	-	-	-
360 gündən çox gecikdirilmiş	-	-	158	158
Cəmi	80,305	3,296	302	83,903
Zərər üzrə ehtiyat	(83)	(115)	(133)	(331)
Balans dəyəri	80,222	3,181	169	83,572

	31 dekabr 2022			
	Mərhələ 1	Mərhələ 2	Mərhələ 3	Cəmi
İpoteka kreditləri				
Gecikdirilməmiş	67,382	2,177	45	69,604
30 gündən az gecikdirilmiş	-	385	2	387
31-90 gün gecikdirilmiş	-	121	11	132
91-180 gün gecikdirilmiş	-	-	2	2
181-360 gün gecikdirilmiş	-	-	32	32
360 gündən çox gecikdirilmiş	-	-	132	132
Cəmi	67,382	2,683	224	70,289
Zərər üzrə ehtiyat	(61)	(48)	(175)	(284)
Balans dəyəri	67,321	2,635	49	70,005

“Bank Respublika” ASC

31 dekabr 2023-cü il tarixinə konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları üzrə qeydlər

(Başqa valyuta göstərilmədiyi təqdirdə, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

20 Müştərilərə verilmiş kreditlər (davamı)

Həssaslıq

31 dekabr 2023-cü il tarixinə

LGD üzrə artım. LGD təxminlərinin 10 faiz-bənd artması 31 dekabr 2023-cü il tarixinə GKZ üzrə ümumi ehtiyatın 4,903 min AZN çox olmasına gətirib çıxarardı.

Kiçik və orta biznes kreditlər seqmenti üzrə LGD təxminlərinin 10 faiz-bənd artması 31 dekabr 2023-cü il tarixinə GKZ üzrə ümumi ehtiyatın 1,724 min AZN çox olmasına gətirib çıxarardı. Mikro kreditlər seqmenti üzrə LGD təxminlərinin 10 faiz-bənd artması 31 dekabr 2023-cü il tarixinə GKZ üzrə ümumi ehtiyatın 2,116 min AZN çox olmasına gətirib çıxarardı. İstehlak kreditləri seqmenti üzrə LGD təxminlərinin 10 faiz-bənd artması 31 dekabr 2023-cü il tarixinə GKZ üzrə ümumi ehtiyatın 889 min AZN çox olmasına gətirib çıxarardı. İpoteka kreditləri seqmenti üzrə LGD təxminlərinin 10 faiz-bənd artması 31 dekabr 2023-cü il tarixinə GKZ üzrə ümumi ehtiyatın 137 min AZN çox olmasına gətirib çıxarardı. Kredit kartları seqmenti üzrə LGD təxminlərinin 10 faiz-bənd artması 31 dekabr 2023-cü il tarixinə GKZ üzrə ümumi ehtiyatın 37 min AZN çox olmasına gətirib çıxarardı.

Müştərilərə verilmiş kreditlər üzrə GKZ bütöv müddət üçün gözlənilən kredit zərərləri kimi qiymətləndirilsəydi (hazırda 1-ci Mərhələyə aid olan və 12 aylıq GKZ modeli ilə qiymətləndirilən zərərlər daxil olmaqla), 31 dekabr 2023-cü il tarixinə təxmin edilən GKZ ehtiyatı 8,971 min AZN çox olardı.

Kiçik və orta biznes kreditləri seqmenti üzrə müştərilərə verilmiş kreditlər üzrə GKZ bütöv müddət üçün gözlənilən kredit zərərləri kimi qiymətləndirilsəydi (hazırda 1-ci Mərhələyə aid olan və 12 aylıq GKZ modeli ilə qiymətləndirilən zərərlər daxil olmaqla), 31 dekabr 2023-cü il tarixinə təxmin edilən GKZ ehtiyatı 3,592 min AZN çox olardı. Mikro kreditlər seqmenti üzrə müştərilərə verilmiş kreditlər üzrə GKZ bütöv müddət üçün gözlənilən kredit zərərləri kimi qiymətləndirilsəydi (hazırda 1-ci Mərhələyə aid olan və 12 aylıq GKZ modeli ilə qiymətləndirilən zərərlər daxil olmaqla), 31 dekabr 2023-cü il tarixinə təxmin edilən GKZ ehtiyatı 2,765 min AZN çox olardı. İstehlak kreditləri seqmenti üzrə müştərilərə verilmiş kreditlər üzrə GKZ bütöv müddət üçün gözlənilən kredit zərərləri kimi qiymətləndirilsəydi (hazırda 1-ci Mərhələyə aid olan və 12 aylıq GKZ modeli ilə qiymətləndirilən zərərlər daxil olmaqla), 31 dekabr 2023-cü il tarixinə təxmin edilən GKZ ehtiyatı 1,621 min AZN çox olardı. İpoteka kreditləri seqmenti üzrə müştərilərə verilmiş kreditlər üzrə GKZ bütöv müddət üçün gözlənilən kredit zərərləri kimi qiymətləndirilsəydi (hazırda 1-ci Mərhələyə aid olan və 12 aylıq GKZ modeli ilə qiymətləndirilən zərərlər daxil olmaqla), 31 dekabr 2023-cü il tarixinə təxmin edilən GKZ ehtiyatı 993 min AZN çox olardı. Kredit kartları seqmenti üzrə müştərilərə verilmiş kreditlər üzrə GKZ bütöv müddət üçün gözlənilən kredit zərərləri kimi qiymətləndirilsəydi (hazırda 1-ci Mərhələyə aid olan və 12 aylıq GKZ modeli ilə qiymətləndirilən zərərlər daxil olmaqla), 31 dekabr 2023-cü il tarixinə təxmin edilən GKZ ehtiyatına hər hansı təsiri olmazdı.

Girov təminatı və kreditin keyfiyyətini artıran digər mexanizmlər

Yuxarıda qeyd olunan məlumatda kreditin balans dəyəri və ya qoyulmuş girovun ədalətli dəyərinin daha aşağı olanı göstərilmişdir; digər məlumatlar isə “təminatlı kreditlərin” tərkibində açıqlanmışdır. Kreditlərin balans dəyəri girov qoyulmuş aktivlərin likvidlik səviyyəsinə görə bölüşdürülmüşdür.

Grup girovun dəyərini kreditlər verildiyi anda qiymətləndirir və adətən kredit qalığının əhəmiyyətindən asılı olaraq, onu altı aydan sonra həmin girov üzrə yeni kredit alındıqda dəyişir.

“Bank Respublika” ASC**31 dekabr 2023-cü il tarixinə konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları üzrə qeydlər***(Başqa valyuta göstərilmədiyi təqdirdə, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)***20 Müştərilərə verilmiş kreditlər (davamı)**

31 dekabr 2023-cü il tarixinə amortizasiya olunmuş dəyərle qiymətləndirilən müştərilərə verilmiş kreditlər üzrə girov təminatı haqqında məlumat aşağıda göstərilir:

	Kiçik və orta biznes kreditləri	Mikro kreditlər	İstehlak kreditləri	İpoteka kreditləri	Kredit kartları	Cəmi
Girovla təmin edilmiş kreditlər:						
- daşınmaz əmlak	292,974	118,755	5,882	83,073	5	500,689
- nağd pul və depozit	29,756	1,307	4,466	-	190	35,719
- Dövlət zəmanətli kreditlər	10,661	347	-	275	-	11,283
- nəqliyyat vasitələri	12,146	47,472	364	20	-	60,002
- qiymətli metal	29,422	26,755	43,134	204	32	99,547
Cəmi	374,959	194,636	53,846	83,572	227	707,240
Şərti girov	6,198	152,503	147	-	-	158,848
Təminatlı kreditlər (şərti girov xaric)	18,578	89,652	175,031	-	851	284,112
Cəmi amortizasiya olunmuş dəyərle qiymətləndirilən müştərilərə verilmiş kreditlərin balans dəyəri	399,735	436,791	229,024	83,572	1,078	1,150,200

31 dekabr 2022-ci il tarixinə amortizasiya olunmuş dəyərle qiymətləndirilən müştərilərə verilmiş kreditlər üzrə girov təminatı haqqında məlumat aşağıda göstərilir:

	Kiçik və orta biznes kreditləri	Mikro kreditlər	İstehlak kreditləri	İpoteka kreditləri	Kredit kartları	Cəmi
Girovla təmin edilmiş kreditlər:						
- daşınmaz əmlak	241,989	90,251	5,748	69,285	20	407,293
- nağd pul və depozit	25,376	1,284	3,895	-	226	30,781
- Dövlət zəmanətli kreditlər	31,195	1,186	-	286	-	32,667
- nəqliyyat vasitələri	11,627	34,989	164	40	-	46,820
- qiymətli metal	49	6,898	40,406	-	-	47,353
Cəmi	310,236	134,608	50,213	69,611	246	564,914
Şərti girov	27,589	123,660	259	-	-	151,508
Təminatlı kreditlər (şərti girov xaric)	13,542	66,100	161,718	394	1,368	243,122
Cəmi amortizasiya olunmuş dəyərle qiymətləndirilən müştərilərə verilmiş kreditlərin balans dəyəri	351,367	324,368	212,190	70,005	1,614	959,544

“Bank Respublika” ASC**31 dekabr 2023-cü il tarixinə konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları üzrə qeydlər***(Başqa valyuta göstərilmədiyi təqdirdə, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)***20 Müştərilərə verilmiş kreditlər (davamı)**

Aşağıdakı cədvəldə 31 dekabr 2023-cü il tarixinə müştərilərə verilmiş dəyərsizləşmiş kreditlər və onlarla bağlı mümkün zərərin təsirini azaltmaq üçün girov təminatları haqqında məlumat təqdim olunur:

	Kiçik və orta biznes kreditləri	Mikro kreditlər	İstehlak kreditləri	İpoteka kreditləri	Kredit kartları	Cəmi
Girovla təmin edilmiş kreditlər:						
- daşınmaz əmlak	1,399	532	62	161	-	2,154
- nağd pul və depozit	-	-	-	-	10	10
- Dövlət zəmanətli kreditlər	-	-	-	-	-	-
- nəqliyyat vasitələri	403	861	20	-	-	1,284
- qiymətli metal	-	-	-	-	-	-
Cəmi	1,802	1,393	82	161	10	3,448
Şərti girov Təminatsız kreditlər (şərti girov xaric)	- 2,445	486 377	- 2,110	- 8	- 34	486 4,974
Cəmi amortizasiya olunmuş dəyərle qiymətləndirilən müştərilərə verilmiş kreditlərin balans dəyəri	4,247	2,256	2,192	169	44	8,908

Aşağıdakı cədvəldə 31 dekabr 2022-ci il tarixinə müştərilərə verilmiş dəyərsizləşmiş kreditlər və onlarla bağlı mümkün zərərin təsirini azaltmaq üçün girov təminatları haqqında məlumat təqdim olunur:

	Kiçik və orta biznes kreditləri	Mikro kreditlər	İstehlak kreditləri	İpoteka kreditləri	Kredit kartları	Cəmi
Girovla təmin edilmiş kreditlər:						
- daşınmaz əmlak	3,604	648	104	44	-	4,400
- nağd pul və depozit	-	-	8	-	1	9
- Dövlət zəmanətli kreditlər	12	-	-	-	-	12
- nəqliyyat vasitələri	884	148	3	-	-	1,035
- qiymətli metal	-	17	61	-	-	78
Cəmi	4,500	813	176	44	1	5,534
Şərti girov Təminatsız kreditlər (şərti girov xaric)	697 1,525	344 182	- 537	- 5	- 3	1,041 2,252
Cəmi amortizasiya olunmuş dəyərle qiymətləndirilən müştərilərə verilmiş kreditlərin balans dəyəri	6,722	1,339	713	49	4	8,827

“Bank Respublika” ASC

31 dekabr 2023-cü il tarixinə konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları üzrə qeydlər

(Başqa valyuta göstərilmədiyi təqdirdə, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

20 Müştərilərə verilmiş kreditlər (davamı)

Əhəmiyyətli kredit riskləri

31 dekabr 2023-cü il tarixinə Qrupun ümumi kredit qalıqları 1,000 min AZN-dən yuxarı olan 74 borcalanı (31 dekabr 2022: 81 borcalan) olmuşdur. 31 dekabr 2023-cü il tarixinə bu kreditlərin ümumi dəyəri 208,769 min AZN olmuşdur ki, bu da ümumi kredit portfelinin 17%-ni təşkil etmişdir (31 dekabr 2022: 192,085 min AZN və ya 19%).

Kreditlərin ödəmə müddətləri

Kreditlərin ödəmə müddətləri kreditlərin hesabat tarixindən müqavilə üzrə ödəniş tarixinədək qalan müddəti əks etdirir (Qeyd 34).

21 İnvestisiya qiymətli kağızları

	2023	2022
Amortizasiya olunmuş dəyərlə qiymətləndirilən borc qiymətli kağızlara investisiyalar	63,053	50,387
Sair məcmu gəlirdə ədalətli dəyərlə əks etdirilən investisiya qiymətli kağızları - pay alətləri	1,088	1,087
İnvestisiya qiymətli kağızları, ümumi	64,141	51,474
Zərər üzrə ehtiyat	(298)	(298)
Cəmi investisiya qiymətli kağızları	63,843	51,176

31 dekabr 2023-cü il tarixinə borc qiymətli kağızlara investisiyaların qiymətləndirmə kateqoriyaları və növləri üzrə təhlili aşağıdakı cədvəldə göstərilir:

	Amortizasiya olunmuş dəyərlə qiymətləndirilən borc qiymətli kağızlara investisiyalar	Cəmi
Dövlət istiqrazları	28,280	28,280
Korporativ istiqrazlar	34,773	34,773
31 dekabr 2023-cü il tarixinə cəmi borc qiymətli kağızlara investisiyalar (ədalətli dəyər və ya ümumi balans dəyəri)	63,053	63,053
Kredit zərərləri üzrə ehtiyat	(298)	(298)
31 dekabr 2023-cü il tarixinə cəmi borc qiymətli kağızlara investisiyalar (balans dəyəri)	62,755	62,755

“Bank Respublika” ASC

31 dekabr 2023-cü il tarixinə konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları üzrə qeydlər

(Başqa valyuta göstərilmədiyi təqdirdə, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

21 İntestisiya qiymətli kağızları (davamı)

31 dekabr 2022-ci il tarixinə borc qiymətli kağızlara investisiyaların qiymətləndirmə kateqoriyaları və növləri üzrə təhlili aşağıdakı cədvəldə göstərilir:

	Amortizasiya olunmuş dəyərlə qiymətləndirilən borc qiymətli kağızlara investisiyalar	Cəmi
Dövlət istiqrazları	14,612	14,612
Korporativ istiqrazlar	35,775	35,775
31 dekabr 2022-ci il tarixinə cəmi borc qiymətli kağızlara investisiyalar (ədalətli dəyər və ya ümumi balans dəyəri)	50,387	50,387
Kredit zərərləri üzrə ehtiyat	(298)	(298)
31 dekabr 2022-ci il tarixinə cəmi borc qiymətli kağızlara investisiyalar (balans dəyəri)	50,089	50,089

Aşağıdakı cədvəldə 31 dekabr 2023-cü il tarixinə amortizasiya olunmuş dəyərlə qiymətləndirilən borc qiymətli kağızlara investisiyaların balans dəyəri, həmçinin bu aktivlər üzrə Qrupun məruz qaldığı kredit riskinin maksimal səviyyəsini əks etdirir.

	1-ci Mərhələ (12-aylıq GKZ)
Dövlət istiqrazları	
- Yüksək dərəcə	28,280
Korporativ istiqrazlar	
- Yüksək dərəcə	34,773
Ümumi balans dəyəri	63,053
Kredit zərərləri üzrə ehtiyat	(298)
Balans dəyəri	62,755

Aşağıdakı cədvəldə 31 dekabr 2022-ci il tarixinə amortizasiya olunmuş dəyərlə qiymətləndirilən borc qiymətli kağızlara investisiyaların balans dəyəri, həmçinin bu aktivlər üzrə Qrupun məruz qaldığı kredit riskinin maksimal səviyyəsini əks etdirir.

	1-ci Mərhələ (12-aylıq GKZ)
Dövlət istiqrazları	
- Yüksək dərəcə	14,612
Korporativ istiqrazlar	
- Yüksək dərəcə	35,775
Ümumi balans dəyəri	50,387
Kredit zərərləri üzrə ehtiyat	(298)
Balans dəyəri	50,089

“Bank Respublika” ASC

31 dekabr 2023-cü il tarixinə konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları üzrə qeydlər

(Başqa valyuta göstərilmədiyi təqdirdə, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

21 İntestisiya qiymətli kağızları (davamı)

Sair məcmu gəlirdə ədalətli dəyərlə əks etdirilən investisiya qiymətli kağızları - pay alətləri

Sair məcmu gəlirlərdə ədalətli dəyərlə əks etdirilən investisiya qiymətli kağızları strateji məqsədlər üçün uzun müddətə saxlanması gözlənilən səhmlərdən ibarətdir. 2023-cü il ərzində “Azərbaycan Kredit Bürosu” MMC-dən alınmış dividend 450 min AZN (2022: 281 min AZN) təşkil etmişdir (bax: Qeyd 12).

	İştirak payı,%	2023	İştirak payı,%	2022
“Milli Kart” MMC	8.3%	500	8.30%	500
“Aqrar Sığorta Müştərək Sığorta Şirkəti” ASC	14.29%	313	14.29%	313
“Azərbaycan Kredit Bürosu” MMC	12.5%	250	12.50%	250
SWIFT	-	25	-	24
		1,088		1,087

22 Törəmə maliyyə alətləri

Aşağıdakı cədvəl aktiv və öhdəliklər kimi qeydə alınmış törəmə maliyyə alətlərinin ədalətli dəyərlərini onların şərti məbləğləri ilə birlikdə təqdim edir. Ümumi (gross) təqdim olunan şərti məbləğ derivativin əsas aktiv və ya öhdəliyinin məbləğidir və törəmə alətlərin dəyərindəki dəyişikliklərin ölçüldüyü əsasdır. Şərti məbləğlər il sonuna ödənilməmiş əməliyyatların həcmi göstərir və kredit riskini təqdim etmir.

	Şərti məbləğ	31 dekabr 2023		Şərti məbləğ	31 dekabr 2022	
		Ədalətli dəyər			Ədalətli dəyər	
		Aktivlər	Öhdəliklər		Aktivlər	Öhdəliklər
Svoplar - yerli	65,075	-	(2,433)	105,075	2,463	(1,702)
Svoplar - xarici	39,100	3,825	-	8,500	-	(400)
Forvard	9,964	-	(510)	9,964	482	-
Cəmi törəmə maliyyə alətləri	114,139	3,825	(2,943)	123,539	2,945	(2,102)

Ədalətli dəyərdəki müvafiq dəyişikliklər aşağıdakı kimi olmuşdur və konsolidasiya edilmiş mənfəət və ya zərər və sair məcmu gəlir haqqında hesabatda “Törəmə maliyyə alətləri üzrə zərər çıxılmaqla gəlir” sətirində göstərilmişdir.

	2023	2022
Törəmə maliyyə alətləri üzrə faiz xərci	(7,985)	(10,982)
Törəmə maliyyə alətlərinin ədalətli dəyərlə yenidən qiymətləndirilməsi üzrə gəlir	39	39
Törəmə maliyyə alətləri üzrə gəlir çıxılmaqla zərər	(7,946)	(10,943)

“Bank Respublika” ASC

31 dekabr 2023-cü il tarixinə konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları üzrə qeydlər

(Başqa valyuta göstərilmədiyi təqdirdə, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

23 Əsas vəsaitlər

	Torpaq	Binalar	İstifadə hüquqlu aktivlər	Mebel və avadanlıqlar	Kompüterlər	Nəqliyyat vasitələri	İcarəyə götürülmüş aktivlərin əsaslı təmiri	Digər avadanlıqlar	Proqram təminatı və lisenziyalar	Cəmi
İlkin dəyər/yenidən qiymətləndirilmiş dəyər										
1 yanvar 2022-ci il tarixinə qalıq	5,638	26,545	5,156	9,861	12,405	1,859	1,280	822	7,588	71,154
Əlavələr	-	272	1,524	1,486	1,560	169	376	-	312	5,699
Silinmələr	(1,095)	(488)	(731)	(24)	(77)	(188)	-	-	-	(2,603)
İstifadə hüquqlu aktivlərin yenidən qiymətləndirilməsi və modifikasiyası	-	-	230	-	-	-	-	-	-	230
31 dekabr 2022-ci il tarixinə qalıq	4,543	26,329	6,179	11,323	13,888	1,840	1,656	822	7,900	74,480
1 yanvar 2023-cü il tarixinə qalıq	4,543	26,329	6,179	11,323	13,888	1,840	1,656	822	7,900	74,480
Əlavələr	-	1,191	1,989	1,873	2,993	610	725	125	1,578	11,084
Silinmələr	(4,507)	-	(1,275)	(13)	(97)	(63)	-	(1)	-	(5,956)
İstifadə hüquqlu aktivlərin yenidən qiymətləndirilməsi və modifikasiyası	-	-	50	-	-	-	-	-	-	50
Yenidən qiymətləndirmə	-	2,853	-	-	-	-	-	-	-	2,853
31 dekabr 2023-cü il tarixinə qalıq	36	30,373	6,943	13,183	16,784	2,387	2,381	946	9,478	82,511
Yığılmış amortizasiya										
1 yanvar 2022-ci il tarixinə qalıq	-	(493)	(2,227)	(6,998)	(7,580)	(1,320)	(1,063)	(724)	(5,622)	(26,027)
İl üzrə amortizasiya	-	(316)	(1,123)	(600)	(941)	(10)	(79)	(29)	(260)	(3,358)
Realizasiya zamanı silinən məbləğ	-	4	483	22	72	91	-	-	-	672
31 dekabr 2022-ci il tarixinə qalıq	-	(805)	(2,867)	(7,576)	(8,449)	(1,239)	(1,142)	(753)	(5,882)	(28,713)
İl üzrə amortizasiya	-	(384)	(1,306)	(637)	(1,261)	(103)	(133)	(110)	(285)	(4,219)
Realizasiya zamanı silinən məbləğ	-	-	729	7	90	46	-	1	-	873
Yenidən qiymətləndirmə	-	957	-	-	-	-	-	-	-	957
31 dekabr 2023-cü il tarixinə qalıq	-	(232)	(3,444)	(8,206)	(9,620)	(1,296)	(1,275)	(862)	(6,167)	(31,102)
Balans dəyəri										
31 dekabr 2022-ci il tarixinə	4,543	25,524	3,312	3,747	5,439	601	514	69	2,018	45,767
31 dekabr 2023-cü il tarixinə	36	30,141	3,499	4,977	7,164	1,091	1,106	84	3,311	51,409

“Bank Respublika” ASC

31 dekabr 2023-cü il tarixinə konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları üzrə qeydlər

(Başqa valyuta göstərilmədiyi təqdirdə, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

23 Əsas vəsaitlər (davamı)

Tam amortizasiya edilmiş aktivlərin dəyəri 31 dekabr 2023 və 2022-ci il tarixlərinə müvafiq olaraq 12,533 min AZN və 12,553 min AZN təşkil etmişdir.

Qrupun mülkiyyətində olan binalar müstəqil qiymətləndiricilərin hesabatına əsasən yenidən dəyərləndirilmiş dəyərlə uçota alınır. 31 dekabr 2023 və 2022-ci il tarixlərinə belə binaların balans dəyəri təxminən onların ədalətli dəyərində bərabər olmuşdur. Binalar yığılmış amortizasiya və dəyərsizləşmə üzrə zərərər çıxılmaqla ilkin dəyerdə uçota alınsaydı, 31 dekabr 2023-cü il tarixinə bu binaların balans dəyəri 18,035 min AZN olardı (31 dekabr 2022: 17,213 min AZN).

Qiymətləndirmə bazar yanaşması əsasında aparılmışdır. Bazar yanaşması analoji obyektlərin satış nəticələrinin müqayisəsinə əsaslanır. Bazar yanaşmasını tətbiq edərkən əlavə mənfi amillərin olmaması və əqlabatan zamanın olması şərti ilə satış qiyməti ehtimalı nəzərə alınmışdır.

Yuxarıdakı cədvəldə açıqlanan istifadə hüquqlu aktivlər ilə bağlı Qrup icarə öhdəliklərini aşağıdakı kimi tanımışdır:

	31 dekabr 2023	31 dekabr 2022
Qısamüddətli icarə öhdəlikləri	(1,755)	(1,591)
Uzunmüddətli icarə öhdəlikləri	(2,477)	(2,363)
Cəmi icarə öhdəlikləri	(4,232)	(3,954)

Həssaslıq təhlili

Faydalı istifadə müddətləri uçot təxminlərinə əsasən müəyyən edilir. Təxmin edilən faydalı istifadə müddətləri rəhbərliyin təxminlərindən 10% fərqlənsəydi, il üzrə amortizasiya xərci 287 min AZN artar və ya 219 min AZN azalardı (31 dekabr 2022: amortizasiya xərci 264 min AZN artar və ya 177 min AZN azalardı).

31 dekabr 2023 və 2022-ci il tarixlərinə Qrupun binaları və ədalətli dəyər iyerarxiyası haqqında məlumat aşağıdakı kimidir:

	31 dekabr 2023		31 dekabr 2022	
	Səviyyə 3	Ədalətli dəyər	Səviyyə 3	Ədalətli dəyər
Binalar	30,141	30,141	25,524	25,524
Cəmi	30,141	30,141	25,524	25,524

24 Sair aktivlər

	31 dekabr 2023	31 dekabr 2022
Pul köçürmələri üzrə hesablaşmalar	14,046	12,460
Dövlətdən alınacaq vəsaitlər	707	707
Digər	1,601	1,720
Cəmi sair maliyyə aktivləri	16,354	14,887
Əsas vəsaitlər və qeyri-maddi aktivlər üzrə verilmiş avanslar	1,025	1,167
Təxirə salınmış xərclər	3,252	2,880
Verilmiş sair avanslar	208	397
Qabaqcadan ödənilmiş vergilər	-	688
İcbari Sığorta Bürosundakı depozitlər	400	400
Digər	53	354
Cəmi sair qeyri-maliyyə aktivləri	4,938	5,886
Cəmi sair aktivlər	21,292	20,773

“Bank Respublika” ASC

31 dekabr 2023-cü il tarixinə konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları üzrə qeydlər

(Başqa valyuta göstərilmədiyi təqdirdə, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

24 Sair aktivlər (davamı)

31 dekabr 2023 və 31 dekabr 2022-ci il tarixlərinə sair aktivlərin 707 min AZN məbləğində hissəsi 2015-ci ildə milli valyutanın devalvasiyası nəticəsində xarici valyutada olan kreditlərin dəyərsizləşməsi üzrə zərərlərin kompensasiyası üçün dövlətdən alınacaq vəsaitləri əks etdirir. “Azərbaycan Respublikasında fiziki şəxslərin problemlə kreditlərinin həlli ilə bağlı əlavə tədbirlər haqqında” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2019-cu il 28 fevral tarixli Fərmanına əsasən Bank bu vəsaitləri dövlətin adından müştərilərə avans şəklində ödəmişdir.

25 Kredit təşkilatları qarşısında öhdəliklər

	31 dekabr 2023	31 dekabr 2022
Cari hesablar	2,935	2,096
Müddətli depozitlər	2,074	5,774
	5,009	7,870

26 Mülkiyyətə keçmiş girov

31 dekabr 2023 və 2022-ci il tarixlərinə 2,963 min AZN və 4,244 min AZN məbləğində mülkiyyətə keçmiş girov müvafiq olaraq 2,963 min AZN və 4,119 min AZN dəyərində Qrupun mülkiyyətinə keçmiş və satış üçün nəzərdə tutulan əmlakdan (mənzillər, torpaq və qeyri-yaşayış sahəsi) ibarət olmuşdur. 31 dekabr 2023-cü il tarixinə mülkiyyətə keçmiş girovun ədalətli dəyəri onun balans dəyərindən 2,904 min AZN (31 dekabr 2022: 670 min AZN) çox olmuşdur.

27 Müştərilərin cari hesabları və depozitləri

	31 dekabr 2023	31 dekabr 2022
Cari hesablar və tələbli depozitlər		
- Fiziki şəxslər	164,048	164,506
- Hüquqi şəxslər	680,010	321,628
Müddətli depozitlər		
- Fiziki şəxslər	505,799	397,635
- Hüquqi şəxslər	123,112	115,956
	1,472,969	999,725

Sahibkarların Qrupda olan cari hesabları və depozitləri yuxarıdakı cədvəldə “Hüquqi şəxslər” seqmentinə daxil edilmişdir.

31 dekabr 2023-cü il tarixinə Qrupun 8 müştərisinin (2022: 3 müştəri) ümumi depozit qalığı məcmu kapitalın 10%-dən çox olmuşdur. 31 dekabr 2023-cü il tarixinə bu qalıqlar 595,588 min AZN (2022: 193,821 min AZN) təşkil etmişdir.

28 Subordinasiya borc öhdəlikləri

	Valyuta	Yerləşdirmə müddəti	2023-cü il nominal faiz dərəcəsi	31 dekabr 2023	2022-ci il nominal faiz dərəcəsi	31 dekabr 2022
Xarici kredit təşkilatlarından alınan subordinasiya borc öhdəlikləri – üçüncü tərəf	USD	2029-2031	7.80%- 13.12%	29,899	7.80%- 11.92%	26,072
Cəmi subordinasiya borc öhdəlikləri				29,899		26,072

Qrup müflis olacağı və ya ləğv ediləcəyi halda, bu borc öhdəlikləri Qrupun bütün digər kreditorlarının tələbləri tam ödənildikdən sonra icra olunacaq.

“Bank Respublika” ASC

31 dekabr 2023-cü il tarixinə konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları üzrə qeydlər

(Başqa valyuta göstərilmədiyi təqdirdə, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

28 Subordinasiya borc öhdəlikləri (davamı)

Hollandiya İnkişaf Bankı (FMO). Qrup ilə FMO arasında hər birinin ödəmə tarixi 27 sentyabr 2029-cu il olmaqla, iki subordinasiyalı kreditin ayrılmasına dair sənəd imzalanmışdır. Kredit üzrə hər bir dövr üçün faiz dərəcəsi tətbiq olunan marja və baza dərəcəsinin cəminə bərabərdir.

EMF Microfinance Fund (EMF). Qrup ilə EMF arasında müvafiq olaraq 2 iyun 2029-cu il və 13 iyul 2030-cu il tarixlərində iki subordinasiyalı kreditin ayrılmasına dair sənəd imzalanmışdır. Müvafiq kredit müqaviləsində nəzərdə tutulan faiz dərəcəsi kreditin bitmə tarixində müəyyən vaxt intervallarına uyğun şəkildə sabit dərəcə ilə hesablanır.

28 mart 2023-cü il tarixində Qrup Belçikanın “INCOFIN CVSO CVBA SO” İnvestisiya Fondu ilə 8 il müddətinə Avro üzrə illik 8.01% sabit faiz dərəcəsi ilə 2,000,000 Avronun ABŞ dolları ekvivalentində yeni sintetik subordinasiyalı kreditin verilməsi haqqında sənəd imzalanmışdır.

Likvidlik haqqında məlumat Qeyd 34-də açıqlanır.

Maliyyələşdirmə fəaliyyəti üzrə öhdəliklərdə dəyişikliklərin pul vəsaitlərinin hərəkəti ilə üzləndirilməsi:

	Subordinasiya borc öhdəlikləri
1 yanvar 2022-ci il tarixinə qalıq	20,646
Subordinasiya borc öhdəlikləri üzrə daxilolmalar, əsas borc	5,100
Subordinasiya borc öhdəliklərinin ödənilməsi, əsas borc	-
Faiz xərcləri	1,536
Ödənilmiş faizlər	(1,210)
1 yanvar 2023-cü il tarixinə qalıq	26,072
Subordinasiya borc öhdəlikləri üzrə daxilolmalar, əsas borc	3,699
Subordinasiya borc öhdəliklərinin ödənilməsi, əsas borc	-
Faiz xərcləri	2,990
Ödənilmiş faizlər	(2,862)
31 dekabr 2023-cü il tarixinə qalıq	29,899

29 Sair borc öhdəlikləri

	31 dekabr 2023	31 dekabr 2022
Yerli kredit təşkilatlarından alınmış kreditlər:		
Azərbaycan Respublikasının İpoteka və Kredit Zəmanət Fondu	81,802	68,329
Azərbaycan Respublikası Sahibkarlığın İnkişafı Fondu	82,464	67,000
Aqrar Kredit və İnkişaf Agentliyi	13,299	13,153
Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı	3,547	6,461
Cəmi yerli kredit təşkilatlarından alınmış kreditlər	181,112	154,943
Xarici kredit təşkilatlarından alınmış kreditlər:		
IFC	62,139	-
FMO	31,979	45,672
Asiya İnkişaf Bankı	14,607	-
Avropa Yenidənqurma və İnkişaf Bankı	12,969	24,806
Cənub-Şərqi Avropa üzrə Avropa Fondu (EFSE)	10,238	20,492
INCOFIN CVSO CVBA SO	9,775	-
Cəmi xarici kredit təşkilatlarından alınmış kreditlər	141,707	90,970
Cəmi yerli və xarici kredit təşkilatlarından alınmış kreditlər	322,819	245,913

Azərbaycan Respublikasının İpoteka və Kredit Zəmanət Fondu. Bu proqram çərçivəsində Qrupa illik faiz dərəcəsi 1-4% olan vəsaitlər verilir və Qrup öz növbəsində bu vəsaitlərdən müəyyən meyarlara cavab verən şəxslərə illik faiz dərəcəsi 8%-dən çox olmayan kreditlər verir. Bu kreditlərin ödəniş müddəti 3 ildən 30 ilədəkdir.

Azərbaycan Respublikası Sahibkarlığın İnkişafı Fondu. Bu proqram çərçivəsində Qrupa illik faiz dərəcəsi 1-2% olan vəsaitlər verilir və Qrup öz növbəsində bu vəsaitlərdən müəyyən meyarlara cavab verən şəxslərə illik faiz dərəcəsi 6%-dən çox olmayan kreditlər verir. Bu kreditlərin ödəniş müddəti 10 ilədəkdir.

“Bank Respublika” ASC

31 dekabr 2023-cü il tarixinə konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları üzrə qeydlər

(Başqa valyuta göstərilmədiyi təqdirdə, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

29 Sair borc öhdəlikləri (davamı)

Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi yanında Aqrar Kredit və İnkişaf Agentliyi. Bu proqram çərçivəsində Qrupa illik faiz dərəcəsi 2-5% olan vəsaitlər verilir və Qrup öz növbəsində bu vəsaitlərdən müəyyən meyarlara cavab verən şəxslərə müvafiq olaraq illik 5% və 12% faiz dərəcəsi ilə kreditlər verir. Kreditlər verildiyi tarixdən etibarən 3 il müddətində geri ödənilməlidir.

Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı. 2020 və 2019-cu illər ərzində Azərbaycan Respublikasının Prezidentinin “Azərbaycan Respublikasında fiziki şəxslərin problemlı kreditlərinin həlli ilə bağlı əlavə tədbirlər haqqında” Fərmanına əsasən AMB Qrupa problemlı kreditlərin restrukturizasiyası üçün illik faiz dərəcəsi 0.1% olan müvafiq olaraq 2,699 min AZN və 10,674 min AZN məbləğində kredit vermişdir. Bu kreditlər ilkin tanınma zamanı ədalətli dəyerdə qeydə alınmışdır. 31 dekabr 2023 və 31 dekabr 2022-ci il tarixlərinə bu kreditlərin amortizasiya olunmuş balans dəyəri müvafiq olaraq 3,547 min AZN və 6,461 min AZN təşkil edir.

Azərbaycan Respublikası Sahibkarlığın İnkişafı Fondundan, Azərbaycan İpoteka və Kredit Zəmanət Fondundan və Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi yanında Aqrar Kredit və İnkişaf Agentliyindən alınan müddətli borc öhdəliklərinin effektiv faiz dərəcəsinə hesablayarkən Qrup bu öhdəlikləri digər kommersiya kreditləri bazarından ayrı nəzərdən keçirir, belə ki, bu kreditlər Azərbaycandakı bütün banklara eyni şərtlər, məqsədlər, müddətlərlə verilmiş və eyni risk dərəcəsinə malikdir.

Xarici kredit təşkilatlarından alınmış kreditlərə aidiyyəti tərəf xarici kredit təşkilatlarından cəlb edilmiş Manatla kreditlər və Manatla sintetik kreditlər daxildir. Bu kreditlərin ilkin ödəniş müddəti 12 aydan 3 ilədəkdir (31 dekabr 2022: ilkin ödəniş müddəti 12 aydan 3 ilədək). 31 dekabr 2023-cü il tarixinə bu kreditlər üzrə faiz dərəcəsi ödəniş tarixində müəyyən edilir və 9.1%-dən 11.45%-dək dəyişir (31 dekabr 2022: ödəniş tarixində müəyyən edilir və 9%-dən 11.45%-dək dəyişir).

Beynəlxalq Maliyyə Korporasiyası (IFC). Bank Azərbaycan manatı ilə cəlb edilmiş əsas borcun qalıq məbləği üzrə illik 9.85% ödəyəcəkdir.

Bank ABŞ dollarında cəlb edilmiş əsas borcun qalıq məbləği üzrə müvafiq spred və illik SOFR-un cəminə bərabər məbləğdə faiz ödəyəcək.

Hollandiya İnkişaf Bankı (FMO). Bank, Manatla olan kredit üzrə faizləri illik 2.65% marja və milli valyutada verilmiş kredit üzrə baza dərəcəsinin cəminə bərabər olan sabit dərəcə ilə ödəyəcək. “Baza dərəcəsi” milli valyutada verilmiş hər bir kredit üzrə FMO tərəfindən Hedcinq Razılaşmaları əsasında müəyyən edilən SOFR-un milli valyuta ilə sabit faiz ekvivalenti və ya FMO milli valyuta ilə verilmiş müvafiq kredit üzrə Baza dərəcəsinin hesablanması məqsədləri üçün SOFR-un artıq uyğun olmadığını hesab etdiyi halda, FMO tərəfindən müəyyən edilən və Banka bildirilən hər hansı digər faiz dərəcəsidir.

Asiya İnkişaf Bankı (ADB). Bank Azərbaycan manatı ilə cəlb edilmiş əsas borcun qalıq məbləği üzrə illik 9.48% ödəyəcəkdir.

Avropa Yenidənqurma və İnkişaf Bankı və EFSE tərəfindən ABŞ dollarında verilmiş kreditlər Manatla sintetik kreditlərdən ibarətdir. EFSE-dən cəlb edilmiş kreditlər üzrə faiz dərəcəsi illik 8.6% spredin və tətbiq olunan svop dərəcəsinin cəminə bərabərdir.

Avropa Yenidənqurma və İnkişaf Bankı (AYİB). Bank, Manatla sintetik kreditlər üzrə faizləri müvafiq marjanın və qüvvədə olan Sabit Faiz dərəcəsinin cəminə bərabər olan faizlə ödəyəcək. “Sabit faiz dərəcəsi” əsas borcun ödənilməsi və belə verilmiş kreditlər üzrə faizlərin ödəniş cədvəllərinə uyğun olaraq, həmin kreditin verilmə tarixindən gec olmayaraq AYİB-in istənilən mənbədən seçə biləcəyi hər bir verilmiş kredit üçün təqdim etdiyi sabit dərəcədir. Sabit faiz dərəcəsinə AYİB tərəfindən Bankın kredit qabiliyyəti nəzərə alınmaqla düzəlişlər edilə bilər. Kredit müqaviləsində marja müvafiq tranş üzrə 2.75% və 3.90% dərəcəsinə müəyyən edilmişdir.

INCOFIN CVSO CVBA SO. Bank Azərbaycan manatı ilə cəlb edilmiş əsas borcun qalıq məbləği üzrə illik 9.5% ödəyəcəkdir.

31 dekabr 2023 və 2022-ci il tarixlərinə yerli və xarici kredit təşkilatlarından cəlb edilmiş kreditlərə əlaqəli tərəf xarici kredit təşkilatlarından alınan kreditlər daxil edilməmişdir.

Qrup xarici kredit təşkilatlarından alınmış kreditlər üzrə maliyyə normativlərinə riayət etməlidir. Belə normativlərə borcun kapitalla nisbəti və digər müxtəlif maliyyə əmsalları daxildir. Qrupun bu normativlərə riayət etməsi Qeyd 36-da açıqlanır.

“Bank Respublika” ASC

31 dekabr 2023-cü il tarixinə konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları üzrə qeydlər

(Başqa valyuta göstərilmədiyi təqdirdə, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

29 Sair borc öhdəlikləri (davamı)

Maliyyələşdirmə fəaliyyəti üzrə öhdəliklərdə dəyişikliklərin pul vəsaitlərinin hərəkəti ilə üzləşdirilməsi:

	Sair borc öhdəlikləri
1 yanvar 2022-ci il tarixinə qalıq	174,524
Maliyyələşdirmə fəaliyyəti üzrə pul vəsaitlərinin hərəkəti:	
Sair borc öhdəlikləri üzrə daxilolmalar, əsas məbləğ	151,530
Sair borc öhdəliklərinin ödənilməsi, əsas məbləğ	(82,249)
Faiz xərcləri	10,824
Ödənilmiş faizlər	(8,716)
1 yanvar 2023-cü il tarixinə qalıq	245,913
Maliyyələşdirmə fəaliyyəti üzrə pul vəsaitlərinin hərəkəti:	
Sair borc öhdəlikləri üzrə daxilolmalar, əsas məbləğ	177,280
Sair borc öhdəliklərinin ödənilməsi, əsas məbləğ	(103,728)
Faiz xərcləri	18,062
Ödənilmiş faizlər	(14,708)
31 dekabr 2023-cü il tarixinə qalıq	322,819

30 Buraxılmış istiqrazlar

Qrupun emissiya etdiyi istiqrazlardan birinin tədavül müddəti 2023-cü ildə başa çatmışdır. 31 dekabr 2023-cü il tarixinə Qrupun tədavüldə olan üç istiqrazı mövcud olmuşdur və həmin istiqrazlar Bakı Fond Birjasında listingə daxil edilmişdir. Bu istiqrazların tədavül müddəti iki il, sayı isə müvafiq olaraq 15,000, 15,000 və 5,000 ədəd təşkil edir. İstiqrazların nominal dəyəri 1,000 AZN-dir. 2022-ci ilin iyun ayında buraxılmış istiqrazlar üzrə kupon faizlərinin ödəniş müddəti rüblük, digər istiqrazlar üzrə isə altı aydan birdir. İstiqrazlar üzrə illik faiz dərəcəsi (kupon) 8.5%-dir. İstiqrazlar kütləvi üsulu ilə yerləşdirilmiş və ayrı-ayrı investorlar tərəfindən tam alınmışdır.

	31 dekabr 2023	31 dekabr 2022
Daxili bazarda buraxılmış istiqrazlar	35,719	45,758
Cəmi buraxılmış borc qiymətli kağızlar	35,719	45,758

31 Nizamnamə kapitalı

Qrup 2023-cü ilin dekabr ayında 204 min ədəd yeni səhm emissiya etmişdir. 2023-cü ilin dekabr ayında emissiya edilmiş ümumi nominal dəyəri 500 min AZN olan səhmlər mövcud səhmdarlar tərəfindən alınmış və tam ödənilmişdir.

31 dekabr 2023-cü il tarixinə nizamnamə kapitalı bir səhmin nominal dəyəri 2,45 AZN olan 30,188 min ədəd adi səhmdən (31 dekabr 2022: 29,984 min ədəd) ibarət olmuşdur.

Hər bir adi səhm üzrə dividendlər aşağıdakı cədvəldə göstərilir:

	2023	2022
1 yanvar tarixinə ödənilməli dividendlər		
İl ərzində elan edilmiş dividendlər	5,997	12,000
İl ərzində ödənilmiş dividendlər	(5,997)	(12,000)
31 dekabr tarixinə ödənilməli dividendlər	-	-
İl ərzində bir səhm üzrə elan edilmiş dividendlər	0.20	0.40

“Bank Respublika” ASC

31 dekabr 2023-cü il tarixinə konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları üzrə qeydlər

(Başqa valyuta göstərilmədiyi təqdirdə, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

32 Sair öhdəliklər

	31 dekabr 2023	31 dekabr 2022
Pul köçürmələri və plastik kart əməliyyatları üzrə hesablaşmalar	7,214	1,526
Hesablaşma mərhələsində olan maddələr	1,574	3,384
Sığorta əməliyyatlarından yaranan borc öhdəlikləri	198	204
Ödənilməli peşəkar haqlar	169	158
Digər	13	23
Cəmi sair maliyyə öhdəlikləri	9,168	5,295
İşçilərin əmək haqları və digər ödənişlər	10,745	14,191
Əmanətlərin Sığortalanması Fonduna ödənilməli məbləğlər	1,204	694
Sair qeyri-maliyyə öhdəlikləri	1,205	1,565
Cəmi sair qeyri-maliyyə öhdəlikləri	13,154	16,450
Cəmi sair öhdəliklər	22,322	21,745

33 Seqmentlər üzrə təhlil

Fəaliyyət seqmentləri Qrupun biznes fəaliyyəti zamanı mənfəət əldə edə bildiyi və ya xərc çəkdiyi, əməliyyat nəticələrinin müvafiq İcraçı Direktor (Biznes və fərdi) və Maliyyə Direktoru (Xəzinədarlıq) tərəfindən mütəmadi olaraq nəzərdən keçirildiyi və haqqında ayrıca maliyyə məlumatlarının mövcud olduğu komponentlərdir. İcraçı Direktor və Maliyyə Direktoru resursların bölüşdürülməsini və Bankın fəaliyyətinin qiymətləndirilməsini təmin edir. İcraçı Direktorun funksiyaları İdarə Heyətinin üzvləri tərəfindən icra edilir.

(a) Hesabat seqmentinin gəlir mənbəyi olan məhsul və xidmətlərin təsviri

Qrupun fəaliyyəti dörd əsas biznes seqmenti üzərində qurulmuşdur:

- Korporativ bankçılıq – bu seqmentə sahibkarlar (hüquqi şəxslər və fərdi sahibkarlar) üçün kreditlər və digər kredit əməliyyatlarının həyata keçirilməsi, cari hesabların açılması, depozitlərin cəlb edilməsi, dilinq əməliyyatları və digər bank məhsulları daxildir;
- Fərdi bankçılıq – bu seqmentə fiziki şəxslər üçün bank xidmətləri, cari hesabların açılması və aparılması, əmanətlərin qəbulu, depozitlərin cəlb edilməsi, pərakəndə investisiya məhsullarının təqdim edilməsi, dəyərlilərin saxlanması, kredit və debet kartlarına xidmət, istehlak və ipoteka kreditlərinin verilməsi daxildir;
- Xəzinədarlıq – bu seqmentə banklararası kreditlərin və borcların verilməsi, investisiya fəaliyyəti və qiymətli kağızların ticarəti, valyuta mübadiləsi xidmətləri, istiqrazların buraxılması və digər xəzinə fəaliyyətləri daxildir.
- Sığorta.

(b) Hesabat seqmentlərinin müəyyən edilməsində rəhbərliyin istifadə etdiyi amillər

Qrupun seqmentləri müxtəlif müştərilərlə işləyən strateji biznes bölmələrindən ibarətdir. Hər bir strateji biznes bölməsi üçün fərqli marketinq strategiyası və xidmət səviyyəsi, eləcə də fərqli təcrübə tələb olunduğuna görə onlar fərdi qaydada idarə olunur.

İdarə Heyəti tərəfindən təhlil edilən seqmentlər üzrə maliyyə məlumatlarına Bankın əməliyyat nəticələri və maliyyə vəziyyəti haqqında hesabat daxildir.

Beləliklə, rəhbərlik qismən uyğun gələn maliyyə məlumatlarının hansı komponentlərinin fəaliyyət seqmentlərinin əsasını təşkil etməsinə dair qərar verərkən BMHS 8-in “Fəaliyyət Seqmentləri” əsas prinsipini tətbiq etmişdir.

(c) Fəaliyyət seqmentləri üzrə mənfəət və ya zərərin, aktiv və öhdəliklərin qiymətləndirilməsi

İcraçı Direktor daxili hesabatlılıq tələbləri nəzərə alınmaqla, BMHS-yə uyğun olaraq hazırlanmış maliyyə məlumatlarını nəzərdən keçirir. Bu maliyyə məlumatları müəyyən aspektlərdə BMHS-yə uyğun olaraq hazırlanmış məlumatlardan fərqlənir:

“Bank Respublika” ASC

31 dekabr 2023-cü il tarixinə konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları üzrə qeydlər

(Başqa valyuta göstərilmədiyi təqdirdə, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

33 Seqmentlər üzrə təhlil (davamı)

- (i) mənfəət vergisi seqmentlər üzrə bölüşdürülmür;
- (ii) kredit zərərləri üzrə ehtiyatlar BMHS 9-a əsasən tanınır və kredit zərərinin bərpası, eləcə də borcların yığılması xərcləri ümumi göstərilir və seqmentlər üzrə bölüşdürülür;
- (iii) faiz xərcləri Qrupun daxili transfer qiymətoyma təcrübəsinə əsasən seqmentlər arasında bölüşdürülür. Bu sətərə törəmə maliyyə alətlərinin mahiyyəti və hedcinq məqsədi nəzərə alınmaqla, törəmə maliyyə alətləri üzrə gəlir çıxılmaqla zərərin payı daxil edilir. Faiz xərcləri müştərilərə verilmiş müvafiq kredit portfəlləri əsasında seqmentlər üzrə bölüşdürülür, sonra isə cəlb olunmuş vəsaitlərə görə müvafiq seqmentlər mükafatlandırılır;
- (iv) risklərin hedcinqi daxil olmaqla likvidliyin idarə edilməsi “xəzinədarlıq” seqmentinə daxil edilir.

Yuxarıda qeyd edildiyi kimi, fərqlər qiymətləndirməyə görə deyil, seqmentlər üzrə paylanma ilə əlaqədar yaranır. İcraçı Direktor hər bir seqment üzrə fəaliyyət nəticələrini seqment öhdəliklərinə birbaşa aid edilə bilən fəaliyyətdən yaranan xalis seqment nəticəsi əsasında qiymətləndirir.

(d) Hesabat seqmenti üzrə mənfəət və ya zərər, aktiv və öhdəliklər haqqında məlumat

31 dekabr 2023-cü il tarixində başa çatan il üzrə hesabat seqmentləri haqqında məlumat aşağıda təqdim edilir:

	Korporativ bankçılıq	Fərdi bankçılıq	Xəzinədarlıq	Sığorta	Ləğvetmə	Cəmi
Faiz gəlirləri	109,578	48,593	24,612	716	(215)	183,284
Haqq və komissiya gəlirləri	12,865	16,769	-	-	-	29,634
Sığorta müqavilələri üzrə gəlir	-	-	-	5,654	(205)	5,449
Cəmi gəlirlər	122,443	65,362	24,612	6,370	(420)	218,367
Faiz xərcləri	(45,825)	(14,237)	(11,165)	67	215	(70,945)
Haqq və komissiya xərcləri	(6,783)	(14,453)	(672)	(904)	-	(22,812)
Əməliyyat xərcləri	(48,890)	(30,129)	(2,868)	(1,233)	174	(82,946)
Xarici valyuta əməliyyatları üzrə xalis gəlir	6,438	5,689	(989)	-	-	11,138
Sığorta müqavilələri üzrə xərclər	-	-	-	(4,735)	-	(4,735)
Saxlanılan təkrarsığorta müqavilələri üzrə xərclər	-	-	-	(438)	-	(438)
Saxlanılan təkrarsığorta müqavilələri üzrə gəlirlər	-	-	-	156	-	156
Buraxılan sığorta müqavilələri üzrə maliyyə xərcləri	-	-	-	(250)	-	(250)
Saxlanılan təkrarsığorta müqavilələri üzrə maliyyə gəlirləri	-	-	-	20	-	20
Sair gəlir/(xərc)	257	594	450	184	-	1,485
Amortizasiya olunmuş dəyərlə uçota alınan aktivlər üçün kredit zərərləri üzrə ehtiyatın bərpası	673	228	-	53	-	954
Seqment üzrə xalis nəticə	28,313	13,054	9,368	(710)	(31)	49,994
Seqment üzrə xalis nəticə	49,994					
Faiz xərci	(992)					
Sair gəlir/(xərc)	271					
Əməliyyat xərcləri	501					
Mənfəət vergisi xərci	(10,959)					
İl üzrə mənfəət	38,815					

“Bank Respublika” ASC

31 dekabr 2023-cü il tarixinə konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları üzrə qeydlər

(Başqa valyuta göstərilmədiyi təqdirdə, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

33 Seqmentlər üzrə təhlil (davamı)

31 dekabr 2022-ci il tarixində başa çatan il üzrə hesabat seqmentləri haqqında məlumat aşağıda təqdim edilir:

	Korporativ bankçılıq	Fərdi bankçılıq	Xəzinədarlıq	Sığorta	Ləğvətmə	Cəmi
Faiz gəlirləri	89,423	41,721	4,721	731	(218)	136,378
Haqq və komissiya gəlirləri	9,776	12,905	754	-	-	23,435
Sığorta müqavilələri üzrə gəlir	-	-	-	5,327	(275)	5,052
Cəmi gəlirlər	99,199	54,626	5,475	6,058	(493)	164,865
Faiz xərcləri	(30,868)	(7,959)	(16,199)	-	218	(54,808)
Haqq və komissiya xərcləri	(4,513)	(12,708)	(685)	-	-	(17,906)
Əməliyyat xərcləri	(44,051)	(24,293)	(2,546)	(1,044)	239	(71,695)
Xarici valyuta əməliyyatları üzrə xalis gəlir	8,120	8,115	(154)	-	-	16,081
Sığorta müqavilələri üzrə xərclər	-	-	-	(4,147)	29	(4,118)
Saxlanılan təkrarsığorta müqavilələri üzrə xərclər	-	-	-	(381)	-	(381)
Saxlanılan təkrarsığorta müqavilələri üzrə gəlirlər	-	-	-	43	-	43
Buraxılan sığorta müqavilələri üzrə maliyyə xərcləri	-	-	-	(109)	-	(109)
Saxlanılan təkrarsığorta müqavilələri üzrə maliyyə gəlirləri	-	-	-	7	-	7
Sair gəlir/(xərc)	281	316	345	(108)	(29)	805
Amortizasiya olunmuş dəyərlə uçota alınan aktivlər üçün kredit zərərləri üzrə ehtiyatın bərpası	1,940	114	-	(6)	36	2,084
Seqment üzrə xalis nəticə	30,108	18,211	(13,764)	313	-	34,868
Seqment üzrə xalis nəticə	34,868					
Faiz xərci	(641)					
Mənfəət vergisi xərci	(9,997)					
İl üzrə mənfəət	24,230					

“Bank Respublika” ASC**31 dekabr 2023-cü il tarixinə konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları üzrə qeydlər***(Başqa valyuta göstərilmədiyi təqdirdə, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)***33 Seqmentlər üzrə təhlil (davamı)**

Seqment aktivləri:

31 dekabr 2023	Seqment aktivləri	Korporativ bankçılıq	Fərdi bankçılıq	Xəzinədarlıq	Sığorta	Ləğvətmə
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	491	-	-	-	566	(75)
Banklara verilmiş kreditlər	146,056	-	-	141,979	6,484	(2,407)
Müştərilərə verilmiş kreditlər	1,150,200	836,526	313,674	-	-	-
İnvestisiya qiymətli kağızları	63,843	-	-	62,212	1,631	-
Törəmə maliyyə aktivləri	3,825	-	-	3,825	-	-
Sair aktivlər	1,015	-	-	-	1,015	-
Cəmi seqment aktivləri	1,365,430	836,526	313,674	208,016	9,696	(2,482)
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	592,869	-	-	-	-	-
Əsas vəsaitlər	48,098	-	-	-	-	-
Qeyri-maddi aktivlər	3,311	-	-	-	-	-
Təxirə salınmış vergi aktivləri	1,023	-	-	-	-	-
Sair aktivlər	20,547	-	-	-	-	-
Mülkiyyətə keçmiş girov	2,963	-	-	-	-	-
Qudvil	467	-	-	-	-	-
Konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları üzrə cəmi aktivlər	2,034,708					

Seqment öhdəlikləri:

31 dekabr 2023	Seqment öhdəlikləri	Korporativ bankçılıq	Fərdi bankçılıq	Xəzinədarlıq	Sığorta	Ləğvətmə
Müştərilərin cari hesabları və depozitləri	1,472,969	805,604	669,847	-	-	(2,482)
Sair borc öhdəlikləri	322,819	-	-	322,819	-	-
İcarə öhdəlikləri	377	-	-	-	377	-
Törəmə maliyyə öhdəlikləri	2,943	-	-	2,943	-	-
Təxirə salınmış vergi öhdəlikləri	62	-	-	-	62	-
Sığorta müqaviləsi üzrə öhdəliklər	2,559	-	-	-	2,559	-
Sair öhdəliklər	305	-	-	-	305	-
Buraxılmış istiqrazlar	35,719	-	-	35,719	-	-
Subordinasiya borc öhdəlikləri	29,899	-	-	29,899	-	-
Cəmi seqment öhdəlikləri	1,867,652	805,604	669,847	391,380	3,303	(2,482)
Kredit təşkilatları qarşısında öhdəliklər	5,009	-	-	-	-	-
İcarə öhdəlikləri	3,855	-	-	-	-	-
Sair öhdəliklər	22,017	-	-	-	-	-
Cari mənfəət vergisi öhdəliyi	2,880	-	-	-	-	-
Konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları üzrə cəmi öhdəliklər	1,901,413					

“Bank Respublika” ASC**31 dekabr 2023-cü il tarixinə konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları üzrə qeydlər***(Başqa valyuta göstərilmədiyi təqdirdə, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)***33 Seqmentlər üzrə təhlil (davamı)**

Seqment aktivləri:

31 dekabr 2022	Seqment aktivləri	Korporativ bankçılıq	Fərdi bankçılıq	Xəzinədarlıq	Sığorta	Ləğvetmə
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	364	-	-	-	509	(145)
Banklara verilmiş kreditlər	68,412	-	-	63,560	7,258	(2,406)
Müştərilərə verilmiş kreditlər	959,544	693,132	266,412	-	-	-
İnvestisiya qiymətli kağızları	51,176	-	-	49,962	1,214	-
Törəmə maliyyə aktivləri	2,945	-	-	2,945	-	-
Sair aktivlər	1,312	-	-	-	1,312	-
Cəmi seqment aktivləri	1,083,753	693,132	266,412	116,467	10,293	(2,551)
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	308,672					
Əsas vəsaitlər	43,749					
Qeyri-maddi aktivlər	2,018					
Təxirə salınmış vergi aktivləri	1,546					
Sair aktivlər	19,719					
Mülkiyyətə keçmiş girov	4,244					
Qudvil	467					
Konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları üzrə cəmi aktivlər	1,464,168					

Seqment öhdəlikləri:

31 dekabr 2022	Seqment öhdəlikləri	Korporativ bankçılıq	Fərdi bankçılıq	Xəzinədarlıq	Sığorta	Ləğvetmə
Müştərilərin cari hesabları və depozitləri	999,725	440,135	562,141	-	-	(2,551)
Sair borc öhdəlikləri	245,913	-	-	245,913	-	-
İcarə öhdəlikləri	212	-	-	-	212	-
Törəmə maliyyə öhdəlikləri	2,102	-	-	2,102	-	-
Təxirə salınmış vergi öhdəlikləri	81	-	-	-	81	-
Sığorta müqaviləsi üzrə öhdəliklər	3,419	-	-	-	3,419	-
Sair öhdəliklər	303	-	-	-	303	-
Buraxılmış istiqrazlar	45,758	-	-	45,758	-	-
Subordinasiya borc öhdəlikləri	26,072	-	-	26,072	-	-
Cəmi seqment öhdəlikləri	1,323,585	440,135	562,141	319,845	4,015	(2,551)
Kredit təşkilatları qarşısında öhdəliklər	7,870					
İcarə öhdəlikləri	3,742					
Sair öhdəliklər	21,442					
Cari mənfəət vergisi öhdəliyi	8,132					
Konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları üzrə cəmi öhdəliklər	1,364,771					

34 Risklərin idarə edilməsi siyasəti

Qrup daxilində risklərin idarə edilməsi funksiyası maliyyə, əməliyyat və hüquqi risklər ilə əlaqədar həyata keçirilir. Maliyyə risklərinə bazar riski (o cümlədən valyuta, faiz dərəcəsi və digər əmtəə riskləri), kredit riski və likvidlik riski daxildir. Maliyyə risklərinin idarə edilməsi funksiyasının əsas məqsədi risk limitlərinin müəyyən edilməsi və bu limitlərə riayət edilməsidir. Əməliyyat və hüquqi risklərin idarə edilməsində məqsəd bu risklərin azaldılması üçün nəzərdə tutulan daxili qayda və prosedurlara müvafiq qaydada riayət edilməsini təmin etməkdən ibarətdir.

Kredit riski. Maliyyə aləti ilə əməliyyat aparən bir tərəfin müqavilə öhdəliyini yerinə yetirməməsi nəticəsində digər tərəfə maliyyə zərəri vurularsa, Qrup kredit riskinə məruz qalır.

Riskin idarə edilməsi və monitorinqi müəyyən edilmiş səlahiyyətlər çərçivəsində həyata keçirilir. Bu proseslər Kredit Komitələri və Qrupun İdarə Heyəti tərəfindən icra edilir.

Kredit Komitəsi tərəfindən hər hansı müraciət olmayana qədər kredit prosesləri üzrə bütün tövsiyələr (borcalan üçün təsdiqlənmiş məhdudiyətlər və ya kredit sazışına edilmiş düzəlişlər və sair) filialın riskin idarə edilməsi direktoru, yaxud Risklərin İdarə edilməsi Departamentinin meneceri tərəfindən təhlil edilir və təsdiqlənir. Gündəlik riskin idarə edilməsi prosesi Kredit Departamentlərinin və Filialların Kredit Bölmələrinin rəhbəri tərəfindən həyata keçirilir.

Qrup bir borcalan yaxud bir qrup borcalanlar və sənaye seqmentləri üzrə qəbul edilmiş risk məbləğinə hədlər qoymaqla üzərinə götürdüyü kredit riskləri səviyyəsini strukturlaşdırır. Borcalan yaxud məhsul (sənaye sektoru) üzrə kredit riski səviyyəsinə qoyulmuş hədlər İdarəetmə Şurası tərəfindən rüblük təsdiqlənir. Banklar və brokerlər daxil olmaqla hər hansı bir borcalan halında riskə məruzqalma həddi daha sonra balans və balansdankənar müddəalarla bağlı riskləri əhatə etməklə Kredit Komitəsi tərəfindən müəyyən olunmuş alt-limitlərlə məhdudlaşır. Təyin olunan hədlərlə bağlı faktiki riskə məruzqalma hallarına gündəlik nəzarət olunur.

Müvafiq hallarda və əksər kreditlərlə əlaqədar olaraq Qrup girov, eləcə də fərdi və korporativ zəmanətlər qəbul edir. Bəzi kredit məbləğləri qeyd olunan təminat vasitələrinin əldə edilməsi mümkün olmayan fərdi şəxslərə verilmiş kreditlərdən ibarətdir. Belə kreditlər davamlı olaraq nəzarətdə saxlanılır və illik yaxud daha qısa müddətlərdə təhlil edilir.

Kreditlərin ayrılması üzrə öhdəliklər kredit, zəmanət və ya akkreditiv formasında çıxış edən istifadə edilməmiş kredit vəsaitlərindən ibarətdir. Balansdankənar uçotda olan maliyyə alətləri üzrə kredit riski müqavilə tərəfinin müqavilə şərtləri və müddəalarına əməl edə bilməməsi nəticəsində zərərin baş verməsi ehtimalı kimi müəyyən olunur. Kreditin ayrılması öhdəliyi üzrə kredit riskinə gəldikdə isə, Qrup realizə edilməmiş belə öhdəliklərin ümumi məbləğinə bərabər potensial zərər riski ilə üzləşir. Lakin zərərin ehtimal edilən məbləği realizə edilməmiş kredit öhdəliklərindən azdır, ona görə ki, kreditin ayrılması üzrə öhdəliklərin əksəriyyəti müştərilərin xüsusi kredit standartlarına davamlı qaydada cavab verə bilməsindən asılıdır. Qrup konsolidasiya edilmiş maliyyə vəziyyəti haqqında hesabat və maliyyə alətləri halında olduğu kimi, riskin təsir nəticələrinin azaldılması üçün limitləri və cari monitorinq prosesini tətbiq etməklə kreditlərin verilməsinin təsdiqlənməsi proseduruna əsaslanan eyni kredit siyasətini kreditlə bağlı öhdəliklərə qarşı istifadə edir. Qrup balansdankənar uçotda əks etdirilən öhdəliklərin ödəniş tarixinədək olan dövrü nəzarətdə saxlayır, çünki daha uzunmüddətli öhdəliklər qısamüddətli kredit öhdəlikləri ilə müqayisədə daha çox kredit riski dərəcəsinə məruz qalır.

Kredit riskinə məruz qalan maksimal məbləğ

Qrupun kredit riskinə məruzqalma həddi əhəmiyyətli dərəcədə dəyişir və həm fərdi risklərdən, həm də ümumi bazar iqtisadiyyatı risklərindən asılıdır.

Aşağıdakı cədvəldə balans hesabatı, eləcə də balansdankənar hesabatda əks etdirilən öhdəliklərlə bağlı kredit riskinə maksimal məruzqalma həddi göstərilir. Konsolidasiya edilmiş maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda əks etdirilən maliyyə aktivləri halında kredit riskinə maksimal məruzqalma həddi həmin aktivlərin hər hansı əvəzləşdirmədən qabaqkı balans dəyərinə bərabərdir.

“Bank Respublika” ASC

31 dekabr 2023-cü il tarixinə konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları üzrə qeydlər

(Başqa valyuta göstərilmədiyi təqdirdə, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

34 Risklərin idarə edilməsi siyasəti (davamı)

Kreditlərin verilməsi zamanı Qrupun kreditlərlə bağlı öhdəlikləri üzrə məruz qaldığı maksimal kredit riski qarşı tərəf öz öhdəliklərini yerinə yetirmədiyi təqdirdə (bütün qarşı iddialar, girov və ya təminat dəyərini itirdikdə) həmin alətlərin müqavilə məbləğlərindən ibarət olur.

	31 dekabr 2023	31 dekabr 2022
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	593,360	241,793
Banklara verilmiş kreditlər	146,056	68,412
Müştərilərə verilmiş kreditlər	1,150,200	959,544
İnvestisiya qiymətli kağızları	63,843	50,089
Törəmə maliyyə aktivləri	3,825	2,945
Sair maliyyə aktivləri	16,354	14,887
Kreditlər və istifadə olunmamış kredit xətləri üzrə öhdəliklər	13,205	19,067
Verilmiş zəmanətlər və oxşar öhdəliklər	72,293	42,598

Coğrafi konsentrasiya. 31 dekabr 2023-cü il tarixinə Qrupun maliyyə aktiv və öhdəliklərinin coğrafi konsentrasiyası aşağıda göstərilir:

	Azərbaycan Respublikası	İƏİT ölkələri	İƏİT-yə daxil olmayan ölkələr	Cəmi
31 dekabr 2023				
Qeyri-törəmə maliyyə aktivləri:				
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	299,641	293,381	338	593,360
Banklara verilmiş kreditlər	139,922	6,134	-	146,056
Müştərilərə verilmiş kreditlər	1,150,200	-	-	1,150,200
İnvestisiya qiymətli kağızları	63,818	25	-	63,843
Sair maliyyə aktivləri	16,354	-	-	16,354
Cəmi qeyri-törəmə maliyyə aktivləri	1,669,935	299,540	338	1,969,813
Qeyri-törəmə maliyyə öhdəlikləri:				
Kredit təşkilatları qarşısında öhdəliklər	3,041	1,968	-	5,009
Müştərilərin cari hesabları və depozitləri	1,392,270	6,566	74,133	1,472,969
Buraxılmış istiqrazlar	35,719	-	-	35,719
Subordinasiya borc öhdəlikləri	-	29,899	-	29,899
Sair borc öhdəlikləri	181,113	141,706	-	322,819
İcarə öhdəlikləri	4,232	-	-	4,232
Sair maliyyə öhdəlikləri	9,168	-	-	9,168
Cəmi qeyri-törəmə maliyyə öhdəlikləri	1,625,543	180,139	74,133	1,879,815
Xalis mövqe	44,392	119,401	(73,795)	89,998

“Bank Respublika” ASC

31 dekabr 2023-cü il tarixinə konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları üzrə qeydlər

(Başqa valyuta göstərilmədiyi təqdirdə, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

34 Risklərin idarə edilməsi siyasəti (davamı)

31 dekabr 2022-ci il tarixinə Qrupun maliyyə aktiv və öhdəliklərinin coğrafi konsentrasiyası aşağıda göstərilir:

	Azərbaycan Respublikası	İƏİT ölkələri	İƏİT-yə daxil olmayan ölkələr	Cəmi
31 dekabr 2022				
Qeyri-törəmə maliyyə aktivləri:				
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	304,656	2,421	1,959	309,036
Banklara verilmiş kreditlər	58,832	9,580	-	68,412
Müştərilərə verilmiş kreditlər	959,544	-	-	959,544
İnvestisiya qiymətli kağızları	51,152	24	-	51,176
Sair maliyyə aktivləri	14,887	-	-	14,887
Cəmi qeyri-törəmə maliyyə aktivləri	1,389,071	12,025	1,959	1,403,055
Qeyri-törəmə maliyyə öhdəlikləri:				
Kredit təşkilatları qarşısında öhdəliklər	7,870	-	-	7,870
Müştərilərin cari hesabları və depozitləri	925,385	3,943	70,397	999,725
Buraxılmış istiqrazlar	45,758	-	-	45,758
Subordinasiya borc öhdəlikləri	-	26,072	-	26,072
Sair borc öhdəlikləri	154,944	90,969	-	245,913
İcarə öhdəlikləri	3,954	-	-	3,954
Sair maliyyə öhdəlikləri	5,295	-	-	5,295
Cəmi qeyri-törəmə maliyyə öhdəlikləri	1,143,206	120,984	70,397	1,334,587
Xalis mövqə	245,865	(108,959)	(68,438)	68,468

Maliyyə aktivlərinin sinfinə görə kredit keyfiyyəti

Kənar reytinglər. Kontragentlərə kənar reytinglər S&P, Moody's və Fitch kimi müstəqil beynəlxalq reyting agentlikləri tərəfindən təyin edilir. Bu reytinglər ictimaiyyətə açıqdır.

Vahid şkala üzrə ödəmə qabiliyyəti dərəcələri	Kənar beynəlxalq reyting agentliklərinin müvafiq reytingləri (Moody's)	Müvafiq PD intervalı
Ən yüksək dərəcə	Reytingi Aaa dan Baa3 dək	0,01% - 0,5%
Yüksək dərəcə	Reytingi Ba1 dən B1 dək	0,51% - 3%
Orta dərəcə	Reytingi B2, B3	3% - 10%
Xüsusi monitoring tələb edir	Reytingi Caa1+ dən Ca- dək	10% - 99,9%
Defolt	Reytingi C	100%

Vahid şkala üzrə kredit riskinin hər bir səviyyəsi üçün müəyyən ödəmə qabiliyyəti dərəcələri təyin olunur:

Ən yüksək dərəcə – aşağı kredit riski olan yüksək keyfiyyətli aktivlər;

Yüksək dərəcə – orta kredit riski olan kifayət qədər keyfiyyətli aktivlər;

Orta dərəcə – qənaətbəxş kredit riski olan orta keyfiyyətli aktivlər;

Xüsusi monitoring tələb edir – daha ətraflı monitoring və bərpaedici idarəetmə tələb edən kreditləşdirmə mexanizmləri

Defolt – defolt hadisəsi baş vermiş kreditləşdirmə mexanizmləri.

Bu reytinglər və müvafiq PD intervalları aşağıdakı cədvəldə göstərilən maliyyə alətlərinə tətbiq edilir. 31 dekabr 2023 və 31 dekabr 2022-ci il tarixlərinə bu maliyyə aktivlərinin kredit keyfiyyəti aşağıdakı sətir maddələri üçün hər bir müvafiq qeyddə açıqlanır:

“Bank Respublika” ASC

31 dekabr 2023-cü il tarixinə konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları üzrə qeydlər

(Başqa valyuta göstərilmədiyi təqdirdə, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

34 Risklərin idarə edilməsi siyasəti (davamı)

Maliyyə hesabatı üzrə sətir maddələri	Qeyd
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri (kassa istisna olmaqla)	18
Banklara verilmiş kreditlər	19
Müştərilərə verilmiş kreditlər	20
İnvestisiya qiymətli kağızları	21
Sair maliyyə aktivləri	24

Kredit riski – gözlənilən kredit zərərlərindən yaranan məbləğlər

Dəyərsizləşmənin hesablanmasında istifadə olunan məlumatlar, fərziyyələr və üsullar

Bax: Qeyd 3.

Kredit riskində əhəmiyyətli artım

İlkin tanınmadan sonra maliyyə aləti üzrə defolt riskinin əhəmiyyətli dərəcədə artıb-artmadığını müəyyən edərkən Qrup əlavə xərc və ya səy tələb etməyən əsaslı və dəstəkləyici məlumatı nəzərdən keçirir. Bura kəmiyyət və keyfiyyət məlumatı, Qrupun keçmiş təcrübəsi, kredit qiymətləndirməsinə əsaslanan təhlil və proqnoz məlumatları daxildir.

Qiymətləndirmənin məqsədi aşağıdakıları müqayisə etməklə kredit riskində əhəmiyyətli artımın baş verib-vermədiyini müəyyən etməkdir:

- hesabat tarixində qalan dövr üçün defolt ehtimalı; və
- kredit riskinə məruz qalan məbləğin ilkin tanınması zamanı müəyyən edilmiş və hazırkı tarixə qalan dövr üçün hesablanmış defolt ehtimalı (vaxtından əvvəl ödəniş gözləntilərində müvafiq dəyişikliklərə uyğunlaşdırılmış)

Kredit riskində əhəmiyyətli artımın olub-olmadığını müəyyən etmək üçün Qrup aşağıdakı meyarlardan istifadə edir:

- kreditin verildiyi tarixdən etibarən defolt ehtimalında əhəmiyyətli artım;
- ödənişin 30 gün gecikdirilməsi. Gecikmələri nəzərə almaqla, faiz üzrə gecikdirilmiş günlər və əsas borc üzrə gecikdirilmiş günlərdən daha yüksək olanı əsas götürülür;
- növbəti ildə ümumi defolt ehtimalı kredit seqmentindən asılı olaraq müəyyən limiti keçməsi.

31 dekabr 2023 və 2022-ci il tarixlərinə Qrup 3-cü Mərhələdə olan əhəmiyyətli kreditlər üçün gözlənilən kredit zərərlərini hər kreditə ayrıca baxış keçirməklə və bu kredit üzrə ehtimal edilən gələcək pul vəsaitlərinə əsaslanaraq hesablayır. Ehtimal edilən gələcək pul vəsaitləri girovun hesablanmış dəyəri və girov satışı üzrə daxil olmalı məbləğlərin 12 aydan 48 ayadək gecikməsi amillərindən asılıdır. Daha sonra Qrup tələb olunan gözlənilən kredit zərərini müəyyən etmək üçün, kreditin ilkin effektiv faiz dərəcəsinə bərabər diskont dərəcəsi ilə bu pul vəsaitlərinin xalis cari dəyərini hesablayır.

Qalan kredit portfelleri üçün gözlənilən kredit zərərlərini Qrup kollektiv şəkildə hesablayır. Kollektiv dəyərsizləşmənin hesablanması zamanı əsas qeyri-müəyyənliklər və irəli sürülən fərziyyələr aşağıdakılardır:

- 31 yanvar 2012-ci il tarixindən etibarən makro-məlumatların mövcudluğu və portfelin adekvatlığı haqqında məlumat etibarlı sayılmışdır;
- Hər riskə məruz qalan məbləğ üçün yalnız ilk defolt etibarlı sayılmışdır (yəni defoldtan sonrakı məlumat nəzərə alınmır);
- İlk müşahidə tarixində defoldta olan bütün alətlər nümunədən çıxarılmışdır;
- Unikal alətlərin 100-dən az olduğu hər kredit seqmentində kreditin uçota alındığı aylarda ixtisar edilmişdir, yəni kreditin uçota alındığı aylar üzrə təməl zərər qiymətləri ayların ixtisar edildiyi anda olduğundan böyük olarsa, bu qiymətlər yüksək dərəcədə qeyri-obyektiv sayılmışdır;
- LGD göstəricisi on illik təcrübəyə əsasən hesablanmışdır.

34 Risklərin idarə edilməsi siyasəti (davamı)

Defolt ehtimalının müddət strukturunun müəyyən edilməsi

Qrup toplanılan məlumatı təhlil etmək üçün statistik modellərdən istifadə edir və kredit riskinə məruz qalmanın qalan dövr üçün defolt ehtimalını və zamanla bunların necə dəyişəcəyinin gözləndiyini hesablayır.

Kredit riskinin əhəmiyyətli dərəcədə artıb-artmadığının müəyyən edilməsi

Qrup hər hesabat dövründə kredit riskinin ilkin tanınmadan sonra əhəmiyyətli dərəcədə artıb-artmadığını qiymətləndirir. Kredit riskində artımın əhəmiyyətli olub-olmadığının müəyyən edilməsi maliyyə alətin xarakteristikalarından və borcalandan və coğrafi regiondan asılıdır. Əhəmiyyətli sayılan amillər icarə növündən, xüsusilə də müştərinin korporativ və ya fərdi olmasından asılı olaraq dəyişir.

Kredit riskinin ilkin tanınmadan sonra əhəmiyyətli dərəcədə artması məlumatı keyfiyyət amillərinə də əsaslanma bilər. Bu amillər Qrupun mütəmadi aparılan kəmiyyət təhlilində tam əks olunmayan kredit risklərinin idarə edilməsi proseslərinə bağlı olur. Bu müəyyən yüksək risk meyarlarına cavab verən risklərə şamil edilir. Belə kəmiyyət amilləri mütəxəssis mühakiməsinə və müvafiq keçmiş təcrübəyə əsaslanır.

Qrup kredit riskində əhəmiyyətli artımın aktiv üzrə ən azı 30 gün gecikmə zamanı yarandığını hesab edir. Gecikdirilmiş günlərin sayı tam ödənişin edilmədiyi ilk gündən başlayaraq hesablanır. Gecikdirilmiş günlər borcalanın yararlandığı hər hansı möhlət nəzərə alınmadan hesablanır.

İlkin tanınma ilə müqayisədə artıq kredit riskində əhəmiyyətli artımın olmadığına dair sübut olarsa, alət üzrə zərər ehtiyatı yenidən 12 aylıq gözlənilən kredit zərəri kimi ölçülür. Kredit riskinin artmasının bəzi keyfiyyət göstəriciləri (məs., nəzərdən keçirilmiş kredit şərtlərinə əməl etməmək) göstərici özü yox olduqdan sonra artan defolt riski üçün səciyyəvi ola bilər. Belə hallarda Qrup maliyyə aktivinin kredit riskinin kifayət qədər azaldığını sübut etmək üçün aktiv üzrə ödənişlərin vaxtında edilməsi üçün sınaq müddəti təyin edir.

Kreditin müqavilə şərtlərinə dəyişiklik edildikdə, yeni müqavilə şərtlərinə uyğun ödənişlərin vaxtında edilməsi bütün müddət üçün gözlənilən kredit zərərləri meyarının aktual olmadığına göstəricisi kimi çıxış edir.

Defoltnun tərfi

Qrup aşağıdakı hallarda maliyyə aktivini defolta uğramış sayır:

- borcalan Qrup qarşısında hər hansı əhəmiyyətli kredit öhdəliyini 90 gündən çox gecikdirdikdə;
- riskə məruz qalan məbləğ restrukturizasiya edildikdə; və ya
- müflisləşmə zamanı

Borcalanın defolt olub-olmadığını müəyyən edərkən Qrup aşağıdakı göstəriciləri nəzərə alır:

- keyfiyyət, məsələn, müqavilə üzrə öhdəliklərin yerinə yetirilməməsi;
- kəmiyyət, məsələn, eyni borcalanın Qrup qarşısında başqa bir öhdəlik üzrə ödəniş gecikdirməsi və ya ödəməməsi; və
- Qrup daxilində hazırlanmış və kənardan əldə edilmiş məlumat.

Maliyyə alətinin defolta uğrayıb-uğramadığını qiymətləndirərkən məlumat və onun əhəmiyyəti şəraitdə baş verən dəyişiklikləri əks etdirmək üçün dəyişə bilər.

Proqnoz məlumatların tətbiqi

Qrup həm alətin ilkin tanınmasından sonra kredit riskinin əhəmiyyətli dərəcədə artıb-artmadığını müəyyən edərkən, həm də gözlənilən kredit zərərlərini ölçərkən proqnoz məlumatından istifadə edir.

Nominal effektiv mübadilə məzənnəsi (NEER), neftin qiyməti, evlərin qiyməti və büdcə gəlirləri dəyişənləri əsas modelləşdirmə mərhələsində baza dəyişənlər kimi seçilmişdir. Bu dəyişənlər müxtəlif ssenarilərdə proqnozlaşdırılmalıdır.

34 Risklərin idarə edilməsi siyasəti (davamı)

Neftin qiyməti, evlərin qiyməti və büdcə gəlirləri dəyişənləri avtoregressiv inteqrasiya edilmiş hərəkətli orta (p,d,q) (ARIMA) modelini tətbiq etməklə proqnozlaşdırılır. Bu modelin tətbiq edilməsində səbəb onun sadə xarakter daşması və determinantları yaxşı sənədləşdirilməmiş dəyişənlərin asılı dəyişmələrini əhatə etmək qabiliyyətidir.

Neftin qiymətində baza, optimistik və pessimistik ssenarilər müvafiq olaraq 0.5, 0.25, 0.25 əmsallarına vurulur. Bu əmsalların seçilməsinin səbəbi dünyada neftin qiymətlərinin 2020-ci ilin əvvəllərində mənfi şoklardan ciddi əziyyət çəkməsi, ikinci rübdən sonra isə qiymətlərin stabilləşməsidir.

Mənzillərin qiymətinə gəldikdə isə, baza, optimistik və pessimistik ssenarilər müvafiq olaraq 0.5, 0.35, 0.15 əmsallarına vurulur. Neftin qiymətindən fərqli olaraq, pandemiya mənzillərin qiymətinə ciddi təsir etməmişdir və ümumilikdə qiymətlərdə artım tendensiyası vardır. Növbəti illərdə büdcə gəlirləri və xərclərinin tədricən artacağı gözlənilir (əsasən neftin qiymətinin yüksək olması və Qarabağda aparılan yenidənqurma və bərpa işləri ilə əlaqədar). Bu səbəbdən, optimistik və pessimistik ssenarilər eyni əmsallara vurulur.

Son olaraq, NEER bütün modellərdə statisti əhəmiyyətə malik olan əsas makro dəyişən olmuşdur. Qrup baza, optimistik və pessimistik ssenarilər üçün müvafiq olaraq 0.4, 0.4 və 0.2 əmsallarını tətbiq edir. Modelləşdirmə prosesinin nəticəsi olaraq gələcək kredit riski göstəricilərinə təsir edən bir izahedici makroiqtisadi parametr seçilmişdir: nominal effektiv məzənnə. Keçmiş məlumatın təhlili bu makro-parametrin çox sabit olduğunu göstərir: sabitlik nadir hallarda pozulur və bu qanunauyğunluqdan yeganə əhəmiyyətli kənarlaşma 2015-ci ildə Azərbaycan manatının devalvasiyası zamanı müşahidə edilmişdir. Devalvasiyanın siyasi qərar olduğu faktı nəzərə alınsa, nominal effektiv məzənnənin sabit tendensiyaya malik olacağı ehtimal edilir. Odur ki, gözlənilən kredit zərərlərinin hesablanması üçün makro-parametr təməl ssenari üçün sabit qalmış və gözlənilən kredit zərərlərinin hesablanması tarixində müşahidə edilmiş qiymətə bərabər olmuşdur.

Qalan iki ssenari (nikbin və bədbin) keçmiş standart kənarçıxma və orta göstəriciyə, eləcə də gözlənilən kredit zərərlərinin hesablandığı tarixdən sonra keçən vaxta əsasən təməl ssenaridən artım və ya azalma istiqamətində yayınma olaraq hazırlanmışdır.

Əsas göstərici və müxtəlif maliyyə aktivləri portfelleri üzrə defolt və zərər dərəcələri arasında münasibətlər son 8 il üzrə məlumatın təhlilinə əsasən proqnoz edilmişdir.

Modifikasiya edilmiş maliyyə aktivləri

Maliyyə aktivinin şərtləri modifikasiya edildikdə və modifikasiya tanınmanın dayandırılması ilə nəticələnmədikdə, aktivin kredit riskinin əhəmiyyətli dərəcədə artıb-artmaması aşağıdakıların müqayisəsi ilə müəyyən edilir:

- Dəyişdirilmiş şərtlər əsasında hesabat tarixində qalan bütün müddət üçün defolt ehtimalı; və
- İlkin tanınma və ilkin müqavilə şərtləri barədə məlumatlar əsasında hesablanmış qalan bütün dövr üçün defolt ehtimalı.

Modifikasiya tanınmanın dayandırılmasına səbəb olduqda yeni kredit tanınaraq 1-ci mərhələyə təsnif edilir (həmin zaman kredit üzrə dəyərsizləşmədiyi nəzərdə tutulmaqla).

Qrup borcların toplanması imkanlarını maksimallaşdırmaq və defolt riskini minimuma endirmək məqsədilə maliyyə çətinliyində olan müştərilərə verilmiş kreditlərin şərtlərini nəzərdən keçirir (praktikada “kredit şərtlərinin nəzərdən keçirilməsi” adlandırılır). Qrupun kredit şərtlərinin nəzərdən keçirilməsi siyasətinə əsasən, kredit şərtləri hər bir müştəri üçün fərdi qaydada o halda nəzərdən keçirilir ki, borcalan öz borcu üzrə hal-hazırda defoltdadır və ya defolt riski yüksəkdir, borcalanın öz borcunu ilkin müqavilə şərtləri əsasında ödəməsi üçün bütün məqsəduyğun səylərdən istifadə etməsi barədə sübutlar mövcuddur və borcalanın nəzərdən keçirilmiş şərtlərə əməl edə biləcəyi gözlənilir.

34 Risklərin idarə edilməsi siyasəti (davamı)

Nəzərdən keçirilmiş şərtlər bir qayda olaraq ödəniş müddətinin artırılmasını, faiz ödənişlərinin müddətinin və kredit şərtlərinin (kovenantların) dəyişdirilməsini əhatə edir. Həm istehlak, həm də korporativ kreditlər üçün kredit şərtlərinin nəzərdən keçirilməsi siyasəti tətbiq edilir.

Qrupun kredit şərtlərinin nəzərdən keçirilməsi siyasəti çərçivəsində dəyişdirilmiş maliyyə aktivləri üçün defolt ehtimalının hesablanması bu dəyişdirilmə nəticəsində Qrupun əsas məbləğ və faiz ödənişlərini toplamaq qabiliyyətinin yaxşılaşdığını və ya bərpa olub-olmadığını, eləcə də oxşar tədbir üzrə Qrupun əvvəlki təcrübəsini əks etdirəcək. Bu proses çərçivəsində Qrup dəyişdirilmiş müqavilə şərtlərinə uyğun olaraq borcalanın ödənişin etməsini qiymətləndirir və müxtəlif davranış göstəricilərini nəzərə alır.

Ümumiyyətlə, kredit şərtlərinin nəzərdən keçirilməsi kredit riskində mühüm artımın keyfiyyət göstəricisidir və kredit şərtlərinin nəzərdən keçirilməsinə dair gözlənti alətin kredit üzrə dəyərsizləşdiyinin sübutu ola bilər (bax: Qeyd 3). Kredit şərtlərinin nəzərdən keçirilməsindən sonra müştəri kredit riskinə məruz qalmış mövqenin artıq defoltda olmadığı/kredit üzrə dəyərsizləşmədiyi hesab edilənədək və ya defolt ehtimalı azalmış hesab edilənədək, müəyyən müddət ərzində davamlı olaraq vaxtında ödənişlər etməlidir ki, zərər ehtiyatı yenə də 12 aylıq gözlənilən kredit zərərlərinə bərabər olsun.

GKZ-nin qiymətləndirilməsi

GKZ-nin qiymətləndirilməsində əsas amillər aşağıdakı dəyişənlərin müddət strukturudur:

- defolt ehtimalı (PD);
- defolt zamanı zərər (LGD);
- defolta məruz qalan dəyər (EAD).

Gözlənilən kredit zərərləri aylıq PD, LGD və EAD parametrlərindən istifadə etməklə hər ay hesablanır. 1-ci Mərhələdəki kredit qalıqları üçün 12 aylıq GKZ və 2-ci Mərhələdəki kredit qalıqları üçün bütöv müddət üçün GKZ tanınır.

PD-nin hesablanması metodologiyası yuxarıda “Defolt ehtimalının müddət strukturunun müəyyən edilməsi” başlığı altında müzakirə edilmişdir.

Qrup, LGD parametrlərini defolt olmuş kontraqentlərə qarşı iddialar üzrə bərpa tarixinə əsasən qiymətləndirir. Seqmentdən asılı olaraq vaxt intervalı 2012-ci ildən 2023-cü ilin noyabr ayınadək dəyişir. Ümumiyyətlə, LGD-nin hesablanması aşağıdakı ardıcılıqla həyata keçirilmişdir. İlk öncə portfeller üçün əsas bərpa dərəcələrinin əyrisi qurulmuş, daha sonra onlar bərpa baxımından bircins defolt qruplarına ayrılmışdır. Bundan başqa, Qrup bağlanmış məsələlərə əsaslanaraq yekunlaşdırılmamış defoltlar üzrə qalan bərpa məbləğlərini hesablamışdır. Ümumən, defolt aylarından asılı olan bərpa dərəcələri düzgün şəkildə hesablanmışdır.

Defolt zamanı riskə məruz qalan məbləğ kredit konversiya əmsalı modelinə və müqavilə üzrə ödəmə qrafikinə əsasən hesablanmışdır. Xidmət növü üzrə ümumi yanaşma aşağıdakılara əsasən müəyyən edilmişdir:

Bərpa olunmayan kredit növləri üçün Qrup tam ödəmə qrafiki və sadələşdirilmiş ödəmə qrafiki üsulunu tətbiq etmişdir, lakin balansdankənar bəndlər üçün kredit konversiya əmsalı modelləşdirilmişdir. Kredit konversiya əmsalının hesablanmasında kənar qiymətlərin təsirini azaltmaq üçün faiz dəhlizindən istifadə edilmişdir.

Bərpa olunan kreditlər üçün Qrup defolta məruz qalan dəyərə (EAD) əsaslanan modeli tətbiq edir.

Parametr kollektiv əsasla modelləşdirilən maliyyə alətləri oxşar kredit riski xüsusiyyətlərinə əsasən qruplaşdırılır. Modelləşdirmə zamanı portfel seqmentlərinin fərqli xüsusiyyətlərini əks etdirmək üçün riskə məruz qalan məbləğlər beş əsas seqmentə ayrılmışdır. Bu seqmentlərdən dördü ilkin məlumatla daxil edilmiş, əlavə bir seqment isə kredit kartı üzrə riskə məruz qalan məbləğlər üçün müəyyən edilmişdir. Kiçik və orta biznes kreditləri seqmentinə təminatlar əlavə edilmişdir.

“Bank Respublika” ASC**31 dekabr 2023-cü il tarixinə konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları üzrə qeydlər***(Başqa valyuta göstərilmədiyi təqdirdə, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)***34 Risklərin idarə edilməsi siyasəti (davamı)**

Yekun seqmentləşdirmə aşağıdakı kimi müəyyən edilmişdir:

İlkin kredit seqmenti	Riskə məruz qalan maliyyə aləti	Yekun kredit seqmenti
İstehlak	Kart Kredit	Kredit kartı İstehlak
Mikro	Kredit	Mikro kredit
İpoteka	Kredit	İpoteka
Kiçik və orta biznes	Kredit	Kiçik və orta biznes
-	Zəmanət	

Xüsusi qrup daxilində riskli mövqelərin bircins qalmasını təmin etmək üçün qruplaşdırmalar müntəzəm olaraq nəzərdən keçirilir.

Qrupun məhdud tarixi məlumatlara malik olduğu portfeller üçün daxili mövcud məlumatlara əlavə olaraq kənar müqayisəli məlumatlardan istifadə edilir. Gözlənilən kredit zərərlərinin ölçülməsi üçün kənar müqayisəli məlumatın əhəmiyyətli olduğu portfeller aşağıdakılardır.

	Riskə məruz qalan məbləğ	İstifadə olunan kənar məlumatlar	
		PD	LGD
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	530,174	“Moody’s”-in defolt araşdırması	“S&P”-nin bərpa araşdırması
Banklara verilmiş kreditlər	146,056	“Moody’s”-in defolt araşdırması	“S&P”-nin bərpa araşdırması
İnvestisiya qiymətli kağızları	63,843	“Moody’s”-in defolt araşdırması	“S&P”-nin bərpa araşdırması

Maliyyə aktivləri və maliyyə öhdəliklərinin əvəzləşdirilməsi

Aşağıdakı cədvəldə təqdim olunan maliyyə aktivləri və öhdəliklərinə konsolidasiya edilmiş maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda əvəzləşdirilməsindən asılı olmayaraq, əvəzləşdirmə haqqında ümumi razılaşma və ya oxşar maliyyə alətlərini əhatə edən oxşar sövdələşmə tətbiq oluna bilər.

31 dekabr 2023

Maliyyə aktivləri/öhdəlikləri	Tanınmış maliyyə aktivlərinin/öhdəliklərinin ümumi məbləği	Konsolidasiya edilmiş maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda tanınan maliyyə aktivləri/öhdəliklərinin xalis məbləği	Konsolidasiya edilmiş maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda əvəzləşdirilməyən əlaqəli məbləğlər		
			Maliyyə alətləri	Alınmış girov	Xalis məbləğ
Müştərilərə verilmiş kreditlər	62,013	62,013	-	62,013	-
Cəmi maliyyə aktivləri	62,013	62,013	-	62,013	-
Müştərilərin cari hesabları və depozitləri	(38,085)	(38,085)	62,013	-	23,928
Cəmi maliyyə öhdəlikləri	(38,085)	(38,085)	62,013	-	23,928

“Bank Respublika” ASC

31 dekabr 2023-cü il tarixinə konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları üzrə qeydlər

(Başqa valyuta göstərilmədiyi təqdirdə, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

34 Risklərin idarə edilməsi siyasəti (davamı)

31 dekabr 2022

Maliyyə aktivləri/öhdəlikləri	Tanınmış maliyyə aktivlərinin/öhdəliklərinin ümumi məbləği	Konsolidasiya edilmiş maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda tanınan maliyyə aktivləri/öhdəliklərinin xalis məbləği	Konsolidasiya edilmiş maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda əvəzləşdirilməyən əlaqəli məbləğlər		
			Maliyyə alətləri	Alınmış girov	Xalis məbləğ
Müştərilərə verilmiş kreditlər	46,537	46,537		46,537	-
Cəmi maliyyə aktivləri	46,537	46,537		46,537	-
Müştərilərin cari hesabları və depozitləri	(83,536)	(83,536)	46,537	-	(36,999)
Cəmi maliyyə öhdəlikləri	(83,536)	(83,536)	46,537	-	(36,999)

Likvidlik riski

Likvidlik riski ödəniş vaxtı çatdıqda maliyyə alətləri üzrə öhdəliklərin yerinə yetirilməsi üçün kifayət qədər vəsaitlərin mövcud olması ilə bağlı riskdir.

Likvidlik riski Qrupun hesablaşması nağd pul və ya digər maliyyə aktivləri ilə aparılan maliyyə öhdəlikləri ilə bağlı öhdəliklərinin yerinə yetirilməsində çətinliklərlə üzləşməsi riskidir. Likvidlik riski aktivlərlə öhdəliklərin ödəniş müddətləri arasında uyğunsuzluq olduqda yaranır. Aktivlərin və öhdəliklərin ödəniş müddətlərinin və faiz dərəcələrinin uyğunlaşdırılması/tənzimlənən uyğunsuzluğu likvidliyin idarə edilməsində əsas rol oynayır. Tam uyğunluğun təmin edilməsi maliyyə təşkilatları üçün qeyri-adidir, çünki məşğul olduqları əməliyyatlar, adətən, qeyri-müəyyən müddətlərlə və növlərin müxtəlifliyi ilə səciyyələnir. Ödəniş müddətləri arasında fərq (uyğunsuzluq) olduqda, mənfəətlik səviyyəsi arta bilər, lakin eyni zamanda, itkilərin yaranması riski də artır.

Qrup pul vəsaitlərinin hərəkəti ilə bağlı bütün öhdəliklərin vaxtlı-vaxtında yerinə yetirilməsi üçün zəruri həcmdə vəsaitlərin mövcudluğunu təmin etmək məqsədi ilə likvidliyini idarə edir və tənzimləyir. Likvidlik siyasəti İdarə Heyəti tərəfindən nəzərdən keçirilir və təsdiqlənir.

Qrup digər banklardan alınmış uzun və qısa müddətli kreditlərdən, əsas korporativ və fərdi müştərilərdən qəbul edilmiş depozitlərdən ibarət olan və yüksək likvidli aktivlərin diversifikasiya olunmuş portfeli ilə müşayiət olunan diversifikasiyalı və sabit maliyyələşdirmə bazasını fəal surətdə dəstəkləməyə çalışır ki, gözlənilməyən likvidlik tələbatına operativ və səmərəli qaydada cavab verə bilsin.

Likvidliyin idarə edilməsi siyasəti aşağıdakı tələbləri müəyyən edir:

- əsas valyutalar üzrə pul vəsaitlərinin hərəkətinin proqnozlaşdırılması və onlarla əlaqədar tələb olunacaq likvid aktivlərin səviyyəsinin nəzərə alınması
- maliyyələşdirmə mənbələrinin müxtəlifliyinin təmin edilməsi
- borcların cəmləşməsinin və profillərinin tənzimlənməsi
- borcların maliyyələşdirilməsi planlarının tərtib edilməsi
- pul vəsaitlərinin hərəkətinin kəsilməsinə qarşı bir tədbir kimi yüksək likvidli, asanlıqla satıla bilən aktivlər portfelinin təmin edilməsi
- fəvqəladə hallarda likvidliyin və maliyyələşdirmənin təmin edilməsi üçün planların hazırlanması
- likvidlik əmsallarının normativ tələblərə uyğun olub-olmadığının izlənməsi.

“Bank Respublika” ASC

31 dekabr 2023-cü il tarixinə konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları üzrə qeydlər

(Başqa valyuta göstərilmədiyi təqdirdə, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

34 Risklərin idarə edilməsi siyasəti (davamı)

Xəzinədarlıq Departamenti Qrupun müxtəlif qurumlarından onların maliyyə aktivlərinin və öhdəliklərinin likvidlik göstəriciləri haqqında və proqnozlaşdırılan gələcək əməliyyatlarla və fəaliyyət növləri ilə bağlı digər proqnozlaşdırılan pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında təfərrüatlı məlumatlar alır. Daha sonra, Xəzinədarlıq Departamenti tələb olunan qısamüddətli likvid aktivlərin adekvat portfelini təmin edir. Həmin portfel, əsasən, qısamüddətli likvid ticari qiymətli kağızlardan, banklara verilmiş kreditlərdən və sair banklararası alətlərdən ibarət olmaqla, bütövlüklə Qrup üçün yetərli likvidliyi təmin etmək məqsədinə xidmət edir

Xəzinədarlıq Departamenti gündəlik likvidlik mövqeyinin monitorinqini və həm normal, həm ən çətin bazar şəraitlərini əks edən müxtəlif ssenarilərlə mütəmadi likvidlik stress-testlərini aparır. Normal bazar şəraitində likvidlik mövqeyini əks edən likvidlik haqqında hesabatlar rəhbərliyə hər həftə təqdim olunur. Likvidliyin tənzimlənməsi ilə bağlı qərarlar APIK tərəfindən qəbul edilir və Xəzinədarlıq Departamenti tərəfindən icra olunur.

Aşağıdakı cədvəllərdə maliyyə aktivləri, öhdəlikləri və kreditlə bağlı öhdəliklərin müqavilə üzrə mümkün ən tez ödəniş tarixi əsasında təhlili təqdim edilir. Buraxılmış maliyyə zəmanətləri müqavilələrinə gəldikdə isə, zəmanətin maksimal məbləği həmin zəmanətin yerinə yetirilməsinə dair tələb irəli sürə bilən ən erkən dövrə aid edilir.

Aktivlər və Öhdəliklər İdarəetmə Komitəsi Qrupun növbəti maliyyə ili üçün strategiyasını müəyyənləşdirməklə, bu növ risklərə ödəniş müddətinin təhlili yolu ilə nəzarət edir. Cari likvidlik onun saxlanması və pul vəsaitləri hərəkətinin optimallaşdırılması üçün valyuta bazarında ticarət əməliyyatlarında iştirak edən Xəzinədarlıq Şöbəsi tərəfindən idarə olunur.

Likvidlik riskini idarə etmək üçün Qrup aktiv/öhdəliklərin idarə olunması prosesinin bir hissəsi olaraq müştərilər və bank əməliyyatları üzrə gözlənilən gələcək pul vəsaitləri hərəkətinin gündəlik monitorinqini həyata keçirir. İdarə Heyəti ödəniş vaxtı çatan depozitlərin çıxarılması tələbinin qarşılınması üçün minimal məbləğlərə və bu cür gözlənilməyən məbləğdə tələblər olduğu təqdirdə istifadəyə hazır olmalı banklararası və digər borc vəsaitlərinin minimal məbləğinə qarşı hədlər müəyyən edir.

Likvidlik və faiz dərəcələri riskinin təhlili aşağıdakı cədvəldə təqdim olunur. Aşağıdakı təqdimat Qrupun əsas idarəedici heyətinə daxilə təqdim olunan məlumata əsaslanır. Müştərilərə verilmiş kreditlərin vaxtı keçmiş faizi aşağıdakı cədvəldə 1 ildən 5 ilə qədər kateqoriyasına daxil edilir:

“Bank Respublika” ASC

31 dekabr 2023-cü il tarixinə konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları üzrə qeydlər

(Başqa valyuta göstərilmədiyi təqdirdə, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

34 Risklərin idarə edilməsi siyasəti (davamı)

	Orta çəkili effektiv faiz dərəcəsi	1 ayadək	1 - 3 ay	3 - 12 ay	1 - 5 il	5 ildən çox	Qeyri-müəyyən ödəniş müddətli	Cəmi
31 dekabr 2023								
Qeyri-törəmə aktivlər								
Sabit dərəcəli alətlər								
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri		81,437	-	-	-	-	-	81,437
Banklara verilmiş kreditlər	1.76%	1,152	329	3,706	1,036	81	-	6,304
Müştərilərə verilmiş kreditlər	5-7% (USD) 14-21% (AZN)	63,003	111,562	443,454	466,547	65,634	-	1,150,200
İnvestisiya qiymətli kağızları	6.24%	4,178	14,731	9,546	34,300	-	-	62,755
Cəmi sabit dərəcəli faiz qazandıran maliyyə aktivləri		149,770	126,622	456,706	501,883	65,715	-	1,300,696
Faiz qazandırmayan maliyyə aktivləri								
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri		511,923	-	-	-	-	-	511,923
Banklara verilmiş kreditlər		139,733	19	-	-	-	-	139,752
İnvestisiya qiymətli kağızları		-	-	-	-	-	1,088	1,088
Sair maliyyə aktivləri		-	16,354	-	-	-	-	16,354
Cəmi faiz qazandırmayan maliyyə aktivləri		651,656	16,373	-	-	-	1,088	669,117
Cəmi qeyri-törəmə maliyyə aktivləri		801,426	142,995	456,706	501,883	65,715	1,088	1,969,813
Qeyri-törəmə öhdəliklər								
Sabit dərəcəli alətlər								
Kredit təşkilatları qarşısında öhdəliklər	7.25%	874	-	1,200	-	-	-	2,074
Müştərilərin cari hesabları və depozitləri	7.11%	46,709	146,489	345,554	79,359	10,800	-	628,911
Buraxılmış istiqrazlar	8.50%	-	15,496	20,223	-	-	-	35,719
Sair borc öhdəlikləri	5.40%	23,928	6,526	73,432	155,996	62,937	-	322,819
İcarə öhdəlikləri	9.38%	146	293	1,316	2,477	-	-	4,232
Cəmi sabit dərəcəli faiz qazandıran maliyyə öhdəlikləri		71,657	168,804	441,725	237,832	73,737	-	993,755
Dəyişkən dərəcəli alətlər								
Subordinasiya borc öhdəlikləri	10.70%	700	-	-	-	29,199	-	29,899

“Bank Respublika” ASC

31 dekabr 2023-cü il tarixinə konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları üzrə qeydlər

(Başqa valyuta göstərilmədiyi təqdirdə, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

34 Risklərin idarə edilməsi siyasəti (davamı)

	Orta çəkili effektiv faiz dərəcəsi	1 ayadək	1 - 3 ay	3 - 12 ay	1 - 5 il	5 ildən çox	Qeyri-müəyyən ödəniş müddətli	Cəmi
31 dekabr 2023								
Cəmi dəyişkən dərəcəli faiz qazandıran öhdəliklər		700	-	-	-	29,199	-	29,899
Faiz qazandırmayan maliyyə öhdəlikləri								
Kredit təşkilatları qarşısında öhdəliklər		2,935	-	-	-	-	-	2,935
Müştərilərin cari hesabları və depozitləri		227,129	-	400,131	216,798	-	-	844,058
Sair maliyyə öhdəlikləri		9,168	-	-	-	-	-	9,168
Cəmi faiz qazandırmayan maliyyə öhdəlikləri		239,232	-	400,131	216,798	-	-	856,161
Cəmi qeyri-törəmə maliyyə öhdəlikləri		311,589	168,804	841,856	454,630	102,936	-	1,879,815
Törəmə alətlərin effekti								
- mədaxil		-	10,000	20,000	84,139			
- məxaric		(2,073)	(10,824)	(24,469)	(93,016)			
Törəmə alətlərin xalis effekti		(2,073)	(824)	(4,469)	(8,877)			
Likvidlik çatışmazlığı		487,764	(26,633)	(389,619)	38,376	(37,221)		
Məcmu likvidlik çatışmazlığı		487,764	461,131	71,512	109,888	72,667		
Faiz həssaslığı çatışmazlığı		77,413	(42,182)	14,981	264,051	(37,221)		
Məcmu faiz həssaslığı çatışmazlığı		77,413	35,231	50,212	314,263	277,042		

“Bank Respublika” ASC

31 dekabr 2023-cü il tarixinə konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları üzrə qeydlər

(Başqa valyuta göstərilmədiyi təqdirdə, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

34 Risklərin idarə edilməsi siyasəti (davamı)

	Orta çəkili effektiv faiz dərəcəsi	1 ayadək	1 - 3 ay	3 - 12 ay	1 - 5 il	5 ildən çox	Qeyri-müəyyən ödəniş müddətli	Cəmi
31 dekabr 2022								
Qeyri-törəmə aktivlər								
Sabit dərəcəli alətlər								
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	0.00%	35,239	4,454	-	-	-	-	39,693
Banklara verilmiş kreditlər	5.88%	1,644	2,331	5,261	7,500	3,698	-	20,434
Müştərilərə verilmiş kreditlər	16.56%	54,989	85,514	374,497	391,061	53,483	-	959,544
İnvestisiya qiymətli kağızları	4.92%	364	-	14,758	34,967	-	-	50,089
Cəmi sabit dərəcəli faiz qazandıran maliyyə aktivləri		92,236	92,299	394,516	433,528	57,181	-	1,069,760
Faiz qazandırmayan maliyyə aktivləri								
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri		269,343	-	-	-	-	-	269,343
Banklara verilmiş kreditlər		45,012	1,246	1,314	406	-	-	47,978
İnvestisiya qiymətli kağızları		-	-	-	-	-	1,087	1,087
Sair maliyyə aktivləri		-	14,887	-	-	-	-	14,887
Cəmi faiz qazandırmayan maliyyə aktivləri		314,355	16,133	1,314	406	-	1,087	333,295
Cəmi qeyri-törəmə maliyyə aktivləri		406,591	108,432	395,830	433,934	57,181	1,087	1,403,055
Qeyri-törəmə öhdəliklər								
Sabit dərəcəli alətlər								
Kredit təşkilatları qarşısında öhdəliklər	7.16%	690	1,485	3,363	236	-	-	5,774
Müştərilərin cari hesabları və depozitləri	6.76%	32,635	96,480	249,083	122,070	13,323	-	513,591
Buraxılmış istiqrazlar	8.5%	-	496	10,262	35,000	-	-	45,758
Sair borc öhdəlikləri	5.11%	4,848	6,638	60,007	121,224	53,196	-	245,913
İcarə öhdəlikləri	8.75%	181	265	1,193	2,315	-	-	3,954
Cəmi sabit dərəcəli faiz qazandıran maliyyə öhdəlikləri		38,354	105,364	323,908	280,845	66,519	-	814,990
Dəyişkən dərəcəli alətlər								
Subordinasiya borc öhdəlikləri	10.19%	572	-	-	-	25,500	-	26,072

“Bank Respublika” ASC

31 dekabr 2023-cü il tarixinə konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları üzrə qeydlər

(Başqa valyuta göstərilmədiyi təqdirdə, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

34 Risklərin idarə edilməsi siyasəti (davamı)

	Orta çəkili effektiv faiz dərəcəsi	1 ayadək	1 - 3 ay	3 - 12 ay	1 - 5 il	5 ildən çox	Qeyri-müəyyən ödəniş müddətli	Cəmi
31 dekabr 2022								
Cəmi dəyişkən dərəcəli faiz qazandıran öhdəliklər		572	-	-	-	25,500	-	26,072
Faiz qazandırmayan maliyyə öhdəlikləri								
Kredit təşkilatları qarşısında öhdəliklər		2,096	-	-	-	-	-	2,096
Müştərilərin cari hesabları və depozitləri		336,134	-	25,000	100,000	25,000	-	486,134
Sair maliyyə öhdəlikləri		5,295	-	-	-	-	-	5,295
Cəmi faiz qazandırmayan maliyyə öhdəlikləri		343,525	-	25,000	100,000	25,000	-	493,525
Cəmi qeyri-törəmə maliyyə öhdəlikləri		382,451	105,364	348,908	380,845	117,019	-	1,334,587
Törəmə alətlərin effekti								
- mədaxil		144	14	48,778	75,099			
- məxaric		(1,193)	(1,186)	(53,845)	(79,724)			
Törəmə alətlərin xalis effekti		(1,049)	(1,172)	(5,067)	(4,625)			
Likvidlik çatışmazlığı		23,091	1,896	41,855	48,464	(59,838)		
Məcmu likvidlik çatışmazlığı		23,091	24,987	66,842	115,306	55,468		
Faiz həssaslığı çatışmazlığı		53,310	(13,065)	70,608	152,683	(34,838)		
Məcmu faiz həssaslığı çatışmazlığı		53,310	40,245	110,853	263,536	228,698		

34 Risklərin idarə edilməsi siyasəti (davamı)

Faiz dərəcəsində boşluqlar əsasən müvafiq istiqrazlar üzrə faizli öhdəliklərinin bərabər və ya daha aşağı faiz dərəcələri olan öhdəliklərlə təkrar maliyyələşdirilməsi ilə idarə olunur.

Azərbaycan qanunvericiliyinə əsasən fiziki və hüquqi şəxslər bir çox hallarda yığılmış faizdən məhrum olmaqla müddətli əmanətlərini geri götürə bilər. Bu əmanətlərin müqavilə üzrə son tarixlərinə uyğun olaraq təsnif edilir. Qrupun rəhbərliyi fiziki və hüquqi şəxslərin öz müddətli əmanətlərini müqavilə üzrə müddəti bitməzdən əvvəl götürəcəyini gözləmir.

Yuxarıda qeyri-törəmə maliyyə aktivləri və öhdəlikləri üzrə dəyişkən faiz dərəcəli alətlərə daxil edilən məbləğlər dəyişkən faiz dərəcələrindəki dəyişiklik hesabat dövrünün sonunda müəyyən olunan faiz dərəcəsi hesablamalarından fərqli olduqda dəyişdirilir.

Ödəmə müddətləri üzrə fərqlərin təhlili cari hesablarda tarixi sabitliyi əks etdirmir. Onların ödənilməsi tarixən yuxarıdakı cədvəllərdə göstərilən müddətlərdən daha uzun müddətdə aparılırdı. Bu qalıqlar yuxarıdakı cədvəllərdə bir aydan az müddət ərzində ödənilməli məbləğlərə daxil edilmişdir. Rəhbərlik hesab edir ki, müştəri hesablarının böyük hissəsinin “tələb edilənədək” statusuna malik olmasına baxmayaraq, həmin depozitlərin əmanətçilərin sayına və növünə görə diversifikasiyası, eləcə də Qrupun keçmiş təcrübəsi göstərir ki, belə müştəri hesabları Qrupun fəaliyyəti üçün uzunmüddətli və sabit maliyyə mənbəyi yaradır.

Aşağıdakı cədvəllərdə Qrupun geri ödəniş müddətləri razılaşdırılmış qeyri-törəmə maliyyə öhdəliklərinin müqavilə üzrə qalan ödəniş müddətlərinin təfərrüatları göstərilir. Cədvəllər Qrupdan ödənişin tələb oluna biləcəyi ən erkən tarix əsasında maliyyə öhdəliklərinin diskontlaşdırılmamış pul hərəkəti üzrə tərtib edilmişdir. Cədvəllərdə həm faiz, həm də əsas borc üzrə pul vəsaitlərinin hərəkəti göstərilir. Faiz daxilolmaları dəyişkən dərəcəli olduğu halda diskontlaşdırılmamış məbləğ hesabat dövrünün sonunda faiz dərəcəsi əyrisi əsasında müəyyən olunur.

“Bank Respublika” ASC

31 dekabr 2023-cü il tarixinə konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları üzrə qeydlər

(Başqa valyuta göstərilmədiyi təqdirdə, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

34 Risklərin idarə edilməsi siyasəti (davamı)

	1 ayadək	1 - 3 ay	3 - 12 ay	1 - 5 il	5 ildən çox	Qeyri-müəyyən ödəniş müddətli	Cəmi ümumi məbləğ	Cəmi balans dəyəri
31 dekabr 2023								
Qeyri-törəmə aktivlər								
Sabit dərəcəli alətlər								
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	81,437	-	-	-	-	-	81,437	81,437
Banklara verilmiş kreditlər	1,161	347	3,787	1,100	-	-	6,395	6,304
Müştərilərə verilmiş kreditlər	70,964	141,990	542,253	558,278	112,691	-	1,426,176	1,150,200
İnvestisiya qiymətli kağızları	3,321	16,183	11,113	35,205	-	-	65,822	62,755
Cəmi sabit dərəcəli faiz qazandıran maliyyə aktivləri	156,883	158,520	557,153	594,583	112,691	-	1,579,830	1,300,696
Faiz qazandırmayan maliyyə aktivləri								
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	511,923	-	-	-	-	-	511,923	511,923
Banklara verilmiş kreditlər	139,733	19	-	-	-	-	139,752	139,752
İnvestisiya qiymətli kağızları	-	-	-	-	-	1,088	1,088	1,088
Sair maliyyə aktivləri	-	16,354	-	-	-	-	16,354	16,354
Cəmi faiz qazandırmayan maliyyə aktivləri	651,656	16,373	-	-	-	1,088	669,117	669,117
Cəmi qeyri-törəmə maliyyə aktivləri	808,539	174,893	557,153	594,583	112,691	1,088	2,248,947	1,969,813
Qeyri-törəmə öhdəliklər								
Sabit dərəcəli alətlər								
Kredit təşkilatları qarşısında öhdəliklər	874	-	1,200	-	-	-	2,074	2,074
Müştərilərin cari hesabları və depozitləri	48,350	149,916	359,117	89,360	10,800	-	657,543	628,911
Buraxılmış istiqrazlar	-	15,744	20,744	-	-	-	36,488	35,719
Sair borc öhdəlikləri	21,306	9,157	84,554	177,943	82,212	-	375,172	322,819
İcarə öhdəlikləri	148	296	1,333	2,449	-	-	4,226	4,232
Cəmi sabit dərəcəli faiz qazandıran maliyyə öhdəlikləri	70,678	175,113	466,948	269,752	93,012	-	1,075,503	993,755
Dəyişkən dərəcəli alətlər								
Subordinasiya borc öhdəlikləri	260	521	2,344	12,501	29,177	-	44,803	29,899
Cəmi dəyişkən dərəcəli faiz qazandıran maliyyə öhdəlikləri	260	521	2,344	12,501	29,177	-	44,803	29,899

“Bank Respublika” ASC

31 dekabr 2023-cü il tarixinə konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları üzrə qeydlər

(Başqa valyuta göstərilmədiyi təqdirdə, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

34 Risklərin idarə edilməsi siyasəti (davamı)

	1 ayadək	1 - 3 ay	3 - 12 ay	1 - 5 il	5 ildən çox	Qeyri-müəyyən ödəniş müddətli	Cəmi ümumi məbləğ	Cəmi balans dəyəri
31 dekabr 2023								
Faiz qazandırmayan alətlər								
Kredit təşkilatları qarşısında öhdəliklər	2,935	-	-	-	-	-	2,935	2,935
Müştərilərin cari hesabları və depozitləri	844,058	-	-	-	-	-	844,058	844,058
Sair maliyyə öhdəlikləri	9,168	-	-	-	-	-	9,168	9,168
Verilmiş zəmanətlər və oxşar öhdəliklər	72,293	-	-	-	-	-	72,293	72,293
Kreditlər və istifadə olunmamış kredit xətləri üzrə öhdəliklər	13,205	-	-	-	-	-	13,205	13,205
Cəmi faiz qazandırmayan maliyyə və kredit öhdəlikləri	941,659	-	-	-	-	-	941,659	941,659
Cəmi maliyyə və kredit öhdəlikləri	1,012,597	175,634	469,292	282,253	122,189	-	2,061,965	1,965,313
Risqlərin idarə edilməsi üçün saxlanılan törəmə alətlərin təsiri								
- mədaxil	-	10,000	20,000	84,139	-			
- məxaric	(2,073)	(10,824)	(24,469)	(93,016)	-			
Risqlərin idarə edilməsi üçün saxlanılan törəmə alətlərin xalis təsiri	(2,073)	(824)	(4,469)	(8,877)	-			
Likvidlik çatışmazlığı	(206,131)	(1,565)	83,392	303,453	(9,498)			
Məcmu likvidlik çatışmazlığı	(206,131)	(207,696)	(124,304)	179,149	169,651			

“Bank Respublika” ASC

31 dekabr 2023-cü il tarixinə konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları üzrə qeydlər

(Başqa valyuta göstərilmədiyi təqdirdə, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

34 Risklərin idarə edilməsi siyasəti (davamı)

	1 ayadək	1 - 3 ay	3 - 12 ay	1 - 5 il	5 ildən çox	Qeyri-müəyyən ödəniş müddətli	Cəmi ümumi məbləğ	Cəmi balans dəyəri
31 dekabr 2022								
Qeyri-törəmə aktivlər								
Sabit dərəcəli alətlər								
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	35,283	4,477	-	-	-	-	39,760	39,693
Banklara verilmiş kreditlər	1,742	2,503	5,897	9,305	7,521	-	26,968	20,434
Müştərilərə verilmiş kreditlər	59,857	106,245	446,761	480,945	84,099	-	1,177,907	959,544
İnvestisiya qiymətli kağızları	205	410	16,567	37,945	-	-	55,127	50,089
Cəmi sabit dərəcəli faiz qazandıran maliyyə aktivləri	97,087	113,635	469,225	528,195	91,620	-	1,299,762	1,069,760
Faiz qazandırmayan maliyyə aktivləri								
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	269,343	-	-	-	-	-	269,343	269,343
Banklara verilmiş kreditlər	45,012	1,246	1,314	406	-	-	47,978	47,978
İnvestisiya qiymətli kağızları	-	-	-	-	-	1,087	1,087	1,087
Sair maliyyə aktivləri	-	14,887	-	-	-	-	14,887	14,887
Cəmi faiz qazandırmayan maliyyə aktivləri	314,355	16,133	1,314	406	-	1,087	333,295	333,295
Cəmi qeyri-törəmə maliyyə aktivləri	411,442	129,768	470,539	528,601	91,620	1,087	1,633,057	1,403,055
Qeyri-törəmə öhdəliklər								
Sabit dərəcəli alətlər								
Kredit təşkilatları qarşısında öhdəliklər	1,362	2,830	7,967	4,305	-	-	16,464	5,774
Müştərilərin cari hesabları və depozitləri	33,996	99,345	260,087	127,850	13,621	-	534,899	513,591
Buraxılmış istiqrazlar	-	-	13,825	36,488	-	-	50,313	45,758
Sair borc öhdəlikləri	72,857	4,897	41,586	87,458	68,648	-	275,446	245,913
İcarə öhdəlikləri	155	309	1,344	2,781	-	-	4,589	3,954
Cəmi sabit dərəcəli faiz qazandıran maliyyə öhdəlikləri	108,370	107,381	324,809	258,882	82,269	-	881,711	814,990
Dəyişkən dərəcəli alətlər								
Subordinasiya borc öhdəlikləri	26,072	-	-	-	-	-	26,072	26,072
Cəmi dəyişkən dərəcəli faiz qazandıran maliyyə öhdəlikləri	26,072	-	-	-	-	-	26,072	26,072

“Bank Respublika” ASC

31 dekabr 2023-cü il tarixinə konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları üzrə qeydlər

(Başqa valyuta göstərilmədiyi təqdirdə, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

34 Risklərin idarə edilməsi siyasəti (davamı)

	1 ayadək	1 - 3 ay	3 - 12 ay	1 - 5 il	5 ildən çox	Qeyri- müəyyən ödəniş müddətli	Cəmi ümumi məbləğ	Cəmi balans dəyəri
31 dekabr 2022								
Faiz qazandırmayan alətlər								
Kredit təşkilatları qarşısında öhdəliklər	2,096	-	-	-	-	-	2,096	2,096
Müştərilərin cari hesabları və depozitləri	486,134	-	-	-	-	-	486,134	486,134
Sair maliyyə öhdəlikləri	5,295	-	-	-	-	-	5,295	5,295
Verilmiş zəmanətlər və oxşar öhdəliklər	42,598	-	-	-	-	-	42,598	42,598
Kreditlər və istifadə olunmamış kredit xətləri üzrə öhdəliklər	19,067	-	-	-	-	-	19,067	19,067
Cəmi faiz qazandırmayan maliyyə və kredit öhdəlikləri	555,190	-	-	-	-	-	555,190	555,190
Cəmi maliyyə və kredit öhdəlikləri	689,632	107,381	324,809	258,882	82,269	-	1,462,973	1,396,252
Risqlərin idarə edilməsi üçün saxlanılan törəmə alətlərin təsiri								
- mədaxil	144	14	48,778	75,099				
- məxaric	(1,193)	(1,186)	(53,845)	(79,724)				
Risqlərin idarə edilməsi üçün saxlanılan törəmə alətlərin xalis təsiri	(1,049)	(1,172)	(5,067)	(4,625)				
Likvidlik çatışmazlığı	(279,239)	21,215	140,663	265,094	9,351			
Məcmu likvidlik çatışmazlığı	(279,239)	(258,024)	(117,361)	147,733	157,084			

34 Risklərin idarə edilməsi siyasəti (davamı)

Qeyd 36-da ətraflı göstəriləyi kimi, Qrup 31 dekabr 2023-cü il tarixinə müəyyən xüsusi maliyyə şərtlərinə riayət etməmişdir və yaranmış kənarlaşmalara görə ona qarşı təsir və təshih tədbirlərinin tətbiq edilməməsi ilə bağlı müvafiq razılıq məktublarını hesabat tarixindən əvvəl əldə etmişdir.

Bununla belə, Qrup hesab edir ki, hazırkı konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarında likvidlik riski bölməsində açıqlanan ən erkən gözlənilən ödəmə müddətləri üzrə göstərilən maliyyə aktivləri, maliyyə öhdəlikləri və kreditlərlə bağlı öhdəliklərin müqavilə üzrə ödəmə müddətlərinin təhlili Qrupun aidiyyəti xarici kredit təşkilatlarından cəlb etdiyi digər borc öhdəlikləri və subordinasiya borc öhdəlikləri üzrə faktiki hesablaşma cədvəlini əks etdirir.

Yuxarıdakı maliyyə zəmanəti üzrə müqavilələrə daxil edilmiş məbləğlər zəmanət üzrə qarşı tərəfin tələbi ilə tam zəmanətli məbləğ razılaşması əsasında Qrupdan tələb oluna bilən maksimum məbləğdir. Hesabat dövrünün sonuna olan gözləntilərə əsasən Qrup hesab edir ki, qeyd olunan razılaşma üzrə heç bir məbləğin ödənilməli olmayacağı ehtimalı yüksəkdir. Bununla belə, bu ehtimal qarşı tərəfin zəmanət altında olan məbləği tələb etməsi ehtimalından asılı olaraq dəyişə bilər. Bu isə öz növbəsində haqqında zəmanət verilmiş tərəfin saxladığı debitor borclarının zərərə uğraması ehtimalına bağlıdır.

Bazar riski

Bazar riski bazardakı qiymət və məzənnələr səviyyəsində dəyişikliklərin, yaxud onların volatilliyinin Qrupun ya gəlirinə, ya kapitalına, ya da biznes məqsədlərinin reallaşdırılması imkanlarına mənfi təsir göstərməsi riskidir. Bazar riski Qrupun məruz qaldığı faiz dərəcəsi riskini, valyuta riskini, kredit spredlərini, əmtəə qiymətlərini və qiymətli kağızların qiymətini əhatə edir. Qrup tərəfindən riskin qiymətləndirilməsi üsullarında və ya onun üzleşdiyi risklərin idarə edilməsi və qiymətləndirilməsi metodlarında heç bir dəyişikliklər olmamışdır.

(i) Faiz dərəcəsi riski

Faiz dərəcəsi riski maliyyə alətlərinin ədalətli dəyərinin və ya gələcək pul axınları üzrə faiz dərəcələrinin artması/azalması nəticəsində dəyişməsi riskidir. Aktivlərin və Passivlərin İdarəedilməsi Komitəsi müntəzəm olaraq aktiv və öhdəliklər üzrə faiz dərəcələrinin strukturunu ətraflı təhlil edərək, ümumi faiz spredini nəzərdən keçirir. Qrup müntəzəm olaraq faiz dərəcəsi üzrə fərqləri monitorinqini həyata keçirir. 31 dekabr 2023 və 31 dekabr 2022-ci il tarixlərinə maliyyə aktivləri və öhdəliklərinin böyük hissəsinin sabit dərəcəli olmasına görə, Qrup əhəmiyyətli faiz dərəcəsi riskinə və ya sonrakı dövrdə pul vəsaitlərinin hərəkəti riskinə məruz qalmadığını hesab edir. Maliyyə öhdəlikləri üzrə faiz dərəcəsi haqqında ətraflı məlumat üçün 25, 27, 28, 29 və 30-cu Qeydlərə baxın.

(ii) Valyuta riski

Valyuta riski xarici valyuta mübadiləsi məzənnələrində dəyişikliklər baş verməsi səbəbindən maliyyə alətlərinin dəyəri ilə bağlı riskdir. Qrup maliyyə vəziyyəti və pul vəsaitlərinin hərəkəti üzrə üstünlük təşkil edən xarici valyuta mübadiləsi məzənnələrində dəyişikliklərin təsirinə məruz qalır.

Aktiv və Öhdəlikləri İdarəetmə Komitəsi təxmin edilən manat devalvasiyası və digər makroiqtisadi göstəricilər əsasında açıq valyuta mövqeyinin idarə edilməsi yolu ilə valyuta riskinə nəzarət edir ki, bu da Qrupa valyutaların milli valyutaya qarşı mübadilə məzənnələrinin dəyişməsindən irəli gələn əhəmiyyətli zərərin azaldılmasına imkan yaradır. Xəzinədarlıq şöbəsi AMB-nin tələblərinə uyğunlaşmanı təmin etmək məqsədilə Qrupun açıq valyuta mövqeyinin gündəlik monitorinqini həyata keçirir.

“Bank Respublika” ASC**31 dekabr 2023-cü il tarixinə konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları üzrə qeydlər***(Başqa valyuta göstərilmədiyi təqdirdə, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)***34 Risklərin idarə edilməsi siyasəti (davamı)**

Aşağıdakı cədvəldə 31 dekabr 2023-cü il tarixinə maliyyə aktivləri və öhdəliklərinin xarici valyutalar üzrə risk strukturu təqdim olunur. Qrup valyuta riski mövqeyini normativ hesabatlara əsasən hədcəşdirir:

	AZN	USD	EUR	Digər valyutalar	Cəmi
AKTİVLƏR					
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	115,630	440,858	30,860	6,012	593,360
Banklara verilmiş kreditlər	66,811	78,682	563	-	146,056
Müştərilərə verilmiş kreditlər	1,043,174	106,356	670	-	1,150,200
İnvestisiya qiymətli kağızları	28,280	34,475	-	-	62,755
Sair maliyyə aktivləri	9,382	4,914	1,222	836	16,354
Cəmi aktivlər	1,263,277	665,285	33,315	6,848	1,968,725
ÖHDƏLİKLƏR					
Kredit təşkilatları qarşısında öhdəliklər	1,513	3,451	45	-	5,009
Müştərilərin cari hesabları və depozitləri	729,102	703,921	32,936	7,010	1,472,969
Buraxılmış istiqrazlar	35,719	-	-	-	35,719
Subordinasiya borc öhdəlikləri	-	29,899	-	-	29,899
Sair borc öhdəlikləri	292,686	30,133	-	-	322,819
İcarə öhdəlikləri	4,232	-	-	-	4,232
Sair maliyyə öhdəlikləri	5,439	3,057	555	117	9,168
Cəmi öhdəliklər	1,068,691	770,461	33,536	7,127	1,879,815
Xalis mövqe	194,586	(105,176)	(221)	(279)	88,910
Risqlərin idarə edilməsi məqsədilə saxlanılan törəmə alətlərin effekti	(114,139)	114,139	-	-	-
Risqlərin idarə edilməsi məqsədilə saxlanılan törəmə alətlərdən sonra xalis mövqe	80,447	8,963	(221)	(279)	88,910

Aşağıdakı cədvəldə 31 dekabr 2022-ci il tarixinə maliyyə aktivləri və öhdəliklərinin xarici valyutalar üzrə risk strukturu təqdim olunur. Qrup valyuta riski mövqeyini normativ hesabatlara əsasən hədcəşdirir:

	AZN	USD	EUR	Digər valyutalar	Cəmi
AKTİVLƏR					
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	86,908	196,148	22,041	3,939	309,036
Banklara verilmiş kreditlər	24,031	43,864	517	-	68,412
Müştərilərə verilmiş kreditlər	872,518	85,732	1,294	-	959,544
İnvestisiya qiymətli kağızları	15,617	34,472	-	-	50,089
Sair maliyyə aktivləri	10,003	3,996	179	709	14,887
Cəmi aktivlər	1,009,077	364,212	24,031	4,648	1,401,968
ÖHDƏLİKLƏR					
Kredit təşkilatları qarşısında öhdəliklər	7,651	156	63	-	7,870
Müştərilərin cari hesabları və depozitləri	524,398	437,113	33,470	4,744	999,725
Buraxılmış istiqrazlar	45,758	-	-	-	45,758
Subordinasiya borc öhdəlikləri	-	26,072	-	-	26,072
Sair borc öhdəlikləri	245,913	-	-	-	245,913
İcarə öhdəlikləri	3,954	-	-	-	3,954
Sair maliyyə öhdəlikləri	1,429	2,232	1,453	181	5,295
Cəmi öhdəliklər	829,103	465,573	34,986	4,925	1,334,587
Xalis mövqe	179,974	(101,361)	(10,955)	(277)	67,381
Risqlərin idarə edilməsi məqsədilə saxlanılan törəmə alətlərin effekti	(123,539)	113,539	10,000	-	-
Risqlərin idarə edilməsi məqsədilə saxlanılan törəmə alətlərdən sonra xalis mövqe	56,435	12,178	(955)	(277)	67,381

“Bank Respublika” ASC

31 dekabr 2023-cü il tarixinə konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları üzrə qeydlər

(Başqa valyuta göstərilmədiyi təqdirdə, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

34 Risklərin idarə edilməsi siyasəti (davamı)

Xarici valyuta riskinə qarşı həssaslıq təhlili

Manatın qeyd edilən valyutalara qarşı 31 dekabr 2023 və 2022-ci il tarixlərinə zəifləməsi nəticəsində kapital və mənfəət və ya zərər aşağıda göstərilən məbləğlər qədər arta (azala) bilərdi. Təhlil vergilər çıxılmaqla təqdim olunur və Qrup hesabat dövrünün sonunda mümkün olduqlarını ehtimal etdiyi xarici valyuta məzənnələrinin dəyişikliklərinə əsaslanır. Təhlildə bütün sair parametrlərin, xüsusilə də, faiz dərəcələrinin, dəyişməz qalması fərz olunur.

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
ABŞ dollarının manata nəzərən 30% (2022: 30%) bahalaşması	2,689	3,653
Avronun manata nəzərən 30% (2022: 30%) bahalaşması	(67)	(287)

Azərbaycan manatının qeyd edilən valyutalara qarşı 31 dekabr 2023 və 2022-ci il tarixlərinə möhkəmlənməsi, bütün digər dəyişənlərin sabit saxlanılması şərti ilə, həmin valyutalara eyni həcmli, lakin əks istiqamətli təsiri edəcəkdir.

Həssaslıq təhlilində məhdudiyətlər

Yuxarıda qeyd olunan cədvəllər digər fərziyyələr dəyişmədiyi halda əsas fərziyyədəki dəyişikliyin təsirini əks etdirir. Reallıqda, fərziyyələr və digər amillər arasında qarşılıqlı əlaqə mövcuddur. O cümlədən qeyd etmək lazımdır ki, bu həssaslıqlar sabit deyil və iri, yaxud xırda təsirlər bu nəticələrdən interpolyasiya və ya ekstrapolyasiya edilməməlidir.

Həssaslıq təhlili Qrupun aktiv və öhdəliklərinin fəal şəkildə idarə edildiyini nəzərə almır. Bundan başqa, bazarda hər hansı canlanma baş verdiyi zaman Qrupun maliyyə vəziyyəti dəyişə bilər. Məsələn, Qrupun maliyyə riskinin idarə edilməsi strategiyası bazar dəyişiklikləri ilə bağlı riskə məruzqalma halının idarə olunması məqsədini daşıyır. İnvestisiya bazarlarında mənfi dəyişikliklər olduqda rəhbərlik tərəfindən görülən tədbirlər investisiyaların satılması, investisiya portfeli strukturunun dəyişməsi və həyata keçirilən digər mühafizə tədbirlərindən ibarət ola bilər. Nəticə etibarilə, aktivlər konsolidasiya edilmiş maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda bazar dəyəri ilə qeyd edilir, təxminlərdəki dəyişikliyin faktiki təsiri öhdəliklərdə özünü büruzə verə bilmir. Belə olan təqdirdə, öhdəliklər və aktivlər üçün müxtəlif qiymətləndirmə əsasları səhmdar kapitalında dəyişkənliyə gətirib çıxara bilər.

Yuxarıda həssaslıq təhlillərindəki digər məhdudiyətlərə Qrupun yalnız yaxın dövr üçün dəqiqliklə proqnozlaşdırıla bilməyən mümkün qısamüddətli bazar dəyişikliklərinə dair mövqeyini əks etdirən potensial riski göstərmək üçün şərti bazar dəyişikliklərindən istifadə olunması və bütün faiz dərəcələrinin eyni tərzdə hərəkət edəcəyi ilə bağlı təxminlər daxildir.

35 Kapital riskinin idarə edilməsi

Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı banklardan prudensial hesabatlıq standartları əsasında müəyyən prudensial əmsallara riayət edilməsini tələb edir.

Bankın və Qrupun kapitalının idarə olunmasında məqsəd (i) AMB-nin kapitalın məbləği ilə bağlı müəyyən etdiyi tələblərə riayət edilməsini (ii) Qrupun fasiləsiz fəaliyyət göstərmək qabiliyyətinin və (iii) Bazel sazişinə uyğun olaraq kapitalın adekvatlığı əmsalının ən azı 6.50% olması üçün kifayət qədər kapital bazasının saxlanılmasını təmin etməkdir.

AMB-nin qüvvədə olan prudensial kapital normativlərinə uyğun olaraq, banklar (a) minimum 50,000 min AZN məbləğində məcmu kapitalla malik olmalı (31 dekabr 2022: 50,000 min AZN); (b) məcmu kapitalın risk dərəcəsi üzrə ölçülmüş aktivlərə nisbətini (məcmu kapital əmsalı) minimum 10% (31 dekabr 2022: 10%) səviyyəsində saxlamalı; və (c) 1-ci dərəcəli kapitalın risk üzrə ölçülmüş aktivlərə nisbətini (“1-ci dərəcəli kapitalın adekvatlıq əmsalı”) minimum 5% (31 dekabr 2022: 5%) və ya yuxarı həcmdə saxlamalıdır.

“Bank Respublika” ASC

31 dekabr 2023-cü il tarixinə konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları üzrə qeydlər

(Başqa valyuta göstərilmədiyi təqdirdə, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

35 Kapital riskinin idarə edilməsi (davamı)

31 dekabr 2023-cü il tarixinə Bank aşağıdakı kənarlaşmalar istisna olmaqla, bütün iqtisadi normativlərə riayət etmişdir: “təminatlı kreditlər” üzrə bankın bir borcalan və ya bir-birilə əlaqədar borcalanlar qrupu üzrə kredit riskinin maksimum miqdarı 37.48% faiz (2022: 48.83%) olmuşdur (normativin maksimal həddi 10%-dir) və “təminatlı və təminatlı kreditlər” üzrə məcmu kredit riskinin maksimum miqdarı 37.48% faiz (2022: 48.83%) olmuşdur (normativin maksimum miqdarı 25%-dir). Bu kənarlaşmalar dövlət müəssisəsinin istiqrazlarına investisiyanın yatırılması nəticəsində yaranmışdır. Belə ki, yuxarıda qeyd olunan normativlərdən kənarlaşmaya görə Banka qarşı təsir və təhsis tədbirlərinin tətbiq edilməyəcəyinə dair AMB tərəfindən 2020-ci ildə qəbul edilmiş qərar həmin investisiyanın bitmə tarixinədək olan müddətdə etibarlı sayılacaqdır.

Aşağıdakı cədvəldə AMB-nin prudensial tələblərinə əsasən Qrup tərəfindən hazırlanmış prudensial hesabatlar üzrə kapital adekvatlığının hesablanması təqdim olunur:

	31 dekabr 2023	31 dekabr 2022
Məcmu kapital	165,910	127,468
Risk dərəcəsi üzrə ölçülmüş aktivlər	1,389,718	1,070,581
Kapitalin adekvatlıq əmsali (%)	11.94%	11.91%

Kapital adekvatlığı üzrə prudensial əmsallar əsasən Bazel Kapital Sazişinin tələblərinə əsaslanır, lakin məcmu kapitalla əlavə komponentlərin daxil edilməsi və müvafiq prudensial əmsallar əsasında verilmiş kreditlər üzrə dəyərsizləşmə zərərləri üçün ehtiyatın hesablanması kimi bəzi fərqlərdən ibarətdir.

36 Şərti öhdəliklər və təəhhüdlər

Adi fəaliyyət zamanı Qrup müştərilərin ehtiyaclarını qarşılamaq üçün balansdankənar riskləri olan maliyyə alətləri üzrə müqavilə tərəfi qismində çıxış edir. Dəyişən kredit riski dərəcəsini nəzərdə tutan bu alətlər konsolidasiya edilmiş maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda əks etdirilmir.

Qrup balansda qeyd edilən əməliyyatlar halında olduğu kimi, balansdankənar öhdəlikləri qəbul edərkən eyni kredit nəzarət və idarəetmə siyasətlərini tətbiq edir.

Aşağıdakı cədvəldə kreditlə bağlı öhdəliklərin müqavilə üzrə məbləğləri kateqoriyalar üzrə təqdim olunur. Cədvəldə kreditlə bağlı öhdəliklər üzrə göstərilmiş məbləğlər onlar üzrə tam həcmdə avansların verildiyini fərz edir. Cədvəldə zəmanətlər və akkreditivlər üzrə göstərilmiş məbləğlər, tərəf müqabilləri bağladıkları müqavilələrdə nəzərdə tutulmuş öhdəliklərini tam həcmdə yerinə yetirmədikləri halda, hesabat tarixində tanınacaq maksimal uçot zərərinə əks etdirir.

31 dekabr 2023 və 2022-ci il tarixlərinə kreditlə bağlı öhdəliklər aşağıdakılardan ibarət olmuşdur:

	31 dekabr 2023	31 dekabr 2022
Kreditlərlə bağlı öhdəliklər		
Kreditlər və istifadə edilməmiş kredit xətləri üzrə öhdəliklər	13,205	19,067
Verilmiş zəmanətlər və oxşar öhdəliklər	72,293	42,598
Cəmi kreditlərlə bağlı öhdəliklər, ehtiyat ayırmasından əvvəl	85,498	61,665
Çıxılacaq: kreditlərlə bağlı öhdəliklər üzrə ehtiyatlar	(272)	(136)
Cəmi kreditlərlə bağlı öhdəliklər, ehtiyat ayırması çıxılmaqla	85,226	61,529

Məhkəmə prosesləri

Adi fəaliyyəti gedişində Qrup məhkəmə proseslərinə cəlb oluna və barəsində məhkəmə şikayəti verilə bilər. Rəhbərlik bu kimi iddia və şikayətlər nəticəsində yaranan maddi məsuliyyətin Qrupun maliyyə vəziyyətinə və ya gələcək əməliyyatların nəticələrinə ciddi mənfi təsir göstərməyəcəyini hesab edir.

36 Şərti öhdəliklər və təəhhüdlər (davamı)

Vergi

Azərbaycanın vergi sistemi inkişaf etməkdə olduğuna görə qanunvericilikdə, rəsmi bildirişlərdə və məhkəmə qərarlarında mütəmadi olaraq dəyişikliklərə məruz qalır ki, bu da bir çox hallarda müxtəlif vergi orqanları tərəfindən fərqli mövqelər ilə şərh edilir. Vergilər ayrı-ayrı orqanlar tərəfindən yoxlanılır və araşdırılır və ciddi cərimələrin və faiz xərclərinin tətbiq edilməsi ilə nəticələnir. Vergi yoxlamaları həmin yoxlamaların keçirildiyi il də daxil olmaqla, vergi ödəyicisinin son üç təqvim ilindən çox olmayan fəaliyyətini əhatə edə bilər. Müəyyən hallarda yoxlama daha artıq dövrləri əhatə edə bilər.

Rəhbərlik qüvvədə olan vergi qanunvericiliyi, rəsmi bildirişlər və məhkəmə qərarları ilə bağlı vergi öhdəliklərinə dair öz şərhlərinin düzgün olduğunu hesab edir. Lakin müvafiq orqanların şərhləri fərqli ola bilər və vergi orqanları öz şərhlərinin tətbiq edilməsinə nail olduqları halda, bu, maliyyə hesabatlarına əhəmiyyətli dərəcədə təsir göstərə bilər.

Fəaliyyət mühiti

Əməliyyat riski Qrupun prosesləri, işçi heyəti, texnologiya və infrastrukturunu ilə bağlı bir çox səbəblərdən, habelə kredit, bazar və likvidlik risklərindən başqa kənar amillərdən, məsələn hüquqi və normativ tələblərdən və ümumi qəbul edilmiş korporativ davranış standartlarından irəli gələn birbaşa və dolaylı zərər riskidir. Əməliyyat riskləri Qrupun bütün əməliyyatlarından irəli gəlir. Qrupun məqsədi əməliyyat riskini idarə etməklə, iqtisadi səmərəlilik və innovasiya vasitəsilə Qrupun nüfuzuna qarşı hər hansı maliyyə zərərləri və ziyanın qarşısını almaqdır. Bütün hallarda Qrupun siyasəti tətbiq olunan hüquqi və normativ tələblərə əməl etməyi tələb edir.

Qrup öz fəaliyyətinin hər sahəsində zəruri hesab etdiyi daxili nəzarət sistemlərini qurmaqla əməliyyat riskini idarə edir.

Xüsusi maliyyə şərtlərinə riayət edilməsi

Qrup ayrı-ayrı maliyyələşdirmə və oxşar müqavilələr üzrə müəyyən maliyyə və biznes şərtlərini yerinə yetirmək öhdəliyi götürmüşdür.

31 dekabr 2023-cü il tarixinə Qrup ümumi qalığı 72,687 min AZN olan üç maliyyələşdirmə müqaviləsi üzrə müəyyən xüsusi maliyyə şərtlərinə riayət etməmişdir və yaranmış kənarlaşmalara görə ona qarşı təsir və təshih tədbirlərinin tətbiq edilməməsi ilə bağlı müvafiq razılıq məktublarını hesabat tarixindən əvvəl əldə etmişdir (31 dekabr 2022: Qrup ümumi qalığı 71,744 min AZN olan üç maliyyələşdirmə müqaviləsi üzrə müəyyən xüsusi maliyyə şərtlərinə riayət etməmişdir və ona qarşı təsir və təshih tədbirlərinin tətbiq edilməməsi ilə bağlı müvafiq razılıq məktublarını hesabat tarixindən sonra əldə etmişdir. Bu səbəbdən, belə kənarlaşmalara görə yaranmış qalıqlar 31 dekabr 2022-ci il tarixinə “tələb edildikdə ödənilən” sütununa daxil edilmişdir).

“Bank Respublika” ASC

31 dekabr 2023-cü il tarixinə konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları üzrə qeydlər
(Başqa valyuta göstərilmədiyi təqdirdə, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

37 Nəzarət olunmayan iştirak payı

Qrupun mühüm nəzarət olunmayan iştirak payına malik olduğu törəmə müəssisə haqqında məlumat aşağıdakı cədvəldə təqdim edilir:

	Fəaliyyət göstərdiyi ölkə (fərqlidirsə, təsis edildiyi ölkə)	Nəzarət olunmayan iştirak payı	Nəzarət olunmayan iştirak payına aid olan səsvermə hüquqları	Nəzarət olunmayan iştirak payına aid olan mənfəət və ya zərər	Törəmə müəssisədə yığılmış nəzarət olunmayan iştirak payı	İl ərzində nəzarət olunmayan iştirak payına ödənilən dividendlər
--	---	---------------------------------------	---	--	--	---

31 dekabr 2023-cü il tarixində başa çatan il

Bakı Sığorta ASC	Azərbaycan Respublikası	20.6%	20.6%	44	1,347	-
------------------	-------------------------	-------	-------	----	-------	---

31 dekabr 2022-ci il tarixində başa çatan il

Bakı Sığorta ASC	Azərbaycan Respublikası	49%	49%	88	3,771	-
------------------	-------------------------	-----	-----	----	-------	---

Törəmə müəssisə haqqında ümumiləşdirilmiş maliyyə məlumatları aşağıda göstərilir:

	Qısamüddətli aktivlər	Uzunmüddətli aktivlər	Qısamüddətli öhdəliklər	Uzunmüddətli öhdəliklər	Gəlir	Mənfəət/ (zərər)	Cəmi məcmu gəlir/(zərər)	Pul axınları
31 dekabr 2023-cü il tarixində başa çatan il	8,535	2,262	2,948	355	5,654	214	214	57
Bakı Sığorta ASC	1,758	466	607	73	1,165	44	44	12
31 dekabr 2022-ci il tarixində başa çatan il	8,619	2,632	3,887	128	5,327	179	179	182
Bakı Sığorta ASC	4,223	1,290	1,905	63	2,610	88	88	89

“Bank Respublika” ASC

31 dekabr 2023-cü il tarixinə konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları üzrə qeydlər

(Başqa valyuta göstərilmədiyi təqdirdə, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

38 Əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar

Grup daxili müəssisələr arasındakı əməliyyatlar konsolidasiya zamanı nəzərə alınmamışdır və bu qeyddə açıqlanmamışdır. 31 dekabr 2023-cü il tarixinə ödənilməli qalıqlar və müvafiq orta effektiv faiz dərəcələri və 31 dekabr 2023-cü il tarixində başa çatan il üzrə əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlardan yaranan gəlir və zərərlər aşağıdakı cədvəldə təqdim olunur:

	Səhmdarlar		Ümumi nəzarətdə olan müəssisələr		Qrupun əsas idarəedici heyəti		Cəmi məbləğ
	Məbləğ	Orta effektiv faiz dərəcəsi, %	Məbləğ	Orta effektiv faiz dərəcəsi, %	Məbləğ	Orta effektiv faiz dərəcəsi, %	
Konsolidasiya edilmiş maliyyə vəziyyəti haqqında hesabat							
AKTİVLƏR							
Müştərilərə verilmiş kreditlər							
Ehtiyat ayırmalarından əvvəlki qalıq	-	-	3,658	6.7% FCY	1,598	10.4% LCY	5,256
Zərər üzrə ehtiyat	-	-	(7)		(9)		(16)
ÖHDƏLİKLƏR							
Müştərilərin cari hesabları və depozitləri	129	-	1,888		1,696	9.1% LCY 2.9% FCY	3,713
Konsolidasiya edilmiş maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda tanınmayan maddələr							
Verilmiş zəmanətlər (3 ayadək)	-	-	2		-		2
Kreditlər və istifadə edilməmiş kredit xətləri üzrə öhdəliklər	-	-	595		93		688
Mənfəət (zərər)							
Faiz gəlirləri	16	-	144		99		259
Faiz xərcləri	-	-	-		(19)		(19)
Haqq və komissiya xərcləri	(2)	-	(1)		(21)		(24)
Dəyərsizləşmə üzrə zərərin bərpası/(yaradılması)	9	-	96		(3)		102
Əməliyyat xərcləri	-	-	-		(4,181)		(4,181)

Qrupun səhmlərinin 20%-dən çox hissəsinə sahib olan səhmdarlar haqqında məlumat cədvəldə açıqlanır. Ümumi nəzarətdə olan müəssisələr əsas səhmdarların nəzarət etdiyi və ya əhəmiyyətli təsirə malik olduğu müəssisələrdir.

“Bank Respublika” ASC

31 dekabr 2023-cü il tarixinə konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları üzrə qeydlər

(Başqa valyuta göstərilmədiyi təqdirdə, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

38 Əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar (davamı)

31 dekabr 2022-ci il tarixinə ödənilməli qalıqlar və müvafiq orta effektiv faiz dərəcələri və 31 dekabr 2022-ci il tarixində başa çatan il üzrə əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlardan yaranan gəlir və zərərlər aşağıdakı cədvəldə təqdim olunur:

	Səhmdarlar		Ümumi nəzarətdə olan müəssisələr		Qrupun əsas idarəedici heyəti		Cəmi məbləğ
	Məbləğ	Orta effektiv faiz dərəcəsi, %	Məbləğ	Orta effektiv faiz dərəcəsi, %	Məbləğ	Orta effektiv faiz dərəcəsi, %	
Konsolidasiya edilmiş maliyyə vəziyyəti haqqında hesabat							
AKTİVLƏR							
Müştərilərə verilmiş kreditlər							
Ehtiyat ayırmalarından əvvəlki qalıq	948	13%	3,650	13.9% LCY 5.2% FCY	490	8.4%	5,088
Zərər üzrə ehtiyat	(9)		(103)		(6)		(118)
ÖHDƏLİKLƏR							
Müştərilərin cari hesabları və depozitləri	25		1,307		832	9.3% LCY 2% FCY	2,164
Konsolidasiya edilmiş maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda tanınmayan maddələr							
Verilmiş zəmanətlər (3 ayadək)	-		50		-		50
Kreditlər və istifadə edilməmiş kredit xətləri üzrə öhdəliklər	-		1,802		2		1,804
Mənfəət (zərər)							
Faiz gəlirləri	125		119		22		266
Faiz xərcləri	-		-		(12)		(12)
Haqq və komissiya xərcləri	-		-		3		3
Dəyərsizləşmə üzrə zərərin bərpası/(yaradılması)	(9)		52		(1)		42
Əməliyyat xərcləri	-		-		(2,990)		(2,990)

31 dekabr 2023 və 2022-ci il tarixlərində başa çatan illər üzrə işçi heyəti ilə bağlı xərclər aşağıda göstərilir:

	2023	2022
İşçilərə qısamüddətli ödənişlər	3,626	2,803
Pensiya və digər ayırmalar	555	187
	4,181	2,990

Bu məbləğlərə Müşahidə Şurasının və İdarə Heyətinin üzvləri ilə bağlı nağd və nağdsız ödənişlər daxildir.

39 Ədalətli dəyər haqqında açıqlamalar

BMHS ədalətli dəyəri qiymətləndirmə tarixində bazar iştirakçıları tərəfindən nizamlı əməliyyat nəticəsində aktivin satışından və ya öhdəliyin ötürülməsindən yaranan məbləğ kimi müəyyən edir.

Qrupun maliyyə alətləri və maliyyə öhdəliklərinin ədalətli dəyəri mütəmadi olaraq ölçülür.

Qrup ədalətli dəyərləri aşağıdakı ədalətli dəyər iyerarxiyasına əsasən ölçür. Bu iyerarxiya ölçmələr zamanı istifadə olunan əlavə məlumatların əhəmiyyətini əks etdirir:

“Bank Respublika” ASC

31 dekabr 2023-cü il tarixinə konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları üzrə qeydlər

(Başqa valyuta göstərilmədiyi təqdirdə, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

39 Ədalətli dəyər haqqında açıqlamalar (davamı)

- Səviyyə 1: Fəal bazarda eyni bir alət üçün aktiv bazar qiymətləri (tənzimlənməyən).
- Sviyyə 2: birbaşa (qiymətlər kimi), ya da bilavasitə (qiymətlərdən törəyən) müşahidə oluna bilən, 1-ci səviyyəyə daxil edilmiş kotirovka olunan qiymətdən başqa digər ilkin göstəricilər. Bu kateqoriyaya aşağıdakı amillərdən istifadə etməklə qiymətləndirilən alətlər daxildir: analoji alətlər üçün fəal bazarda tətbiq edilən bazar qiymətləri; analoji alətlər üzrə kifayət qədər fəal hesab olunmayan bazarlarda tətbiq edilən qiymətlər; və ya bütün əhəmiyyətli ilkin göstəricilərin birbaşa, yaxud dolayısı ilə bazar məlumatlarından müşahidə oluna bildiyi sair qiymətləndirmə üsulları.
- Səviyyə 3: ilkin göstəricilər müşahidə oluna bilmir. Bu kateqoriyaya aid edilən alətlərin qiymətləndirmə metoduna müşahidə edilə bilən məlumata əsaslanmayan ilkin göstəricilər daxildir və müşahidə edilə bilməyən ilkin göstəricilər həmin alətin qiymətləndirilməsində əhəmiyyətli təsirə malikdir. Bu kateqoriyaya oxşar alətlər üçün kotirovka olunan qiymətlər əsasında qiymətləndirilən alətlər daxildir və bu zaman alətlər arasında fərqi əks etdirmək üçün mühüm müşahidə olunmayan tənzimləmələr və ya mülahizələr tələb olunur.

Aşağıdakı cədvəldə 31 dekabr 2023-cü il tarixinə ədalətli dəyərle qiymətləndirilən maliyyə alətlərinin dəyərinin ədalətli dəyər iyerarxiyası üzrə təhlili verilmişdir. Məbləğlər konsolidasiya edilmiş maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda tanınan rəqəmlərə əsaslanır:

	Səviyyə 1	Səviyyə 3	Cəmi
Sair məcmu gəlirdə ədalətli dəyərle əks etdirilən investisiya qiymətli kağızları – pay alətləri	-	1,087	1,087
Törəmə aktivlər	-	2,945	2,945
Törəmə öhdəliklər	-	(2,102)	(2,102)

Aşağıdakı cədvəldə 31 dekabr 2022-ci il tarixinə ədalətli dəyərle qiymətləndirilən maliyyə alətlərinin dəyərinin ədalətli dəyər iyerarxiyası üzrə təhlili verilmişdir. Məbləğlər konsolidasiya edilmiş maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda tanınan rəqəmlərə əsaslanır:

	Səviyyə 1	Səviyyə 3	Cəmi
Sair məcmu gəlirdə ədalətli dəyərle əks etdirilən investisiya qiymətli kağızları – pay alətləri	-	1,088	1,088
Törəmə aktivlər	-	3,825	3,825
Törəmə öhdəliklər	-	(2,943)	(2,943)

Dövr ərzində Səviyyə 1 və Səviyyə 2 arasında köçürmələr olmamışdır.

Aşağıdakı cədvəldə 31 dekabr 2023-cü il tarixində başa çatan il üzrə ədalətli dəyər iyerarxiyasının 3-cü Səviyyəsi üzrə ədalətli dəyər qiymətləndirməsinin üzləşdirməsi təqdim edilir:

	Səviyyə 3			Cəmi
	Mənfəət və ya zərərdə ədalətli dəyərle əks etdirilən maliyyə alətləri	Sair məcmu gəlirdə ədalətli dəyərle qiymətləndirilən maliyyə alətləri	Kapital investisiyaları	
	Törəmə aktivlər	Törəmə öhdəliklər		
İlin əvvəlinə qalıq	2,945	(2,102)	1,087	1,930
İl üzrə mənfəət və ya zərərdə tanınan gəlir və ya zərər	880	(841)	-	39
Məzənnə dərəcələrindəki dəyişikliklərin effekti			1	1
İlin sonuna qalıq	3,825	(2,943)	1,088	1,970

“Bank Respublika” ASC

31 dekabr 2023-cü il tarixinə konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları üzrə qeydlər

(Başqa valyuta göstərilmədiyi təqdirdə, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

39 Ədalətli dəyər haqqında açıqlamalar (davamı)

Aşağıdakı cədvəldə 31 dekabr 2022-ci il tarixində başa çatan il üzrə ədalətli dəyər iyerarxiyasının 3-cü Səviyyəsi üzrə ədalətli dəyər qiymətləndirməsinin üzləşdirməsi təqdim edilir:

	Səviyyə 3			Cəmi
	Mənfəət və ya zərərdə ədalətli dəyər əks etdirilən maliyyə alətləri		Sair məcmu gəlirdə ədalətli dəyər qiymətləndirilən maliyyə alətləri	
	Tөрəmə aktivlər	Tөрəmə öhdəliklər	Kapital investisiyaları	
İlin əvvəlinə qalıq	1,961	(1,157)	1,088	1,892
İl üzrə mənfəət və ya zərərdə tanınan gəlir və ya zərər	984	(945)	-	39
Məzənnə dərəcələrindəki dəyişikliklərin effekti	-	-	(1)	(1)
İlin sonuna qalıq	2,945	(2,102)	1,087	1,930

Qrup ticarət fəaliyyətləri çərçivəsində beynəlxalq maliyyə təşkilatları və yerli banklarla birjadankənar törəmə alətlər üzrə razılaşmalara girir (əsasən kredit spredlərinə indeksləşdirilmiş faiz dərəcəsi məzənnə svopları, xarici valyuta mübadiləsi məzənnələri və faiz dərəcələri). Bu alətlərin bəziləri müşahidə oluna bilməyən mühüm məlumatlara, əsasən gözlənilən uzunmüddətli volatilliklər və müxtəlif əsas maliyyə aktivləri arasında gözlənilən korrelyasiyalara malik modellər vasitəsilə qiymətləndirilir.

31 dekabr 2023-cü il tarixinə rəhbərlik svopların ədalətli dəyərini hesablamaq üçün AZN və ABŞ dollarında müvafiq olaraq 3.60% - 7.83% və 3.77% - 5.56% diapazonunda faiz dərəcələrindən istifadə etmişdir (31 dekabr 2022: AZN və ABŞ dollarında müvafiq olaraq 5.84% - 8.92% və 1.71% - 6.09% diapazonunda faiz dərəcələri).

Qrup ədalətli dəyərə bağlı proqnozlarının müvafiq olduğunu hesab etsə də, müxtəlif metodologiyalar və ya mülahizələrdən istifadə ədalətli dəyərin müxtəlif qiymətləndirmələrinə səbəb ola bilər.

Aşağıdakı cədvəldə 31 dekabr 2023-cü il tarixinə ədalətli dəyərə qiymətləndirilməyən maliyyə alətlərinin dəyərinin ədalətli dəyər iyerarxiyası üzrə təhlili verilmişdir:

	Səviyyə 1	Səviyyə 2	Səviyyə 3	Cəmi ədalətli dəyər	Cəmi balans dəyəri
AKTİVLƏR					
İnvestisiya qiymətli kağızları	26,371	35,365	-	61,736	62,755
Banklara verilmiş kreditlər	-	146,737	-	146,737	146,056
Müştərilərə verilmiş kreditlər	-	-	1,165,067	1,165,067	1,150,200
ÖHDƏLİKLƏR					
Müştərilərin cari hesabları və depozitləri:				1,472,969	1,472,969
- Cari hesablar və tələbli depozitlər	-	844,058	-	844,058	844,058
- Müddətli depozitlər	-	-	628,911	628,911	628,911
Subordinasiya borc öhdəlikləri	-	-	31,813	31,813	29,899
Sair borc öhdəlikləri	-	319,822	-	319,822	322,819

Aşağıdakı cədvəldə 31 dekabr 2022-ci il tarixinə ədalətli dəyərə qiymətləndirilməyən maliyyə alətlərinin dəyərinin ədalətli dəyər iyerarxiyası üzrə təhlili verilmişdir:

“Bank Respublika” ASC

31 dekabr 2023-cü il tarixinə konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları üzrə qeydlər

(Başqa valyuta göstərilmədiyi təqdirdə, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

39 Ədalətli dəyər haqqında açıqlamalar (davamı)

	Səviyyə 1	Səviyyə 2	Səviyyə 3	Cəmi ədalətli dəyər	Cəmi balans dəyəri
AKTİVLƏR					
İnvestisiya qiymətli kağızları	14,219	35,776	-	49,995	50,089
Banklara verilmiş kreditlər	-	69,127	-	69,127	68,412
Müştərilərə verilmiş kreditlər	-	-	975,576	975,576	959,544
ÖHDƏLİKLƏR					
Müştərilərin cari hesabları və depozitləri:				999,725	999,725
- Cari hesablar və tələbli depozitlər	-	486,134	-	486,134	486,134
- Müddətli depozitlər	-	-	513,591	513,591	513,591
Subordinasiya borc öhdəlikləri	-	-	25,900	25,900	26,072
Sair borc öhdəlikləri	-	223,931	-	223,931	245,913

Grup ədalətli dəyərle qiymətləndirilməyən maliyyə alətlərinin ədalətli dəyərinin hesablanması zamanı alətin növünə və müvafiq bazarda müşahidə oluna bilən məlumatların mövcudluğuna əsaslanaraq, prioritet sırasına görə (ən çox müşahidə olunanndan ən az müşahidə olunan məlumatlara) aşağıdakı məlumatlardan istifadə edir:

- Banklara verilmiş kreditlər və kredit təşkilatları qarşısında öhdəliklər: AMB-nin dərc etdiyi statistik bülletəndə açıqlanan analoji bazar dərəcələri.
- İnvestisiya qiymətli kağızları: qiymətləndirmə səviyyəsindən asılı olaraq, Qrup gündəlik kotirovkaları nəzərə almaqla hesabat tarixinə alətin qiymətini əsas götürür və ya eyni aktivlərdən istifadə etməklə, gəlir yanaşması tətbiq edir.
- Müştərilərə verilmiş kreditlər: gözlənilən cari dəyər üsulu. Bu üsula əsasən müqavilə üzrə pul axınlarına və ya oxşar xüsusiyyətlər ilə kredit portfelleri üçün təyin edilmiş risksiz dərəcə və risk mükafatı kimi müəyyən edilmiş (kredit riskinin keyfiyyət baxımından) diskont dərəcəsinə risk premiyası tətbiq edilir. Qrup, həmçinin diskont dərəcələrini müvafiq ödəmə müddətləri əsasında kreditlər üzrə dərc edilmiş tənzimləyici statistik məlumatlarda müşahidə oluna bilən faiz dərəcələri ilə müqayisə edir.
- Müştərilərin cari hesabları və depozitləri, sair borc öhdəlikləri: Cari hesablar faiz qazandırmayan qısamüddətli öhdəliklərdən ibarətdir və onların balans dəyəri təxminən ədalətli dəyərində bərabərdir.

Müddətli depozitlər, banklar, kredit təşkilatları və dövlət fondları qarşısında öhdəliklərin ədalətli dəyəri analoji şərtlərə, kredit riskinə və ödəmə müddətinə malik olan borclar üçün mövcud olan faiz dərəcələrini tətbiq etməklə gələcək pul axınlarının diskontlaşdırılması yolu ilə hesablanır.

- Dövlət fondlarından götürülmüş və müşahidə oluna bilən faiz dərəcələri olmayan borcları qiymətləndirmək üçün Bank öhdəliyinin yerinə yetirilməməsi riskinə (kredit riski premiyası) uyğun düzəliş edilmiş baza dərəcədən (yenidən maliyyələşdirmə və ya dövlət istiqrazları faizləri) istifadə edəcək.
- Buraxılmış istiqrazlar: oxşar aktivlər üçün mövcud olan gündəlik qiymətlər 1-ci Səviyyədəki qiymətləndirmə kateqoriyasına aiddir və açıqlama məqsədləri üçün hesabat tarixinə mövcud olan qiymət əsas götürüləcəkdir. İstiqrazın qiyməti fəal bazarda eyni ödəmə müddətləri, faiz dərəcələri və kredit reytinglərinə malik olan korporativ istiqrazlar ilə müqayisə edilməklə hesablanır. Diskont dərəcəsi risksiz dərəcə + emitentin kredit riski premiyası kimi müəyyən edilir.

31 dekabr 2023-cü il tarixinə rəhbərlik ədalətli dəyərle qiymətləndirilməyən maliyyə alətlərinin ədalətli dəyərini hesablamaq üçün müştərilərə verilmiş kreditlər üzrə AZN və xarici valyutalarda müvafiq olaraq 15%-19% və 5%-6% diapazonunda (31 dekabr 2022: AZN və xarici valyutalarda müvafiq olaraq 12%-16% və 4%-6% diapazonunda) faiz dərəcələri, müştəri depozitləri üzrə isə AZN və xarici valyutalarda müvafiq olaraq 6.5%-9.5% və 1%-3% diapazonunda (31 dekabr 2022: AZN və xarici valyutalarda müvafiq olaraq 6%-9% və 1%-3% diapazonunda) faiz dərəcələri tətbiq etmişdir.

“Bank Respublika” ASC

31 dekabr 2023-cü il tarixinə konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları üzrə qeydlər

(Başqa valyuta göstərilmədiyi təqdirdə, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

39 Ədalətli dəyər haqqında açıqlamalar (davamı)

Ədalətli dəyər qiymətləndirmə tarixində bazar iştirakçıları arasında könüllü şəkildə əməliyyat həyata keçirilərkən aktivi satmaq üçün alınacaq və öhdəliyi ötürərkən ödəniləcək dəyəri təxmin etmək üçün hesablanır. Buna baxmayaraq, qeyri-müəyyənlikləri və mühakimənin subyektivliyini nəzərə alaraq, ədalətli dəyər aktivlərin satışı və ya öhdəliklər üzrə hesablaşmanın aparılması çərçivəsində reallaşdırıla bilən kimi qəbul edilməməlidir.

Fəal bazarda alınıb-satılan maliyyə aktivləri və öhdəliklərinin ədalətli dəyərləri kotirovka olunan bazar qiymətlərinə və ya diler qiymət təkliflərinə əsaslanır. Bütün digər maliyyə alətləri üçün Qrup digər qiymətləndirmə üsullarından istifadə etməklə ədalətli dəyərləri müəyyən edir.

Qiymətləndirmə üsullarının məqsədi qiymətləndirmə tarixində bazar iştirakçıları arasında adi əməliyyatda aktivi satmaq üçün əldə olunacaq və ya öhdəliyi ötürmək üçün ödəniləcək qiyməti əks etdirən ədalətli dəyərin müəyyənləşdirilməsidir.

Qiymətləndirmə metodlarına xalis cari dəyər və diskontlaşdırılmış pul vəsaitlərinin hərəkət modelləri, bazarda müşahidə oluna bilən qiymətləri mövcud olan maliyyə alətləri ilə müqayisə daxildir. Qiymətləndirmə metodlarında istifadə edilən ehtimallara və göstəricilərə riskləri olmayan və bençmark faiz dərəcələri, kredit spredi və diskont dərəcələrin qiymətləndirilməsində istifadə edilən sair premiyalar, istiqraz və kapital qiymətləri, xarici valyuta məzənnələri, kapital və kapital indeksi qiymətləri, gözlənilən açıq mövqelər və nisbətlər daxildir. Qiymətləndirmə metodlarının məqsədi kommersiyada fəaliyyət göstərən bazar iştirakçıları tərəfindən müəyyən edilən hesabat tarixində maliyyə alətinin dəyərini əks etdirən ədalətli dəyər vəziyyətinə çatmaqdır.

40 Hesabat tarixindən sonra baş vermiş hadisələr

Maliyyələşdirmə fəaliyyəti. 4 mart 2024-cü il tarixində Qrup ilə Avropa İnvestisiya Bankı arasında 10,000,000 Avro həcmində yeni kredit müqaviləsi imzalanmışdır. Kredit müqaviləsində ödəmə müddəti ilə bağlı iki seçim nəzərdə tutulur: (i) üç illik ödəmə cədvəli seçilərsə ödəmə müddəti başa çatdıqda birdəfəlik ödəniş və ya (ii) dörd illik ödəmə cədvəli seçilərsə birinci il güzəşt dövrü olmaqla, növbəti üç ildə yarımillik ödənişlər (kredit ABŞ dollarında olarsa rüblük ödəniş seçimi mümkündür).

29 mart 2023-cü il tarixində Qrup ilə Azərbaycan Beynəlxalq Bankı arasında yeddi il müddətinə 2,000,000 ABŞ dolları məbləğində Subordinasiya Kredit müqaviləsi imzalanmışdır. Kredit üzrə illik sabit faiz dərəcəsi 9% olmaqla, üç aydan bir ödənilməsi nəzərdə tutulur.

Dividendlər. 2024-cü ilin fevra ayında Qrup tərəfindən 10,415 min AZN məbləğində dividend elan olunmuş və ödənilmişdir.

Kredit portfelində artım. “Muğanbank” ASC-nin lisenziyası ləğv edildikdən sonra onun ləğvedicisi qismində çıxış edən Əmanətlərin Sığortalanması Fondu “Muğanbank” ASC-nin 10,421 min AZN məbləğində lombard kredit portfelini və həmin məbləğin 1% məbləğində komisyona muzdunu “Bank Respublika”ya ötürmüşdür.